

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 12. maj 2003 (14.05)
(OR. fr)**

CONV 729/03

NOTE

fra: sekretariatet

til: konventet

Vedr.: **Forfatningens del II**

– Anden rapport fra den gruppe eksperter, der er blevet udpeget af Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens juridiske tjenester

I. INDLEDNING

1. Vedlagt følger til delegationerne den anden rapport fra den gruppe eksperter, der er blevet udpeget af Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens juridiske tjenester.
2. Som følge af ekspertgruppens første rapport af 13. marts 2003 besluttede præsidiet at give gruppen et nyt supplerende mandat (CONV 682/03) og bad den om at konkretisere nogle af dens forslag.
3. Ifølge dette mandat ville forslagene i punkt 29 "Retsakternes betegnelse" samt punkt 30, 31 og 32 "Opdelingen mellem lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige retsakter vedtaget af Rådet" eventuelt kunne afstedkomme et nyt supplerende mandat, når præsidiet havde drøftet spørgsmålene i forbindelse dermed. Ekspertgruppen fik et sådant nyt supplerende mandant den 29. april.
4. Nogle af de ændringer i forfatningens tredje del, der er medtaget i denne rapport, er ikke kun rent tekniske ændringer. De skyldes forslag fra præsidiet til konventet, navnlig med hensyn til beslutningsprocedurerne (se punkt II i det følgende). Forslagene afspejler holdningen hos flertallet af præsidiets medlemmer.

5. De retsgrundlag, som indgår i artikeludkast fra præsidiet, eller som drøftes specifikt i konventet og i diskussionskredse, er ikke omfattet af det supplerende mandat for ekspertgruppen. Der er tale om bestemmelserne om området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, bestemmelserne om Domstolen og Retten i Første Instans, de almindelige og afsluttende bestemmelser og bestemmelserne om Unionens optræden udadtil, finansielle bestemmelser, institutionerne, medlemskab af Unionen, dens demokratiske liv og Den Økonomiske og Monetære Union.

II. BESLUTNINGSPROCEDURER

Ekspertgruppen har allerede gennemført følgende af præsidiets forslag til konventet i teksterne:

1. Knæsettelse i udkastet til artikel 17, stk. 3, (CONV 691/03) af princippet om, at "Medmindre andet er fastsat i forfatningen, træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal". Indførelsen af denne regel har ført til, at kvalificeret flertal ikke nævnes i retsgrundlagene, og at afstemning med simpelt flertal til gengæld skal nævnes, når det er den, der anvendes.
2. Knæsettelse i udkastet til artikel 18, stk. 2, af princippet om, at "Medmindre andet er fastsat i forfatningen, kan en EU-retsakt kun vedtages på forslag af Kommissionen." Indførelsen af denne regel har store konsekvenser for, hvordan procedureaspekterne udtrykkes i retsgrundlagene. Ekspertgruppens rapport forklarer disse konsekvenser og fremsætter nogle forslag, der kan medvirke til at præcisere den generelle regels rækkevidde bedre.
3. Opdelingen mellem lovgivningsmæssige (udkast til artikel 25¹) og ikke-lovgivningsmæssige retsakter, der vedtages direkte på grundlag af forfatningen (udkastet til artikel 26¹) og inden for kategorien af lovgivningsmæssige retsakter mellem de retsakter, der fremover skal gennem den normale lovgivningsprocedure (fælles beslutningstagning) og dem, som vedtages af Europa-Parlamentet eller Rådet med deltagelse af den anden del af den lovgivende

¹ CONV 571/03.

myndighed i henhold til en særlig lovgivningsprocedure. På baggrund af denne dobbelte opdeling har ekspertgruppen kunnet indkredse, hvilken eller hvilke retsakter der kan vedtages i henhold til de forskellige retsgrundlag: love, rammelove, forordninger eller afgørelser, og forenkle de elementer, der beskriver procedurerne.

Præsidiets har inden for rammerne af denne opdeling dels udvalgt de retsgrundlag, som den foreslår konventet at lægge ind under den normale lovgivningsprocedure, dels de retsgrundlag, hvor den foreslår fortsat at anvende en særlig lovgivningsprocedure.

a) Præsidiets foreslår for det første at lægge de retsgrundlag, der direkte er nævnt i konklusionerne fra Arbejdsgruppen vedrørende Forenkling, ind under den normale lovgivningsprocedure (fælles beslutningstagning):

- Det indre marked (sociale sikringsordninger for vandrende arbejdstagere i EU). Artikel 42. (Rådet træffer i øjeblikket afgørelse med enstemmighed)²
- Samordning af medlemsstaternes lovgivningsmæssige og administrative bestemmelser om adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Samordning af de bestående lovgivningsprincipper for erhvervsreguleringen, der vedrører uddannelse og adgangsbetingelser for fysiske personer. Artikel 47. (Rådet træffer i øjeblikket afgørelse med enstemmighed)
- Kultur. Artikel 151 (undtagen henstillinger). *(Rådet træffer i øjeblikket afgørelse med enstemmighed)*
- Strukturfondene og samhørighedsfonden (fra 2007). Artikel 161. (I øjeblikket: kvalificeret flertal, fra 2007: samstemmende udtalelse)

b) Præsidiets foreslår også at lægge følgende retsgrundlag ind under den normale lovgivningsprocedure:

i) ***Den nuværende procedure: Kvalificeret flertal i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet***

- Lovgivning vedrørende den fælles landbrugspolitik (kun de lovgivningsmæssige aspekter). Artikel 37, stk. 2.
- Liberalisering af tjenesteydelser. Artikel 52, stk. 1.

² Præsidiets foreslår en procedureændring, der går ud på at gå over til kvalificeret flertal i stedet for enstemmighed, da det er overbevist om, at denne artikel ikke vil give anledning til nogen tiltag om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger.

- Bestemmelser om principperne for ordningen på transportområdet, hvis anvendelse kunne påvirke levestandarden og beskæftigelsesniveauet. Artikel 71, stk. 2.
- Social- og arbejdsmarkedspolitikken: artikel 137, stk. 1, litra d), f) og g), samt stk. 2, andet afsnit. *(Ifølge den nugældende traktat kan de her nævnte aspekter behandles under den fælles beslutningsprocedure, når Rådet har besluttet dette med enstemmighed)*
- Kontrolbestemmelser for gennemførelsesbeføjelser. Artikel 202 (Udkast til artikel 28)
- Vedtagelse af regnskabsregulativer (fra 2007). Artikel 279, stk. 1.
- Udarbejdelse af vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og ansættelsesvilkårene for disse Fællesskabers øvrige ansatte. Artikel 283.

ii) Den nuværende procedure: Kvalificeret flertal i Rådet

- Undtagelse i en medlemsstat af visse erhverv fra bestemmelserne om etableringsretten. Artikel 45, stk. 2.
- Udstrækkelser af bestemmelserne om tjenesteydelser til at omfatte tjenesteydere, der er statsborgere i et tredjeland og bosat inden for Fællesskabet. Artikel 49, stk. 2.
- Vedtagelse af andre foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande. Artikel 57, stk. 2, første punktum.
- Udstedelse af direktiver med henblik på fjernelse af forbrejninger på det indre marked. Artikel 96, stk. 2.

iii) Den nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet

- Ændring af visse artikler i protokollen om EIB's vedtægter. Artikel 266

- c) Præsidiets har desuden udpeget de retsakter, der skal vedtages af Europa-Parlamentet eller af Rådet under deltagelse af den anden del af den lovgivende myndighed i henhold til en særlig lovgivningsprocedure:

i) Retsakter, der vedtages af Europa-Parlamentet

- Ombudsmandens statut. Artikel 195, stk. 4 (Nuværende procedure: Vedtagelse af Europa-Parlamentet med godkendelse af Rådet og efter høring af Kommissionen)

- Statutten for medlemmerne af Europa-Parlamentet. Artikel 190, stk. 5 (*Nuværende procedure: Vedtagelse af Europa-Parlamentet med godkendelse af Rådet og efter høring af Kommissionen*³)
- De nærmere vilkår for udøvelse af undersøgelsesbeføjelsen. Artikel 193 (*Nuværende procedure: fælles overenskomst mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen*)

ii) Retsakter, der kræver ratifikation i medlemsstaterne

- Udbygning af rettigheder knyttet til unionsborgerskabet. Artikel 22 (*Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet. Præsidiets foreslår ændre Europa-Parlamentets almindelige udtalelse til samstemmende udtalelse*)
- Ensartet valgprocedure. Artikel 190, stk. 4. (*Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og efter forslag fra almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet*)

iii) Retsakter med forfatningsmæssige konsekvenser i medlemsstaterne

- Foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling. Artikel 13, stk. 1⁴ (*Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet*)
- Unionsborgerskab: valgret og valgbarhed. Artikel 19⁵. (*Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet*)

iv) Politisk særligt følsomme retsakter.⁵ Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet

- Vedtagelse af foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som er et tilbageskridt i fællesskabslovgivningen med hensyn til liberaliseringsprocessen. Artikel 57, stk. 2, in fine⁶.

³ I denne procedure kunne man også medtage godkendelse af Kommissionen for at bevare en bedre ligevægt mellem institutionerne.

⁴ Selv om disse retsgrundlag ikke kræver ratifikation på nationalt plan, har de direkte følger for bestemmelser af forfatningsmæssig art i medlemsstaterne.

⁵ Da Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling drøftede punktet om generel anvendelse af lovgivningsproceduren, tilkendegav den, at der stadig ville være undtagelser fra denne regel på områder, hvor Unionens særegenhed gør det nødvendigt med selvstændige beslutningsprocedurer (krav om ratifikation) eller på områder, der politisk er "meget følsomme" for medlemsstaterne.

⁶ Disse tre bestemmelser er undtagelser i forhold til de respektive generelle regler, som foreskriver lovgivningsproceduren: artikel 57, stk. 2, slutningen er en undtagelse i forhold til den hovedregel i artikel 57, stk. 2, første punktum; artikel 94 er en undtagelse i forhold til artikel 95, hvis præsidiets følger ekspertgruppens forslag; artikel 175, stk. 2, er en undtagelse i forhold til 175, stk. 1.

(Ifølge den nuværende procedure skal Europa-Parlamentet ikke høres)

- Indbyrdes harmonisering af lovgivningerne. Artikel 94⁵.
- Social- og arbejdsmarkedspolitikken: arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse, artikel 137, stk. 1, litra c), og stk. 2
- Bestemmelser af fiskal art, foranstaltninger vedrørende fysisk planlægning og arealanvendelse, foranstaltninger, der berører energiforsyning og valg mellem forskellige energikilder. Artikel 175, stk. 2⁵.

III. TEKNISKE TILPASNINGER

Ekspertgruppen har foretaget følgende tekniske tilpasninger:

- sammenskrivning af bestemmelser (sammenskrivning af to stykker i artikel 19 TEF og af de to afsnit i artikel 80, stk. 2, i TEF) (punkt 3, litra a og e) i bilag A til mandatet - CONV 682/03)
- tilføjelse af kapitlet om de oversøiske landes og territoriers associering som et nyt kapitel "Aa" i første del, dvs. mellem kapitel A om politikker og foranstaltninger indadtil og kapitel B om EU's optræden udadtil (punkt 3, litra d), i bilag A i mandatet - CONV 682/03)
- ændring af terminologien vedrørende Europa-Parlamentet (*"samstemmende udtalelse"* ændres til *"godkendelse"*; udeladelse af adjektivet *"absolut"* til at angive et flertal af de afgivne stemmer i Europa-Parlamentet, dvs. simpelt flertal (punkt 3, litra c), nr. ii og iv) i bilag A til mandatet - CONV 682/03)
- forkortelserne "ECB" og "ESCB" erstattes med de fulde officielle benævnelser (punkt 3, litra b), i bilag A til mandatet - CONV 682/03)
- udtrykket "fælles værdinormer" i artikel 16 TEF ændres til formuleringen i mandatet (punkt 3, litra g), i bilag A til mandatet - CONV 682/03).

IV. FORSLAG

Gruppen har også forelagt forslag vedrørende:

- a) Tilføjelse af fiskeri i overskriften til landbrugsafsnittet. I forlængelse af præsidiets beslutning om (punkt 3 i mandatets bilag B - CONV 682/03) at tage hensyn til, at fiskeri tages med i overskriften til landbrugsafsnittet, foreslår ekspertgruppen, at der indsættes en ny artikel 31a:

"Unionen fastlægger og iværksætter en fælles landbrugs- og fiskeripolitik. Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning. Ved omtale af den fælles landbrugspolitik eller af landbruget og ved anvendelse af udtrykket "landbrugs-" er fiskeri også omfattet."

Gruppen foreslår også at ændre artikel 32, stk. 1, en smule, så den får følgende affattelse:

"Det indre marked omfatter tillige landbruget og handelen med landbrugsvarer."

- b) Afskaffelse af konventioner som instrument. Præsidiets havde besluttet af følge konklusionerne fra arbejdsgruppe IX om at afskaffe konventioner (punkt 3, litra f), i mandatets bilag A - CONV 682/03). Gruppen foreslår mulige affattelser af artikel 20, 186 og 293 i TEF, herunder retsakttype og vedtagelsesprocedure.

V. PRÆSENTATION

Den foreliggende rapport er som rapporten af 13. marts 2003 opdelt i to bind. Bind I indeholder først og fremmest en række forslag og bemærkninger fra ekspertgruppen, som vil være nyttige for det videre arbejde, samt de relevante bestemmelser i EU- og EF-traktaten ordnet efter strukturen i forfatningens anden del (CONV 369/02). Bind II indeholder til illustration de ændringer, der er foretaget i de nuværende bestemmelser i EF- og EU-traktaten inden omrokingen.

RAPPORT

af 7. maj 2003

**til præsidiets for Det Europæiske Konvent
forelagt af den gruppe eksperter, der er blevet udpeget af
Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens juridiske tjenester
(i henhold til supplerende mandat af henholdsvis 2. og af 29. april 2003)**

GENERELLE BETRAGTNINGER OG FORSLAG

A. Indledning

1. Præsidiets for Det Europæiske Konvent har besluttet at give to supplerende mandater til den gruppe eksperter, der er udpeget af Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens juridiske tjenester (supplerende mandat af 2. april 2003 (CONV 682/03) og supplerende mandat af 29. april 2003).

Disse mandater, der er gengivet i bilaget, er en opfølgning af præsidiets gennemgang af rapporten fra de juridiske tjenesters ekspertgruppe af 13. marts 2003 (CONV 618/703).¹

2. I nærværende rapport imødekommer ekspertgruppen alle punkterne i disse supplerende mandater. Ligesom rapporten af 13. marts 2003 er denne rapport opdelt i to bind:
 - bind I, der ud over disse generelle betragtninger gengiver de relevante bestemmelser i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF), der er opdelt "*på grundlag af strukturen i anden del af den kommende forfatning, som den er gengivet i dok. CONV 369/03*" af 28. oktober 2002
 - bind II, der gengiver de relevante bestemmelser i TEU-traktaten og TEF-traktaten efter strukturen og den nuværende nummerering i de gældende traktater.

I overensstemmelse med punkt 6 i mandatet af 29. april 2003 behandler disse dele ikke bestemmelserne vedrørende et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, EU's optræden udadtil, medlemskab af Unionen, Unionens demokratiske liv, Unionens finanser, institutionerne (herunder Domstolen) samt de afsluttende bestemmelser, der bliver udarbejdet af præsidiets og konventet.²

3. De terminologiske og typografiske konventioner, der er anført i bilag I til bind I i rapporten af 13. marts 2003, gælder fortsat, dvs. navnlig at tilføjelser er markeret med fede typer, og udtryk, der udgår, overstreges.

De artikler, der er gengivet med kursiv, er dem, der forventes at blive genstand for en senere substansændring i konventet, og som ikke behandles her.

De nye fodnoter er understreget.

¹ Addendummet af 18. marts 2003 om den økonomiske og monetære politik (618/03 ADD 1) er endnu ikke blevet gennemgået i præsidiets og skal derfor formentlig behandles i henhold til et særskilt mandat.

² Derfor er de 23 retsgrundlag i det institutionelle kapitel eller de afsluttende bestemmelser, der er nævnt i listerne i bilaget til det supplerende mandat af 29. april 2003, ikke blevet tilpasset. Der er tale om følgende artikler: 190, stk. 4, 190, stk. 5, 191, 193, 195, stk. 4, 202, 209, 210, 215, stk. 2, 247, stk. 3, 247, stk. 8, 258, stk. 4, 255, stk. 2, 259, 263, stk. 3, 266, 279, stk. 1, 280, stk. 4, 283, 285, stk. 1, 286, stk. 2, 290 et 296, stk. 2.

B. Beslutningsprocedurerne (kvalificeret flertal i Rådet og retsakter vedtaget på forslag af Kommissionen) og fordelingen af retsgrundlag mellem lovgivningsmæssige retsakter og ikke-lovgivningsmæssige retsakter

4. Hovedparten af ekspertgruppens arbejde har vedrørt gennemførelsen af præsidiets afgørelser om indførelse af hovedreglen om afstemning med kvalificeret flertal i Rådet og reglen om vedtagelse af retsakter på forslag af Kommissionen samt gennemførelsen af beslutningerne om fordelingen af retsgrundlagene mellem lovgivningsmæssige retsakter og ikke-lovgivningsmæssige retsakter.

Afstemning i Rådet

5. Indførelsen af en bestemmelse, ifølge hvilken den normale afstemningsregel i Rådet fremover er kvalificeret flertal (udkast til artikel 17, stk. 3, CONV 691/03) og ikke længere simpelt flertal, medfører, at de retsgrundlag, hvor der er tale om kvalificeret flertal udelades, og at det udtrykkeligt anføres, når simpelt flertal skal anvendes.

Det medfører ligeledes, at der i forfatningen indføres en definition af, hvad der forstås ved "simpelt flertal" i Rådet, der kan udformes således:

"Ved de rådsafgørelser, som kræver simpelt flertal, træffer Rådet afgørelse med et flertal af medlemmernes stemmer".

Gruppen noterede sig i øvrigt, at det på nuværende stadium af drøftelserne tyder på, at det specifikke kvalificerede flertal, der er omhandlet i artikel 205, stk. 2, andet afsnit, andet led i TEF (62 stemmer og 10 medlemsstater), når Rådet ikke handler på forslag af Kommissionen, er blevet udeladt, og at det altså ikke er nødvendigt udtrykkeligt i retsgrundlagene at angive de tilfælde, hvor dette specifikke flertal anvendes.³

Retsakter vedtaget på forslag af Kommissionen

6. Indførelsen af en bestemmelse, der generaliserer Kommissionens initiativret, og som har følgende ordlyd: "*Medmindre andet er fastsat i forfatningen, kan en EU-retsakt kun vedtages på forslag af Kommissionen.*" (udkast til artikel 18, 2 (CONV 691/03) betyder, at formuleringen "*på forslag af Kommissionen*" udelades i retsgrundlagene, og at der i de tilfælde, hvor en EU-retsakt vedtages af en institution eller et organ, indsættes en formulering, der præciserer, at denne institution eller dette organ kan handle på eget initiativ, uden at det er nødvendigt med et forudgående forslag fra Kommissionen.

³ Dette vedrører f.eks. artikel 128, stk. 4, i TEF. Anvendelse af dette specifikke flertal er i øvrigt i øjeblikket foreskrevet i artikel 99, stk. 2, første og tredje afsnit, artikel 99, stk. 4, første afsnit, artikel 104, stk. 6, artikel 107, stk. 6, litra b), artikel 119, stk. 3, andet afsnit, artikel 120, stk. 3, artikel 207, stk. 2, første afsnit, artikel 210, artikel 215, stk. 2, artikel 223, stk. 6, artikel 224, stk. 5, artikel 225A, stk. 5, artikel 247, stk. 3, første afsnit, artikel 247, stk. 8, artikel 248, stk. 4, femte afsnit, artikel 258, stk. 4, artikel 259, stk. 1, artikel 263, stk. 4 og artikel 276, stk. 1, i TEF. Anvendelse af det specifikke flertal er ligeledes foreskrevet på FUSP-området (artikel 23, stk. 2, tredje afsnit TEU) og på RIA-området (artikel 34, stk. 3, TEU). Disse bestemmelser behandles ikke i nærværende rapport (jf. stk. 6 i det supplerende mandat af 29. april 2003).

I det supplerende mandat af 29. april 2003 anmodes der dog om at bevare formuleringen "*på forslag af Kommissionen*" i de retsgrundlag, der foreskriver vedtagelse af ikke-lovgivningsmæssige retsakter. Gruppen mener, at denne instruktion kan tænkes at medføre visse fortolkningsproblemer med hensyn til rækkevidden af den generelle regel om vedtagelse af retsakter på forslag af Kommissionen, der er fastsat i udkastet til artikel 18, stk. 2.

7. Den affattelse af udkastet til artikel 18, stk. 2, som præsidiets foreslår, er meget bred, i og med at den tager sigte på alle "EU-retsakter" uden nogen præcisering for så vidt angår initiativtagerne til disse retsakter eller typer af retsakter. Denne affattelse giver problemer med anvendelse og retssikkerhed.

For at undgå disse problemer og undgå at dække tilfælde, der ligger ud over det tilstræbte mål, skal denne hovedregel affattes mere præcist.

Derfor foreslås det at begrænse anvendelsen til lovgivningsmæssige retsakter, der vedtages af Europa-Parlamentet og/eller af Rådet, og ikke-lovgivningsmæssige retsakter, der vedtages af Rådet, idet man således undgår at de retsakter, der vedtages af andre institutioner eller organer (Domstolen, Den Europæiske Centralbank, Revisionsretten, Den Europæiske Investeringsbank, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget, ombudsmanden, agenturer osv.) omfattes.

Det foreslås ligeledes udtrykkeligt at angive, hvilke typer retsakter denne regel finder anvendelse på (love, rammelove, forordninger, afgørelser og henstillinger med undtagelse af foranstaltninger vedrørende tilrettelæggelse og intern funktionsmåde, procedureafgørelser osv.). Med hensyn til interne foranstaltninger og procedureforanstaltninger foreslås det at udarbejde en specifik artikel.

8. De foreslåede bestemmelser kan affattes således:

"Europæiske love eller rammelove samt europæiske forordninger, europæiske afgørelser eller Rådets henstillinger vedtages på forslag af Kommissionen, medmindre andet er fastsat i forfatningen."

"Hver institution vedtager på eget initiativ de foranstaltninger vedrørende tilrettelæggelse og intern funktionsmåde, der vedrører den, samt procedureafgørelser."

Som følge heraf er alle de tilfælde, hvor retsgrundlagene foreskriver, at de pågældende retsakter vedtages på initiativ, henstilling eller anmodning af en medlemsstat, en institution eller et organ, tilfælde, hvor "andet er fastsat i forfatningen", dvs. at den pågældende retsakt ikke skal vedtages på forslag af Kommissionen.

Det samme gælder de tilfælde, hvor retsgrundlagene foreskriver, at en institution høres for at give sin godkendelse af et udkast til retsakt. Denne høring udgør et tilfælde, hvor "andet er fastsat i forfatningen", idet godkendelsen ikke skal gives på grundlag af et forslag af Kommissionen.

Endelig vil ovenfor foreslåede bestemmelse i kraft af sin mere præcise karakter give hovedregler om vedtagelse af retsakter på forslag af Kommissionen en mere fuldstændig rækkevidde, idet den gør det muligt i de retsgrundlag, der foreskriver vedtagelse af ikke-lovgivningsmæssige retsakter, at udelade formuleringen "på forslag af Kommissionen", hvilket vil fjerne de fortolkningsproblemer, der blev nævnt i punkt 6.

9. Med hensyn til affattelsen af den standardformulering, der skal indsættes i retsgrundlagene for at angive, at institutionen kan handle alene, foreslår gruppen at anvende formuleringen "på eget initiativ".

I de (få) tilfælde, hvor institutionen er forpligtet til at handle, mener eksperterne fra Rådets Juridiske Tjeneste imidlertid, at formuleringen "*uden forslag fra Kommissionen*" bør vælges for at undgå den fortolkningsmulighed, at institutionen frit kan vælge, om den vil handle eller ikke handle. Der er navnlig (med forbehold af en gennemgang af bestemmelserne i de kapitler, der ikke er omfattet af denne rapport) tale om tilfælde, hvor det foreskrives, at en institution udpeger en person til at udøve en opgave for Unionen (ombudsmand og højtstående repræsentant for FUSP) eller tilfældet med ordningen for de oversøiske landes og territoriers associering (artikel 187 TEF).⁴

Fordelingen af retsgrundlagene mellem lovgivningsmæssige retsakter og ikke-lovgivningsmæssige retsakter

10. Affattelsen af de fleste af retsgrundlagene er blevet ændret på baggrund dels af indførelsen af hovedreglen om afstemning med kvalificeret flertal i Rådet og reglen om vedtagelse af retsgrundlag på forslag af Kommissionen, dels af den fordeling af retsgrundlagene, som præsidiets har foretaget mellem dem, der foreskriver vedtagelse af lovgivningsmæssige retsakter (med fælles beslutningstagning eller ikke) og dem, der foreskriver vedtagelse af ikke-lovgivningsmæssige retsakter.
11. Gruppen har således tilpasset affattelsen af de forskellige retsgrundlag efter retningslinjerne i punkt 14 i mandatet af 29. april, hvori gruppen anmodes om "*i forbindelse med retsgrundlag, hvor der er tale om retsakter, at fjerne alle procedureelementer og blot tale om love og rammelove*" og "*i forbindelse med alle retsgrundlag, hvor der ikke er tale om retsakter, at opretholde ordene "på forslag af Kommissionen"*".⁵ Gruppen har i øvrigt angivet for hvert retsgrundlag, hvilket type retsakt der kan vedtages.
12. Gruppen har besluttet at foreslå følgende standardformuleringer, der skal indsættes i de forskellige tilfælde i de forskellige retsgrundlag:
- i tilfælde med fælles beslutningstagning formuleringen: ***Ved europæisk lov eller europæisk rammelov [indføres foranstaltninger.../reguleres.../lettes... osv.]***
 - i de tilfælde, hvor Europa-Parlamentet eller Rådet alene vedtager en lov eller en rammelov formuleringen: ***"Ved europæisk lov eller europæisk rammelov [vedtaget af Europa-Parlamentet/Rådet] fastsættes.../reguleres... osv."***
 - i de tilfælde, hvor Rådet vedtager ikke-lovgivningsmæssige retsakter den klassiske formulering uændret: ***"Rådet vedtager på forslag af Kommissionen [europæiske forordninger eller afgørelser, [om fastlæggelse.../indførelse.../fastsættelse]]"***.

⁴ I kraft af ovenfor foreslåede formuleringer mindskes den juridiske usikkerhed, men eksperterne fra Rådets Juridiske Tjeneste mener ikke at det er muligt at garantere, at al usikkerhed forsvinder.

⁵ Med hensyn til denne instruks se bemærkningerne ovenfor til de sidste afsnit i punkt 6 og 8.

13. I nogle tilfælde skal visse procedureelementer bevares, som f.eks. henvisninger til obligatoriske høringer af andre institutioner eller organer.
14. I visse tilfælde foreslår gruppen trods det faktum, at retsgrundlaget øjensynligt gav frit valg af type retsakt, en enkelt type retsakt afhængig af den præcise kontekst i det pågældende retsgrundlag, der i realiteten kun giver mulighed for vedtagelse af en enkelt type retsakt. Det er tilfældet i artikel 72, artikel 161, stk. 2, og artikel 166, stk. 1, TEF.
15. På grund af denne fordeling og angivelsen i hvert retsgrundlag af de typer retsakter, der vedtages, er anvendelsen af ordet "foranstaltninger", der normalt i traktaten angiver tilfælde af frit valg af retsakt, begrænset til tilfælde med generelle referencer til retsakter eller bestemmelser, der vedtages på et givet område (f.eks. artikel 14, stk. 1, eller artikel 18, stk. 3, TEF).
16. I visse tilfælde foreslår gruppen at ændre et retsgrundlag, selv om det ikke er nævnt i en af de lister, der er vedføjet som bilag til mandatet af 29. april (jf. artikel 59 og 175, stk. 2, TEF).
17. Endelig er artikel 137, stk. 2, tredje afsnit, TEF, der foreskriver retsgrundlaget på landbrugsområdet, ikke blevet ændret, fordi præsidiets ifølge mandatet af 29. april mangler at foretage fordelingen mellem, hvad der henhører under lovgivningsmæssige og hvad der henhører under ikke-lovgivningsmæssige retsakter.
18. Ydermere noterer gruppen sig, at artikel 93 TEF (retsgrundlaget for indirekte beskatning) og 187 TEF (retsgrundlaget for oversøiske landes og territoriers associering) ikke er nævnt i listerne over fordeling, der er vedføjet som bilag til mandatet af 29. april 2003.

Følger af de nye generelle bestemmelser for den afledte ret

19. Ekspertgruppen henleder præsidiets og konventets opmærksomhed på behovet for i forfatningen at løse to spørgsmål, der følger af virkningen af hovedreglen om afstemning med kvalificeret flertal i Rådet og reglen om vedtagelse af retsakter på forslag af Kommissionen.
20. Det første spørgsmål vedrører forholdet mellem reglen om vedtagelse af retsakter på forslag af Kommissionen og udkastet til artikel 28, stk. 2 (CONV 571/03) vedrørende gennemførelsesretsakterne, hvori det fastsættes, at Rådet i visse tilfælde kan tildeles gennemførelsesbeføjelser.

Såfremt der ikke sker en præcisering i udkastet til artikel 28, stk. 2, eller et andet sted i forfatningen bliver virkningen af hovedreglen, at Rådet i disse tilfælde skal handle på forslag af Kommissionen. Hvis konventet ønsker at give lovgiveren mulighed for at tillade Rådet at vedtage gennemførelsesretsakter uden forslag fra Kommissionen, skal det præciseres f.eks. med en formulering af typen: *"I retsakter, der indeholder et retsgrundlag for Rådets vedtagelse af gennemførelsesforanstaltninger, præciseres i hvert tilfælde, hvilken beslutningsprocedure der skal anvendes"*.

21. Et andet spørgsmål vedrører virkningen af disse generelle regler for gældende ret.

Selv om dette spørgsmål også gælder andre nye regler, der bliver indskrevet i forfatningen, er det af særlig relevans her, som vil blive endnu større, hvis den nuværende affattelse af udkast til artikel 18, stk. 2, der tager sigte på alle "EU-retsakter", ikke gøres mere præcis.

Det vil derfor være nødvendigt, at konventet f.eks. i et kapitel, der vedrører virkningerne af forfatningens ikrafttræden på Unionens nuværende retsorden, indsætter en overgangsbestemmelse om virkningerne af disse nye generelle bestemmelser for den eksisterende afledte ret.

Hvis der ikke udarbejdes en sådan bestemmelse, vil de to nye regler automatisk finde anvendelse på alle nuværende retsakter.

Der kan tænkes flere løsninger for en sådan overgangsbestemmelse. F.eks.

- at udarbejde en generel bestemmelse, der gør det muligt samlet at tilpasse gældende ret til samtlige nye regler i forfatningen i lighed med det, der er fastsat i de nye medlemsstaters tiltrædelsesretsakter,
- at fastsætte, at disse nye regler ikke finder anvendelse på gamle retsakter, der fortsat er undergivet de tidligere gældende bestemmelser, idet de institutioner, der har vedtaget retsakterne, i hvert tilfælde i lighed med det, der er fastsat i artikel 4 i komitologiafgørelsen af 1987, beslutter at tilpasse retsakten til de nye regler eller at bevare procedurerne og indføre formuleringer, der gør det muligt at fravige de nye regler.

22. Gruppen er rede til, hvis præsidiet ønsker det, at udarbejde juridiske tekstforslag for at løse dette problem.

C. Afskaffelsen af konventioner som instrument mellem medlemsstaterne - forslag til affattelse af artikel 20, 186 og 293 i TEF

23. I det supplerende mandat af 2. april 2003 nævnes også "*afskaffelsen af konventioner som instrument*", dvs. de aftaler, som er indgået mellem medlemsstaterne, som foreslås erstattet med EU-retsakter (artikel 20, 186 og 293 i TEF).
24. Den nuværende artikel 20 i TEF, som er retsgrundlaget for den diplomatiske og konsulære beskyttelse af borgerne, kan affattes som følger (idet det bemærkes, at første punktum i artiklen gentages i udkastet til artiklen om unionsborgerskab i første del⁶):

Enhver unionsborger nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvori han er statsborger, ikke er repræsenteret, enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat. Medlemsstaterne udarbejder indbyrdes de nødvendige regler og træffer de nødvendige foranstaltninger indleder de påkrævede internationale forhandlinger med henblik på til at sikre denne beskyttelse unionsborgerne diplomatisk og konsulær beskyttelse i tredjelande, jf. [artikel (...)]⁷.

Der kan ved europæisk lov eller europæisk rammelov [... konventet beslutter, om retsakten skal vedtages efter proceduren med fælles beslutningstagning eller af Rådet alene og efter hvilke afstemningsregler...] indføres de foranstaltninger, der er nødvendige for at lette denne beskyttelse.

25. Den nuværende artikel 186 i TEF, som er retsgrundlaget for den fri bevægelighed for arbejdskraften inden for medlemsstaternes område og de oversøiske lande og territorier, kan affattes således:

Mulighed A - Bestemmelserne: undergives ordningen i artikel 187 i TEF

*Med forbehold af bestemmelserne vedrørende den offentlige sundhed, den offentlige sikkerhed og den offentlige orden **undergives den** fri bevægelighed for arbejdskraften fra disse lande og territorier inden for medlemsstaterne og for arbejdskraften fra medlemsstaterne inden for disse lande og territorier ved senere overenskomster, som kræver medlemsstaternes enstemmige godkendelse foranstaltninger, som vedtages efter artikel 187.*

⁶ Jf. artikel 7, stk. 2, 3. led, i CONV 528/03.

⁷ Der skal indsættes en henvisning til udkastet til artiklen om "unionsborgerskab", som findes i del I.

Med forbehold af bestemmelserne vedrørende den offentlige sundhed, den offentlige sikkerhed og den offentlige orden undergives ~~den fastsættes bestemmelser om~~ fri bevægelighed for arbejdskraften fra disse lande og territorier inden for medlemsstaterne og for arbejdskraften fra medlemsstaterne inden for disse lande og territorier ~~ved senere overenskomster, som kræver medlemsstaternes enstemmige godkendelse~~ bestemmelserne i [kapitel] om fri bevægelighed for arbejdskraften og uden nogen form for forskelsbehandling, medmindre der træffes særlige bestemmelser i henhold til [artikel 187].

26. Med hensyn til den nuværende artikel 293 i TEF om aftaler mellem medlemsstaterne inden for følgende fire områder:

- første led ("*beskyttelse af personer såvel som nydelse af rettigheder og beskyttelse af disse på de betingelser, som de enkelte stater indrømmer egne statsborgere*") er forældet, idet de forskellige elementer enten er omfattet af de forskellige retsgrundlag for den nuværende TEF, eller falder uden for traktatens anvendelsesområde. Det kan således udgå.
- andet led ("*afskaffelse af dobbeltbeskatning inden for Fællesskabet*") synes at være omfattet af de foranstaltninger vedrørende indbyrdes tilnærmelse af lovgivninger, som i øjeblikket kan vedtages på grundlag af artikel 94 i TEF, og kan således udgå.

Såfremt konventet måtte finde et særligt retsgrundlag nødvendigt, kan det affattes således:

Der kan ved europæisk lov eller europæisk rammelov [... konventet beslutter, om retsakten skal vedtages efter proceduren med fælles beslutningstagning eller af Rådet alene og efter hvilke afstemningsregler...] indføres de foranstaltninger, der er nødvendige for at undgå dobbeltbeskatning af statsborgere fra EU-medlemsstaterne.

- tredje led ("*gensidig anerkendelse af de i artikel 48, stk. 2, nævnte selskaber, opretholdelse af et selskabs status som juridisk person i tilfælde af, at dets hjemsted forlægges fra et land til et andet, og mulighed for sammenslutning af selskaber, som er underkastet forskellige nationale lovgivninger*") forekommer, med forbehold af en mere indgående teknisk gennemgang, at være omfattet af de foranstaltninger vedrørende indbyrdes tilnærmelse af lovgivningerne, som i øjeblikket kan vedtages på grundlag artikel 95 i TEF. Det kan således udgå.
- fjerde led ("*forenkling af formaliteter vedrørende gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og voldgiftskendelser*") er forældet, idet det er omfattet af de foranstaltninger vedrørende civilretligt samarbejde, som i øjeblikket kan vedtages på grundlag artikel 95 i TEF. Det kan således udgå.

D. Tilføjelse af fiskeri i overskriften til kapitlet om landbrug - forslag til affattelse (artikel 32 i TEF)

27. Med henblik på at tage hensyn til ordet fiskeri i overskriften til kapitlet om landbrug (der allerede finder anvendelse på fiskeri, men det fremgår ikke særlig tydeligt af den nuværende tekst), foreslås det at indsætte en ny artikel 31a, idet der bør foretages en teknisk gennemgang af sidste punktum, og at ændre affattelsen af artikel 32, stk. 1, en smule:

LANDBRUG OG FISKERI

Artikel 31a

Unionen fastlægger og iværksætter en fælles landbrugs- og fiskeripolitik.

Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning. Ved omtale af den fælles landbrugspolitik eller landbruget og ved anvendelse af udtrykket "landbrugs-" er fiskeri også omfattet.

Artikel 32

1. ~~Fællesmarkedet~~ **Det indre marked** omfatter tillige landbruget og handelen med landbrugsvarer. ~~Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning.~~
2. (...)

E. Andre tekniske tilpasninger

28. I henhold til mandatet af 2. april 2003 har ekspertgruppen som ønsket desuden foretaget følgende tekniske tilpasninger, navnlig:

- sammenskrivning af bestemmelser (sammenskrivning af de to stykker i artikel 19 i TEF og af de to afsnit i artikel 80, stk. 2, i TEF)
- tilføjelse af kapitlet om de oversøiske lande og territoriers associering som et nyt kapitel "Aa" i første del, dvs. mellem kapitel A om politikker og foranstaltninger indadtil og kapitel B om EU's optræden udadtil
- ændring af terminologien vedrørende Europa-Parlamentet ("*samstemmende udtalelse*" ændres til "*godkendelse*"; udeladelse af adjektivet "*absolut*" til at angive et flertal af de afgivne stemmer, dvs. simpelt flertal i parlamentet; Europa-Parlamentet kan "*ekstraordinært træde sammen til møde ...*";
- forkortelserne "ECB" og "ESCB" erstattes med de officielle benævnelser
- udtrykket "fælles værdinormer" i artikel 16 i TEF ændres til formuleringen i mandatet.

Christian PENNERA

Thérèse BLANCHET

Alain VAN SOLINGE

Kieran BRADLEY

Emer FINNEGAN

Paolo STANCANELLI

Supplerende mandat af 2. april 2003**DET EUROPÆISKE KONVENT****Bruxelles, den 2. april 2003**

SEKRETARIATET

**Supplerende mandat til den gruppe eksperter,
der er blevet udpeget af de tre institutioners
juridiske tjenester**

1. Præsidiets behandlere på sit møde den 2. april 2003 de forslag, som gruppen af eksperter havde forelagt i sin rapport af 13. marts 2003 (jf. dok. CONV 618/03, s. 175-187), bortset fra forslagene i punkt 29, 30, 31 og 32.
2. I lyset af gruppens arbejde besluttede præsidiets at give gruppen et supplerende mandat til at gennemføre visse forslag, som præsidiets har besluttet at følge. Da præsidiets endnu ikke har behandlet forslagene i punkt 29, 30, 31 og 32, vil gennemførelsen heraf om nødvendigt blive genstand for et nyt supplerende mandat fra præsidiets.
3. Præsidiets anmoder gruppen om at gennemføre følgende forslag:

a) Sammenskrivning af EF-traktatens artikel 70 og 80

Præsidiets har besluttet at følge dette forslag, idet det har valgt mulighed a) (s. 179).

b) Anvendelse af forkortelser

Præsidiets har besluttet at følge gruppens forslag (s. 176). De forkortelser, der er anvendt i forfatningens del II, skal ændres til de officielle betegnelser.

c) Beslutningsprocedurer

Præsidiets har besluttet at følge nedennævnte forslag fra gruppen (s. 184-186):

- i) Forslaget om at ændre den nuværende afstemningsregel, hvorefter "Rådets afgørelser [træffes] med et flertal af medlemmernes stemmer" (artikel 205, stk. 1), til "Rådets afgørelser [træffes] med kvalificeret flertal". Gruppen bedes foretage de nødvendige tekniske tilpasninger i retsgrundlagene for at tage hensyn til denne nye regel.

- ii) Forslaget om for Europa-Parlamentets vedkommende at ændre udtrykket "samstemmende udtalelse" til "godkendelse".
- iii) Forslaget om, at der i en af de artikler i forfatningen, der vedrører Kommissionen, bør indsættes en bestemmelse om, at "medmindre andet udtrykkeligt er fastsat, kan en EU-retsakt kun vedtages på forslag af Kommissionen". Gruppen bedes foretage de nødvendige tekniske tilpasninger i de forskellige retsgrundlag, ifølge hvilke Rådet træffer afgørelse på forslag af Kommissionen.
- iv) Forslaget om for Europa-Parlamentets vedkommende dels at ændre "absolut flertal" til "et flertal af de afgivne stemmer", dels at ændre "et flertal af Europa-Parlamentets medlemmer" til "et flertal af dets medlemmer".

d) De oversøiske landes og territoriers associering

Præsidiets har besluttet, at EF-traktatens fjerde del skal være en selvstændig del i del II.

e) Sammenskrivning af visse bestemmelser

Præsidiets har besluttet at følge forslaget om at sammenskrive stk. 1 og 2 i artikel 19, idet der dog i affattelsen af den sammenskrivne bestemmelse skal tages behørigt hensyn til hvert af de to områders særlige karakteristika.

f) Udeladelse af visse bestemmelser

Præsidiets har besluttet at følge konklusionerne fra arbejdsgruppe IX med hensyn til at afskaffe aftaler, overenskomster og konventioner som instrumenter (jf. artikel 20 i TEU og artikel 186 og 293 i TEF) og i stedet gå over til rådeforordninger eller -afgørelser. Det har derfor besluttet at lade artikel 293 i TEF udgå. Det anmoder gruppen om at gennemføre disse forslag og undersøge, om det eventuelt er nødvendigt at indføre et specifikt retsgrundlag for så vidt angår de områder, der er omfattet af denne bestemmelse, men som ikke vil blive omfattet af andre bestemmelser i forfatningen. De instrumenter, der skal vedtages på grundlag af dette eventuelle nye retsgrundlag, bør være rådeforordninger.

g) Ændring af udtrykket "fælles værdinormer" i EF-traktatens artikel 16

Præsidiets har besluttet at følge gruppens forslag om at ændre "i Unionens fælles værdinormer" i EF-traktatens artikel 16 til "i kraft af den værdi, alle i Unionen tillægger dem,".

- 4. Præsidiets har endvidere godkendt de forslag fra ekspertgruppen, som denne allerede har gennemført, jf. bilag B til denne note.

**FORSLAG, SOM EKSPERTGRUPPEN
ALLEREDE HAR GENNEMFØRT**

1. Strukturen af del II

Ekspertgruppen (s. 177) har gjort opmærksom på, at visse bestemmelser ikke indgår i strukturen fra den 28. oktober 2002. Dette gælder f.eks. de generelle bestemmelser (artikel 3, stk. 2, artikel 6, 16, 295 og 296 i EF-traktaten), bestemmelserne om forbud mod forskelsbehandling og om unionsborgerskab (artikel 12, 13 og 18-22), de fiskale bestemmelser (artikel 90-93), bestemmelserne om toldsamarbejde (artikel 135) og økonomisk, finansielt og teknisk samarbejde med tredjelande (artikel 181 A). Gruppen har fremsat forslag til deres placering i del II.

2. Udeladelse af forældede bestemmelser

Gruppen foreslår (s. 178) at udelade visse bestemmelser i EF-traktaten, der omtaler datoer eller begivenheder, der ikke længere er aktuelle, (artikel 14 og artikel 93 i TEF, der angiver den 31. december 1992 som datoen for afslutningen af arbejdet med oprettelsen af det indre marked, og artikel 37, stk. 1, i TEF, der omtaler en konference, der fandt sted i Stresa i 1958, og hvis konklusioner i dag indgår som en del af den gældende fællesskabsret.)

3. Omrokering af visse artikler

Gruppen har foreslået (s. 182-3) følgende begrænsede omrokeringer:

- a. Artikel 4 i TEF placeres først i afsnittet om den økonomiske og monetære politik
- b. Artikel 14 og 15 i TEF placeres først i et nyt afsnit eller kapitel om det indre marked, der også skal indeholde artikel 94-97 i TEF
- c. Afsnit II "*Landbrug*" i EF-traktaten suppleres med ordene "*og fiskeri*", så hele anvendelsesområdet for artikel 32, stk. 1, i TEF afspejles i afsnittets overskrift, og affattelsen af artiklen tilpasses for at tage hensyn til ændringen.

4. Europa-Parlamentets årlige session

Gruppen foreslår, (s. 187) at passagen i artikel 196, stk. 2, i TEF "*Europa-Parlamentet kan træde sammen til ekstraordinær session ...*", der kan skabe forvirring hos borgerne, ændres til det udtryk, der har stået i Europa-Parlamentets forretningsorden siden 1958, dvs. "*mødeperiode*".

Supplerende mandat af 29. april 2003

DET EUROPÆISKE KONVENT
SEKRETARIATET

Bruxelles, den 29. april 2003

**Andet supplerende mandat til den gruppe eksperter,
der er blevet udpeget af de tre institutioners
juridiske tjenester**

Retsakter og procedurer

1. Præsidiets behandling på sit møde den 2. april 2003 af forslag, som ekspertgruppen havde fremsat i sin rapport af 13. marts 2003. Efter denne behandling blev det besluttet at give gruppen et supplerende mandat med henblik på gennemførelse af nogle af de forslag, som præsidiets besluttede skulle følges op. Ifølge dette mandat skulle en eventuel opfølgning af forslagene i rapportens punkt 29, 30, 31 og 32, som præsidiets endnu ikke havde behandlet, i givet fald fastlægges i et nyt supplerende mandat.
2. Præsidiets behandling på sit møde den 10. april 2003 af spørgsmål, der henhører under punkt 29 "Retsakternes betegnelse" og punkt 30, 31 og 32 "Opdelingen mellem lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige retsakter vedtaget af Rådet"
3. På dette møde traf præsidiets beslutning om opdelingen mellem lovgivningsmæssige retsakter (artikel 25) og ikke-lovgivningsmæssige retsakter vedtaget direkte på grundlag af forfatningen (artikel 26) og inden for de førstnævnte mellem de retsgrundlag, i forbindelse med hvilke der fremover vil skulle anvendes den almindelige lovgivningsprocedure, og de retsgrundlag, der vil skulle vedtages af Europa-Parlamentet eller Rådet med deltagelse af den anden af lovgivningsmyndighedens parter. Præsidiets konklusioner er afspejlet i de lister, der findes i **bilaget**.
4. Med hensyn til de lovgivningsmæssige retsakter indebærer det system, der er beskrevet i udkastet til artikel 25, at de altid vedtages af lovgiveren. Generelt vedtages de af lovgiverens to parter i fællesskab og på lige fod efter den almindelige lovgivningsprocedure, der er fastsat i udkastet til artikel 25. Men i visse specifikke tilfælde vedtages de efter særlige lovgivningsprocedurer af Europa-Parlamentet med en vis deltagelse af Rådet eller af Rådet (der handler som lovgiver, dvs. underlagt reglerne om åbenhed og nærhed) med en vis deltagelse af Europa-Parlamentet.

5. På baggrund af ændringsforslagene, plenardebatten og ekspertgruppens rapport af 13. marts 2003 har præsidiet konkluderet, at udtrykket "lovgivnings-" i forbindelse med den procedure, der anvendes generelt, kan misforstås da det fremstår som det bestemmende kriterium og ikke som konsekvensen af retsaktens "lovgivningsmæssige" karakter. Præsidiet har besluttet at præcisere betydningen af almenretlig lovgivningsprocedure ved at betegne den "almindelig lovgivningsprocedure" for ikke at udelukke den lovgivningsmæssige karakter af de retsakter, der - i et meget lille antal - (hvis konventet beslutter det) vil blive vedtaget af Europa-Parlamentet eller af Rådet med forskellig grad af deltagelse fra den anden af lovgiverens to parter side i henhold til de særlige lovgivningsprocedurer.
6. De retsgrundlag, der er udarbejdet udkast til artikler om, og som i øjeblikket drøftes i konventet og diskussionskredsene, behandles ikke i dette dokument. Det er inden for rammerne af disse specifikke drøftelser og dette specifikke arbejde om de forskellige spørgsmål, den lovgivningsmæssige eller ikke-lovgivningsmæssige karakter af retsgrundlagene og dermed proceduren skal bestemmes. Det vedrører bestemmelserne om området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, bestemmelserne om Domstolen og Retten i Første Instans, de afsluttende bestemmelser og bestemmelserne vedrørende EU's optræden udadtil, finanser, institutionerne, medlemsskab af Unionen og det demokratiske liv. Beslutningsprocedurerne i forbindelse med Den Økonomiske og Monetære Union skal behandles samlet og særskilt for at sikre sammenhæng.
7. Bilagets I. afdeling består af de retsgrundlag, der allerede i dag er underlagt den almindelige lovgivningsprocedure, og hvis lovgivningsmæssige karakter derfor er klar. Den indeholder desuden de retsgrundlag, der er nævnt direkte i konklusionerne fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling.
8. II. afdeling omhandler de retsgrundlag, som den almindelige lovgivningsprocedure vil kunne udvides til. Præsidiet mener på baggrund af de kriterier, som Arbejdsgruppen vedrørende Forenkling har fastlagt, at der er tale om retsakter af lovgivningsmæssig karakter.
9. III. afdeling indeholder de retsgrundlag, på grundlag af hvilke retsakter, der har lovgivningsmæssig karakter, vedtages af Europa-Parlamentet eller Rådet med forskellig grad af deltagelse af den anden af lovgiverens to parter.
10. IV. afdeling indeholder en liste over ikke-lovgivningsmæssige retsakter. Der er tale om retsgrundlag, der opfylder de kriterier, der er fastlagt af Arbejdsgruppe IX.
11. Ekspertgruppen opfordres til at følge præsidiets beslutninger om følgende aspekter op:
 - a) Ekspertgruppen opfordres til for hvert enkelt retsgrundlag i forfatningens tredje del at anføre, hvilke instrumenter der skal anvendes. Der er tale om love og rammelove i forbindelse med de retsgrundlag, der er indeholdt i ovennævnte I., II. og III. afdeling. Love erstatter forordninger og rammelove erstatter direktiver. Hvad IV. afdeling angår erstattes forordninger og direktiver af forordninger, og afgørelser erstatter beslutninger.
 - b) Når den nuværende traktat ikke anfører noget konkret instrument, men generelt taler om "foranstaltninger", må der vælges mellem "love eller rammelove" i forbindelse med de retsgrundlag, der er indeholdt i I., II. og III. afdeling, og mellem "forordninger og afgørelser" i forbindelse med retsgrundlagene i IV. afdeling.

- c) Betegnelsen "foranstaltninger", som ekspertgruppen har anvendt i alle de tilfælde, hvor instrumentet ikke er præciseret i traktaten, omfatter ligeledes henstillinger. De vil blive omfattet af en horisontal bestemmelse i forfatningens afsnit V (i den nye udgave), der skal fastslå, at "når der i forfatningen tales om vedtagelse af juridisk bindende retsakter, kan institutionerne også vedtage henstillinger".
- d) Udkastet til artikel 25 anfører elementerne i den almindelige lovgivningsprocedure: fælles beslutning ved Europa-Parlamentet og Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og henviser til artikel (tidl. artikel 251). Det vil derfor ikke længere være nødvendigt at nævne alle disse elementer i hvert enkelt retsgrundlag, når den almindelige lovgivningsprocedure finder anvendelse. Ekspertgruppen opfordres til at undersøge, om det vil være muligt at forenkle affattelsen af de retsgrundlag, hvor der er tale om vedtagelse af lovgivningsmæssige retsakter efter den almindelige lovgivningsprocedure, ved i stedet for at beskrive proceduren detaljeret blot at tale om love eller rammelove.
- e) Listerne over retsgrundlag indebærer også visse procedureændringer. Ekspertgruppen opfordres ligeledes til at følge sådanne ændringer op.

Arbejdsdokument af 16. april 2003: Kommissionens initiativret

- 12. Ekspertgruppen har forelagt præsidiet et arbejdsdokument, der er en opfølgning af alle punkterne i det supplerende mandat af 2. april 2003, bortset fra litra c), nr. iii), om indsættelse af en generel regel: "Medmindre andet udtrykkeligt er fastsat, kan en EU-retsakt kun vedtages på forslag af Kommissionen".
- 13. Præsidiet har i mellemtiden forelagt konventet et udkast til afsnit IV om institutionerne. I dette udkast er der fastlagt følgende regel: "Medmindre andet er fastsat i forfatningen, kan en EU-retsakt kun vedtages på forslag af Kommissionen"¹.
- 14. På baggrund af denne generelle bestemmelse og de juridiske eksperters argumenter opfordres gruppen til:
 - i forbindelse med alle retsgrundlag, hvor der ikke er tale om lovgivningsmæssige retsakter, at opretholde ordene "på forslag af Kommissionen"
 - i forbindelse med retsgrundlag, hvor der er tale om lovgivningsmæssige retsakter, at fjerne alle procedureelementer og blot tale om love og rammelove.

¹ Udkast til artikel 18, stk. 2 (CONV 691/03).

Frist for det andet supplerende mandat

15. På grund af det øgede tempo i konventets arbejde opfordres ekspertgruppen til at følge dette andet supplerende mandat op og forelægge præsidiet sine konklusioner gennem konventssekretariatet den 8. maj 2003.

I. RETSAKTER - ALMINDELIG LOVGIVNINGSPROCEDURE

- Regler, der forbyder al forskelsbehandling på grundlag af nationalitet. Artikel 12.
- Tilskyndelsesforanstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling. Artikel 13, stk. 2.
- Bestemmelser, der skal gøre det lettere at udøve borgernes ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område. Artikel 18, stk. 2.
- Arbejdskraftens frie bevægelighed. Artikel 40.
- Etableringsret. Artikel 44.
- Samordning af love eller administrativt fastsatte bestemmelser, der indeholder særlige regler for statsborgere fra andre medlemsstater med hensyn til udøvelse af etableringsretten. Artikel 46, stk. 2.
- Etableringsret for selvstændig erhvervsvirksomhed. Artikel 47, stk. 2, slutningen.
- Tjenesteydelser. Artikel 55.
- Fælles regler for international transport til eller fra en medlemsstats område eller gennem en eller flere medlemsstaters områder; betingelser for, at ikke-hjemmehørende transportvirksomheder kan levere transportydelser i en medlemsstat; foranstaltninger til forbedring af transportsikkerheden. Artikel 71, stk. 1.
- Udvidelse af de procedureregler, der er fastsat i artikel 71, stk. 1, til sø- og luftfart. Artikel 80, stk. 2.
- Harmoniseringsforanstaltninger vedrørende det indre marked. Artikel 95, stk. 1.
- Tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet. Artikel 129.
- Toldsamarbejde. Artikel 135.
- Social- og arbejdsmarkedspolitik: litra a), b), e), h), i), j) og k) i stk. 1 og andet afsnit i stk. 2 i artikel 137 (*I øjeblikket: den del af artiklen, der er tale om her, er allerede underlagt lovgivningsproceduren; den anden del - jf. nedenfor - vil kunne blive det, hvis Rådet træffer afgørelse herom med enstemmighed*)
- Social- og arbejdsmarkedspolitik (lige muligheder, ligebehandling og ligeløn). Artikel 141.
- Gennemførelsesbestemmelser vedrørende Den Europæiske Socialfond. Artikel 148.
- Uddannelse. Artikel 149, stk. 4 (undtagen henstillinger).
- Erhvervsuddannelse (foranstaltninger, som kan bidrage til virkeliggørelse af målene i artikel 150). Artikel 150, stk. 4.
- Folkesundhed (minimumsstandarde for kvaliteten og sikkerheden af organer, foranstaltninger på veterinær- og plantesundhedsområdet, der direkte har til formål at beskytte folkesundheden). Artikel 152, stk. 4.
- Forbrugerbeskyttelse. Artikel 153, stk. 4.
- Transeuropæiske net, retningslinjer. Artikel 156, stk. 1.
- Andre foranstaltninger vedrørende de transeuropæiske net. Artikel 156.
- Industri. Artikel 157, stk. 3.
- Foranstaltninger vedrørende økonomisk og social samhørighed. Artikel 159.
- Gennemførelsesbeslutninger vedrørende EFRU. Artikel 162.
- Rammeprogram for forskning. Artikel 166.
- Vedtagelse af de i artikel 167, 168 og 169 omhandlede bestemmelser - forskning. Artikel 172.
- Miljø (fællesskabsaktioner med henblik på at gennemføre målene i artikel 174). Artikel 175, stk. 1.

- Handlingsprogrammer på andre områder vedrørende miljø. Artikel 175, stk. 3.
- Udviklingssamarbejde. Artikel 179.
- Statutten for og reglerne for finansiering af politiske partier på europæisk plan. Artikel 191.
- Generelle principper for åbenhed. Artikel 255, stk. 2.
- Bekæmpelse af svig, der skader Fællesskabets finansielle interesser. Artikel 280, stk. 4.
- Statistikker. Artikel 285, stk. 1.
- Oprettelse af en uafhængig kontrolinstans for databeskyttelse. Artikel 286, stk. 2.

Retsgrundlag, der er nævnt direkte i konklusionerne fra Gruppen vedrørende Forenkling, og som bør være underlagt den almindelige lovgivningsprocedure

- Det indre marked (foranstaltninger vedrørende social tryghed for Fællesskabets vandrede arbejdstagere). Artikel 42. (I øjeblikket træffer Rådet afgørelse med enstemmighed)¹
- Samordning af medlemsstaternes love og administrativt fastsatte bestemmelser om adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Samordning af de bestående lovgivningsprincipper for erhvervsregulering, der vedrører uddannelse og adgangsbetingelser for fysiske personer. Artikel 47. (I øjeblikket træffer Rådet afgørelse med enstemmighed)
- Kultur. Artikel 151 (undtagen henstillinger). ***I øjeblikket træffer Rådet afgørelse med enstemmighed***
- Strukturfonde og Samhørighedsfonden fra 2007). Artikel 161 (I øjeblikket: kvalificeret flertal i 2007 og samstemmende udtalelse)

¹ Præsidiets foreslår en procedureændring, dvs. i stedet for at anvende enstemmighed at anvende kvalificeret flertal, da denne artikel efter dets opfattelse ikke indebærer nogen foranstaltninger til harmonisering af medlemsstaternes lovgivning.

II. BESTEMMELSER, DER VIL KUNNE UNDERLÆGGES DEN ALMINDELIGE LOVGIVNINGSPROCEDURE

Den nuværende procedure: kvalificeret flertal i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet

- Lovgivning vedrørende den fælles landbrugspolitik. Artikel 37, stk. 2.²
- Liberalisering af tjenesteydelser. Artikel 52, stk. 1.
- Bestemmelser, der vedrører principperne for ordningen på transportområdet, og hvis anvendelse kunne påvirke levestandarden og beskæftigelsesniveauet. Artikel 71, stk. 2.
- Social- og arbejdsmarkedspolitik: litra d), f) og g) i stk. 1 og andet afsnit i stk. 2 i artikel 137. *(Ifølge den nuværende traktat vil disse aspekter kunne underlægges den fælles beslutningsprocedure, hvis Rådet træffer afgørelse herom med enstemmighed)*
- Nærmere bestemmelser for kontrol med gennemførelsesbeføjelserne. Artikel 202. *(Udkast til artikel 28)*
- Udstedelse af regnskabsregulativer (fra 2007). Artikel 279, stk. 1.
- Udfærdigelse af vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og af ansættelsesvilkårene for Fællesskabernes øvrige ansatte. Artikel 283.

Den nuværende procedure: kvalificeret flertal i Rådet

- Undtagelse af visse aktiviteter i en medlemsstat fra anvendelsesområdet for bestemmelserne vedrørende etableringsret. Artikel 45, stk. 2.
- Udvidelse af anvendelsen af bestemmelserne vedrørende tjenesteydelser til at omfatte statsborgere i et tredjeland, der er bosat inden for Fællesskabet. Artikel 49, stk. 2.
- Vedtagelse af foranstaltninger vedrørende kapitalbevægelser til eller fra tredjelande. Artikel 57, stk. 2, første punktum.
- Vedtagelse af direktiver vedrørende fjernelse af forbrejninger inden for fællesmarkedet. Artikel 96, stk. 2.

Den nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet

- Ændring af visse artikler i protokollen vedrørende EIB's vedtægter. Artikel 266.

² Det skal senere præciseres, hvilke aspekter af landbrugspolitikken der skal betragtes som lovgivningsmæssige, og hvilke der skal betragtes som ikke-lovgivningsmæssige.

III. RETSAKTER, DER VEDTAGES EFTER EN SÆRLIG LOVGIVNINGSPROCEDURE

Retsakter, der vedtages af Europa-Parlamentet

- Ombudsmandens statut. Artikel 195, stk. 4. *(Nuværende procedure: vedtagelse ved Europa-Parlamentet efter godkendelse af Rådet og efter udtalelse fra Kommissionen)*
- Statut for Europa-Parlamentets medlemmer. Artikel 190, stk. 5. *(Nuværende procedure: enighed mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Præsidiet foreslår: vedtagelse ved Europa-Parlamentet efter godkendelse af Rådet og efter udtalelse fra Kommissionen)*

Retsakter, der kræver national ratifikation

- Udvidelse af rettigheder knyttet til borgerskabet. Artikel 22. *(Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet. Præsidiet foreslår, at den almindelige udtalelse fra Europa-Parlamentet erstattes af en samstemmende udtalelse)*
- Ensartet valg måde. Artikel 190, stk. 4. *(Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet på forslag af og efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet)*

Retsakter med forfatningsmæssige konsekvenser i medlemsstaterne

- Foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling. Artikel 13, stk. 1.³ *(Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet)*
- Borgerskab: valgret og valgbarhed. Artikel 19³. *(Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet)*

Retsakter, som er særligt politisk følsomme.⁴ Nuværende procedure: enstemmighed i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet

- Vedtagelse af foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som er et tilbageskridt i forhold til den liberaliseringsproces, der er omhandlet i fællesskabslovgivningen. Artikel 57, stk. 2, slutningen.⁵ *(Den nuværende procedure foreskriver ikke nogen udtalelse fra Europa-Parlamentet)*
- Harmonisering af lovgivningen. Artikel 94.⁵

³ Selv om disse to retsgrundlag ikke kræver national ratifikation, har de direkte konsekvenser for medlemsstaternes bestemmelser af forfatningsmæssig karakter.

⁴ Da Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling kom ind på spørgsmålet om generalisering af lovgivningsproceduren, gjorde den opmærksom på, at der fortsat vil findes undtagelser fra denne regel på områder, hvor Unionens helt specielle karakter kræver autonome beslutningsprocedurer (krav om ratifikation), eller på områder med "stor politisk følsomhed" for medlemsstaterne.

⁵ Disse tre bestemmelser er undtagelser i forhold til deres respektive generelle regler, der foreskriver anvendelse af lovgivningsproceduren: artikel 57, stk. 2, slutningen, er en undtagelse i forhold til den generelle regel i artikel 57, stk. 2, første punktum, artikel 94 er en undtagelse i forhold til artikel 95, hvis præsidiet følger ekspertgruppens forslag, og artikel 175, stk. 2, er en undtagelse i forhold til artikel 175, stk. 1.

- Social- og arbejdsmarkedspolitik: arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse. Litra c) i stk. 1 og andet afsnit i stk. 2 i artikel 137.
- Bestemmelser af fiskal art, foranstaltninger vedrørende fysisk planlægning og arealanvendelse, foranstaltninger, der berører energiforsyning og valg mellem forskellige energikilder. Artikel 175, stk. 2.

IV. IKKE-LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER

Den nuværende procedure: kvalificeret flertal i Rådet og almindelig udtalelse fra Europa-Parlamentet

- Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i forbindelse med den fælles landbrugspolitik. Artikel 37, stk. 2.⁶
- Retsakter vedrørende konkurrence. Artikel 83.
- Retsakter vedrørende statsstøtte. Artikel 89.
- Fastlæggelse af retningslinjer, som medlemsstaterne skal tage hensyn til i deres egen beskæftigelsespolitik, på grundlag af Det Europæiske Råds konklusioner. Artikel 128, stk. 2.
- Særprogrammer for forskning. Artikel 166, stk. 4.
- Forskning, oprettelse af fællesforetagender. Artikel 172, stk. 1.
- Udnævnelse af Revisionsrettens medlemmer. Artikel 247, stk. 3.

Den nuværende procedure: kvalificeret flertal i Rådet

- Retningslinjer for at sikre en afbalanceret udvikling inden for alle de sektorer, der er berørt af det indre marked. Artikel 14, stk. 3.
- Fastsættelse af toldsatterne i den fælles toldtarif. Artikel 26.
- Afskaffelse af forskelsbehandling på transportområdet. Artikel 75, stk. 3.
- Fritagelse for afgiftsbetaling og godtgørelse af afgifter ved udførsel og udligningsafgifter ved indførsel mellem medlemsstater. Artikel 92.
- Henstillinger på beskæftigelsesområdet. Artikel 128, stk. 4.
- Iværksættelse af øvrige aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Artikel 139, stk. 2.
- Henstillinger vedrørende uddannelse. Artikel 149, stk. 4, andet led.
- Henstillinger vedrørende kultur. Artikel 151, stk. 5, andet led. (I øjeblikket: enstemmighed i

Rådet. Præsidiets foreslår, at der i stedet anvendes kvalificeret flertal, for at bevare sammenhængen med forslagene vedrørende lovgivningen i I. afdeling)

- Henstillinger vedrørende folkesundhed. Artikel 152, stk. 4, slutningen.
- Fastsættelse af lønninger, godtgørelser og pensioner for Kommissionens og Domstolens medlemmer. Artikel 210.
- Beslutning om ikke at udnævne en efterfølger for et kommissionsmedlem, der afgår ved frivillig fratræden eller efter afskedigelse. Artikel 215, stk. 2.
- Fastsættelse af arbejdsvilkår, lønninger, godtgørelser og pensioner for Revisionsrettens medlemmer. Artikel 247, stk. 8.
- Beskikkelse af medlemmerne af ØSU og fastsættelse af deres dagpenge. Artikel 259.
- Fastsættelse af dagpenge til medlemmer af ØSU. Artikel 258, sidste stykke.
- Beskikkelse af Regionsudvalgets medlemmer og af deres suppleanter. Artikel 263, stk. 3.

⁶ Jf. fodnote 2) på side 7.

Den nuværende procedure: enstemmighed i Rådet

- Beslutninger vedrørende statsstøttes forenelighed med fællesmarkedet i konkurrencemæssig henseende. Artikel 88, stk. 2.
- Iværksættelse af aftaler indgået mellem arbejdsmarkedets parter på de områder, der er nævnt i artikel 137, stk. 3. Artikel 139, stk. 2.
- Fastlæggelse af den ordning, der skal gælde for Fællesskabets institutioner på det sproglige område. Artikel 290.
- Ændringer til listen over varer, der er omfattet af bestemmelser, som vedrører handel med eller fabrikation af våben, ammunition og krigsmateriel. Artikel 296, stk. 2.

Den nuværende procedure: simpelt flertal i Rådet

- Beskæftigelsesudvalget. Artikel 130.
 - Udvalget for Social Beskyttelse. Artikel 144.
 - Vedtægter for de i forfatningen forudsete udvalg. Artikel 209.
-

BIND I

FORELØBIGT UDKAST TIL FORFATNINGSTRAKTAT

Anden del

Unionens politikker og iværksættelse af dens foranstaltninger

*** * ***

*Tekst til bestemmelserne i EF- og EU-traktaten,
der følger opbygningen i det foreløbige udkast til forfatningstraktat af 28. oktober 2002
(CONV 369/02)*

INDHOLDSFORTEGNELSE

ANDEN DEL:

UNIONENS POLITIKKER OG IVÆRKSÆTTELSE AF DENS FORANSTALTNINGER

	Side
<u>[FÆLLES BESTEMMELSER]</u> <i>(ny overskrift)</i>	36
<u>[FORBUD MOD FORSKELSBEHANDLING OG UNIONSBORGERSKAB]</u> <i>(ny overskrift)</i>	37
A. POLITIKKER OG FORANSTALTNINGER INDADTIL	42
A1. DET INDRE MARKED	42
I. Fri bevægelighed for personer og tjenesteydelser	43
1. Arbejdskraften	43
2. Fri etableringsret	45
3. Fri levering af tjenesteydelser	48
4. Visum, asyl, indvandring og andre politikker i forbindelse med den fri bevægelighed for personer <i>(flyttet til A4 "Et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed")</i>	
II. Frie varebevægelser	51
1. Toldunionen	51
<u>[1a. Toldsamarbejde]</u> <i>(ny overskrift)</i>	52
2. Forbud mod kvantitative restriktioner	52
III. Kapital og betalinger	53
<u>[IIIa. Fiskale bestemmelser]</u> <i>(ny overskrift)</i>	55
IV. Tilnærmelse af lovgivningerne	56

A2. DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE POLITIK <i>(ikke gengivet)</i>	59
A3. POLITIKKER PÅ ANDRE SPECIFIKKE OMRÅDER	59
I. Konkurrenceregler	59
II. Social- og arbejdsmarkedspolitik	65
III. Økonomisk og social samhørighed	71
IV. Landbrug og fiskeri	73
V. Miljø	77
VI. Forbrugerbeskyttelse	80
VII. Transport	80
VIII. Transeuropæiske net	84
IX. Forskning og teknologisk udvikling	86
A4. DEN INDRE SIKKERHED ET OMRÅDE MED FRIHED, SIKKERHED OG RETFÆRDIGHED <i>(ikke gengivet)</i>	90
A5. OMRÅDER, HVOR UNIONEN KAN BESLUTTE AT GENNEMFØRE UNDERSTØTTENDE TILTAG	91
I. Beskæftigelse	91
II. Folkesundhed	93
III. Industri	95
IV. Kultur	96
V. Uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom	97

A.A	OVERSØISKE LANDES OG TERRITORIERS ASSOCIERING	99
B.	UNIONENS OPTRÆDEN UDADTIL <i>(ikke gengivet)</i>	102
C.	FORSVAR <i>(ikke gengivet)</i>	102
D.	UNIONENS FUNKTIONSMÅDE <i>(ikke gengivet)</i>	102

* * *

ANDEN DEL:
UNIONENS POLITIKKER OG IVÆRKSÆTTELSE AF DENS FORANSTALTNINGER

[FÆLLES BESTEMMELSER]¹

Paragraf 1 (tidl. artikel 3)

1. [...] ²

2. I alle de aktiviteter, der er nævnt i denne ~~artikel~~ **del**, tilstræber ~~Fællesskabet~~ **Unionen** at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder. ³

Paragraf 2 (tidl. artikel 6) ⁴

Miljøbeskyttelseskrav skal integreres i udformningen og gennemførelsen af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og aktioner som nævnt i ~~artikel 3~~ **denne del**, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling.

¹ Eftersom det foreløbige udkast til forfatningstraktatens struktur af 28. oktober 2002 (CONV 369/02) ikke præciserer placeringen af visse bestemmelser, er disse indsat på forskellige steder i teksten under en foreløbig overskrift, indtil konventet giver mere præcise retningslinjer. Endvidere står overskrifterne for afsnit og underafsnit (eksisterende eller foreslåede) generelt i skarp parentes, indtil strukturen bliver finpudset.

² Dette stykke findes i addendummet til dette dokument.

³ Dette stykke, der gælder horisontalt for alle politikker, vil kunne samles i en enkelt artikel sammen med artikel 6 (miljø) eller eventuelt med andre bestemmelser af samme type, der er spredt rundt om i kapitlerne, f.eks. under overskriften "fælles bestemmelser". Det bemærkes endvidere, at formuleringen "denne del", for så vidt den vil omfatte spørgsmål, der i dag hører under søjle 2 og 3, udvider anvendelsesområdet for dette (eller disse) "horisontale" stykke(r).

⁴ Denne artikel, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2). Samme bemærkning som i nævnte fodnote med hensyn til brugen af udtrykket "denne del".

Paragraf 3 (tidl. artikel 16)

Med forbehold af [artikel 73, 86 og 87] og i betragtning af den plads, som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse indtager i ~~Unionens fælles værdinormer~~ **som tjenesteydelser, alle i Unionen tillægger værdi**⁵, og den rolle, som de spiller med henblik på at fremme social og territorial samhørighed, sørger ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne inden for deres respektive kompetenceområde og inden for rammerne af ~~denne traktats~~ **forfatningens** anvendelsesområde for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver.

Paragraf 4 (tidl. artikel 295)

Tekst ikke gengivet i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

Paragraf 5 (tidl. artikel 296)⁶

Tekst ikke gengivet i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

[FORBUD MOD FORSKELSBEHANDLING OG UNIONSBOGERSKAB]⁷

Paragraf 6 (tidl. artikel 12)

~~Inden for denne traktats anvendelsesområde og med forbehold af dennes særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.~~

~~Efter fremgangsmåden i artikel 251 kan Rådet give forskrifter med henblik på at forbyde sådan~~ **Det forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, der er omhandlet i [artikel (...)]⁸, reguleres ved en europæisk lov eller en europæisk rammelov.**

⁵ Formulering fastlagt i det supplerende mandat af 2. april 2003.

⁶ Denne artikel vil kunne behandles af konventet i forbindelse med spørgsmålene om det fælles forsvar.

⁷ Forslag til ny overskrift, der ikke findes i det foreløbige udkast til forfatningstraktatens struktur af 28. oktober 2002 (CONV 369/02).

⁸ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet i første del (artikel 6, CONF 528/03).

Paragraf 7 (tidl. artikel 13)

1. Med forbehold af ~~denne traktats~~ **forfatningens** øvrige bestemmelser og inden for rammerne af de beføjelser, som ~~traktaten~~ **den** tillægger ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, kan ~~Rådet med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet træffe~~ **der ved europæisk lov eller europæisk rammelov vedtaget af Rådet indføres** hensigtsmæssige foranstaltninger til at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. **Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.**
2. ~~Når Rådet, Uanset stk. 1, indføres der ved europæisk lov eller europæisk rammelov uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, vedtager fællesskabs EU-tilskyndelsesforanstaltninger til støtte for medlemsstaternes aktioner med henblik på at bidrage til virkeliggørelsen af målene i stk. 1. træffer det uanset stk. 1 afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251.~~

Paragraf 8 (tidl. artikel 18)

1. ~~Enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i denne traktat og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.⁹~~
2. Såfremt en handling fra ~~Fællesskabets~~ **Unionens** side viser sig påkrævet for at nå ~~dette målet i [artikel (...)]¹⁰ om enhver unionsborgers ret til at færdes og opholde sig frit~~, og ~~denne traktat forfatningen~~ **ikke indeholder fornøden hjemmel hertil**, kan ~~Rådet vedtage bestemmelser der ved europæisk lov eller europæisk rammelov indføres foranstaltninger~~, der skal gøre det lettere at udøve de rettigheder, der er nævnt i stk. 1. ~~Det træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251.~~ **denne ret.**
3. [Stk. 2] finder ikke anvendelse på ~~bestemmelser foranstaltninger~~ vedrørende pas, identitetskort, opholdsbeviser eller andre dokumenter, der er sidestillet hermed, og heller ikke på bestemmelser vedrørende social sikring eller social beskyttelse.¹¹

⁹ Artikel 18, stk. 1, udgår og erstattes af artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, første led, CONV 528/03).

¹⁰ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, CONV 528/03).

¹¹ Det foreslås at afklare, om dette stk. tager sigte på at udelukke enhver kompetence i henhold til denne artikel på de nævnte områder, eller om det skal udelukke den fælles beslutningsprocedure eller afgørelse med kvalificeret flertal i Rådet. I sidstnævnte tilfælde bør konventet undersøge muligheden af at indføre et specifikt retsgrundlag for foranstaltningerne i stk. 3.

Paragraf 9 (tidl. artikel 19)¹²

1. Enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, har valgret og er valgbar ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. Denne ret¹³ udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, har vedtaget; disse nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.

2. — Med forbehold af [artikel 190, stk. 4], og gennemførelsesbestemmelserne hertil, har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. Denne ret kan udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, har vedtaget; de Ved europæisk lov eller europæisk rammelov vedtaget af Rådet fastsættes de nærmere bestemmelser for udøvelsen af enhver unionsborgers valgret og valgbarhed ved kommunale valg og valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende har bopæl, jf. [artikel (...)]¹⁴. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet. Disse nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.

Valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet udøves med forbehold af [artikel 190, stk. 4], og gennemførelsesbestemmelserne hertil.

¹² I denne tekst sammenskrives stk. 1 og 2, idet der bibeholdes en henvisning til artikel 190, stk. 4, der vedrører en ensartet fremgangsmåde for valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet, der vil blive omfattet af første del. Denne bestemmelse omhandler valgretten og valgbarheden ved valg til Europa-Parlamentet og ikke proceduren for vedtagelse af bestemmelserne om udøvelsen af denne ret (som fastsat her). I udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, andet led, CONV 528/03), der indeholder denne ret, henvises der imidlertid ikke længere til artikel 190. Som foreslået her, bør henvisningen til artikel 190 anføres separat i en sætning, hvor det præciseres, at den kun gælder valgret og valgbarhed.

¹³ Første punktum i artikel 19, stk. 1 og 2, udgår og erstattes af udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, andet led, CONV 528/03).

¹⁴ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, andet led, CONV 528/03).

Paragraf 10 (tidl. artikel 20)¹⁵

~~Enhver unionsborger nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvori han er statsborger, ikke er repræsenteret, enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat. Medlemsstaterne udarbejder indbyrdes træffer de nødvendige regler bestemmelser og indleder de påkrævede internationale forhandlinger med henblik på for at sikre denne beskyttelse unionsborgerne diplomatisk og konsulær beskyttelse i tredjelande, jf. [artikel (...)]¹⁶.~~

Der kan ved lov/en lov eller rammelov/en rammelov [... konventet skal afgøre, om retsaken skal vedtages ved fælles beslutningstagning eller af Rådet alene og efter hvilken afstemningsregel...] indføres de nødvendige foranstaltninger for at gøre det lettere at yde denne beskyttelse.

Paragraf 11 (tidl. artikel 21)¹⁷

~~Enhver unionsborger har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet i medfør af artikel 194.~~

~~Enhver unionsborger kan henvende sig til den ombudsmandsinstitution, der indføres i overensstemmelse med artikel 195.~~

Enhver unionsborger kan **i medfør af [artikel (...)]¹⁸** skrive til ~~enhver af de institutionerne eller organerne, der er nævnt i denne artikel eller i artikel 7, på et af de i artikel 314 nævnte sprog på de sprog, der er opregnet i [artikel 314], og få svar på samme sprog.~~

De institutioner eller organer, der er omfattet af indeværende artikel, er de i [artikel ...] opregnede institutioner eller organer samt Ombudsmanden.¹⁹

Paragraf 12 (tidl. artikel 22)

Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg hvert tredje år om gennemførelsen af bestemmelserne **i [artikel (...)]²⁰** og i [denne del]. Denne rapport skal omfatte spørgsmålet om Unionens udvikling.

En europæisk lov eller en europæisk rammelov vedtaget af Rådet supplerer på grundlag heraf og med forbehold af de øvrige bestemmelser i denne traktat forfatningen kan Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet,

¹⁵ Første punktum i artikel 20 udgår og erstattes af artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, tredje led, CONV 528/03). Tekst foreslået som opfølgning af mandat af 2. april 2003 (afskaffelse af konventionen som det supplerende instrument mellem medlemsstaterne).

¹⁶ Der indsættes en henvisning til udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, tredje led, CONV 528/03).

¹⁷ De to første stykker, der ikke er operationelle, og som kun henviser til artikel 194 og 195, bør udgå, idet den ret, som er fastsat heri, fremgår af udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, fjerde led, CONV 528/03).

¹⁸ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, fjerde led, CONV 528/03).

¹⁹ Der indsættes en henvisning til det artikeludkast i første del, der indeholder listen over institutioner og de to rådgivende organer (Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget).

²⁰ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, CONV 528/03).

~~vedtage bestemmelser med henblik på at styrke eller udbygge de rettighederne, der er fastsat i denne del [artikel (...)]²¹, og Rådet henstiller til medlemsstaterne at vedtage disse bestemmelser denne lov eller rammelov i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet²².~~

²¹ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, CONV 528/03).

²² Europa-Parlamentets godkendelse i stedet for høring af Europa-Parlamentet, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

TREDJE DEL

FÆLLESSKABETS UNIONENS POLITIKKER

A. POLITIKKER OG FORANSTALTNINGER INDADTIL²³

A1. DET INDRE MARKED

Paragraf 13 (tidl. artikel 14)²⁴

1. ~~Fællesskabet Unionen~~ vedtager foranstaltninger med henblik på ~~gradvis~~ oprettelse af det indre marked i løbet af perioden indtil den 31. december 1992 i henhold til bestemmelserne i denne artikel og artiklerne [15, 26], [47, stk. 2], [49, 80, 93 og 95] og med forbehold af de øvrige bestemmelser i ~~denne traktat~~ i **forfatningen**.
2. Det indre marked indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med bestemmelserne i ~~denne traktat~~ **forfatningen**.
3. Rådet, ~~der træffer afgørelse~~ **vedtager med kvalificeret flertal** på forslag af Kommissionen ~~foranstaltninger fastlægger europæiske forordninger eller europæiske afgørelser²⁵ om fastlæggelse af~~ de retningslinjer og betingelser, der er nødvendige for at sikre afbalancerede fremskridt i alle berørte sektorer.²⁶

²³ Det bemærkes, at strukturen i det foreløbige udkast til forfatningstraktat (CONV 369/02) ikke omfattede nogen specifik placering af bestemmelser på visse områder såsom energi, rumfart, humanitær bistand, beskyttelse mod katastrofer og sport, der i mellemtiden er kommet til at indgå i udkastene til artikler om Unionens kompetencer (CONV 528/03). Konventet må derfor tilkendegive, om og i givet fald hvor det ønsker disse bestemmelser indsat.

²⁴ Det foreslås at overføre artikel 14 og 15 til kapitlet om det indre marked.

²⁵ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003. I betragtning af denne artikels anvendelsesområde foreslås det, at man overvejer, om der ikke i stedet bør gøres brug af lovgivningsmæssige retsakter.

²⁶ Det ser ud til, at dette stk. aldrig har været anvendt. Bør det udgå?

Paragraf 14 (tidl. artikel 15)²⁷

Ved udarbejdelsen af forslagene med henblik på virkeliggørelsen af målene i [artikel 14] tager Kommissionen hensyn til omfanget af den indsats, der inden for økonomier på forskellige udviklingstrin må gøres ~~i den periode, i hvilken~~ **for at oprette** det indre marked ~~oprettes~~, og den kan fremsætte forslag om hensigtsmæssige ~~bestemmelser~~ **foranstaltninger**.

Hvis disse ~~bestemmelser~~ **foranstaltninger** tager form af undtagelser, skal de være af midlertidig karakter og medføre de mindste forstyrrelser i ~~fællesmarkedets~~ **det indre markeds** funktion.

Paragraf 15 (tidl. artikel 297)

Tekst ikke gengivet i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

Paragraf 16 (artikel 298)

Tekst ikke gengivet i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

I. FRI BEVÆGELIGHED FOR PERSONER OG TJENESTEYDELSER

1. ARBEJDSKRAFTEN

Paragraf 17 (tidl. artikel 39)

1. ~~Arbejdskraftens frie bevægelighed sikres~~ **Arbejdstagerne har ret til fri bevægelighed** inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen**.²⁸

2. ~~Den forudsætter afskaffelse af~~ Enhver i nationaliteten begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere, for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår, **er forbudt**.²⁹

3. **Arbejdstagerne har med forbehold af de begrænsninger, der retfærdiggøres af hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed, ~~indebærer den retten~~ ret til**.³⁰

a) at søge faktisk tilbudte stillinger

²⁷ Henvisningen til perioden for oprettelse af det indre marked er udeladt. Imidlertid vil udeladelsen af denne henvisning kunne medføre en fortsat forlængelse af undtagelsesmulighederne i artikel 15, der kun kunne gælde i den pågældende periode.

²⁸ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen.

²⁹ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen.

³⁰ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen.

- b) frit at bevæge sig inden for medlemsstaternes område i dette øjemed
 - c) at tage ophold i en af medlemsstaterne for der at have beskæftigelse i henhold til de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der gælder for indenlandske arbejdstageres beskæftigelse
 - d) at blive boende på en medlemsstats område på de af Kommissionen ved **europæiske gennemførelsesforordninger** fastsatte vilkår efter at have haft ansættelse der.
4. ~~Bestemmelserne i~~ Denne artikel gælder ikke for ansættelser i den offentlige administration.

Paragraf 18 (tidl. artikel 40)

~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg ved udstedelse af direktiver eller forordninger de foranstaltninger. De foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, således som denne er bestemt i [artikel 39];~~ **indføres især ved at ved europæisk lov eller rammelov. Den vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Den europæiske lov eller rammelov tager navnlig sigte på at:

- a) sikre et snævert samarbejde mellem de nationale arbejdskraftmyndigheder
- b) afskaffe sådanne administrative fremgangsmåder og sådan administrativ praksis samt de for adgangen til ledige stillinger fastsatte frister, som hidrører enten fra indenlandsk lovgivning eller fra tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og hvis bibeholdelse ville hindre arbejdskraftens frie bevægelighed
- c) afskaffe alle frister og andre begrænsninger, som er fastsat enten i indenlandsk lovgivning eller i aftaler, der tidligere er indgået mellem medlemsstaterne, og som byder arbejdstagere fra de øvrige medlemsstater andre vilkår for det frie beskæftigelsesvalg end dem, der gælder for indenlandske arbejdstagere
- d) iværksætte ordninger, der kan formidle og skabe ligevægt mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet på en måde, som udelukker alvorlig fare for levestandarden og beskæftigelsen i de forskellige egne og industrier.

Paragraf 19 (tidl. artikel 41)

Inden for rammerne af et fælles program fremmer medlemsstaterne udvekslingen af unge arbejdstagere.³¹

Paragraf 20 (tidl. artikel 42)

~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251~~ På området vedrørende social tryghed **indføres ved europæisk lov eller rammelov de foranstaltninger**, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens³² frie bevægelighed, især ved at indføre en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere og deres ydelsesberettigede pårørende:

- a) sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse
- b) betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes områder.

~~Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artikel 251 omhandlede fremgangsmåde.~~³³

2. FRI ETABLERINGSRET

Paragraf 21 (tidl. artikel 43)

Inden for rammerne af ~~nedennævnte bestemmelser~~ **[dette kapitel]** er der forbud mod restriktioner, som hindrer statsborgere i en medlemsstat i frit at etablere sig på en anden medlemsstats område. Dette forbud omfatter også hindringer for, at statsborgere i en medlemsstat, bosat på en medlemsstats område, opretter agenturer, filialer eller datterselskaber.

³¹ Det foreslås at undersøge, om det vil være nyttigt at "modernisere" denne bestemmelse ved at fastsætte en kompetence til Unionen, hvis art skal defineres.

³² Dette retsgrundlag giver kun mulighed for at vedtage foranstaltninger med hensyn til "arbejdstagere", dvs. lønmodtagere. Udvidelsen af den sociale sikringsordning for selvstændige er foretaget på grundlag af artikel 308 i TEF. Hvis konventet ønsker at begrænse de tilfælde, hvor artikel 308 anvendes, kan det undersøge, om det vil være relevant i kapitlet om etablering, der gælder for selvstændige, at fastsætte et specifikt retsgrundlag vedrørende dette spørgsmål.

³³ Enstemmigheden i Rådet udgår (jf. rapporten fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling, s. 14 og det supplerende mandat af 29. april 2003).

Med forbehold af bestemmelserne i [kapitlet] vedrørende kapitalen ~~indebærer etableringsfriheden adgang har statsborgere fra en medlemsstat ret til på en anden medlemsstats område~~ at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed samt til at oprette og lede virksomheder, herunder navnlig selskaber i den i [artikel 48, stk. 2] anførte betydning, på de vilkår, som i etableringslandets ~~medlemsstats~~ lovgivning er fastsat for ~~landets medlemsstats~~ egne statsborgere.³⁴

Paragraf 22 (artikel 44)

1. ~~Efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg udsteder Rådet direktiver om gennemførelse af~~ **Foranstaltninger til gennemførelse af etableringsfriheden inden for en bestemt erhvervsgren indføres ved europæisk rammelov. Den vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

2. **Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen** udfører de opgaver, som er overdraget dem i henhold til ~~ovennævnte bestemmelser~~ **stk. 1**, navnlig ved:

- a) i almindelighed i første række at behandle de erhverv, for hvis vedkommende etableringsfrihed i særlig grad vil fremme udviklingen af produktion og handel
- b) at sikre et snævert samarbejde mellem de kompetente nationale myndigheder med henblik på at lære de særlige forhold at kende, der gør sig gældende inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** på de forskellige erhvervsområder
- c) at ophæve de administrative fremgangsmåder og sådan administrativ praksis, som hidrører fra indenlandsk lovgivning eller fra tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og hvis bibeholdelse ville være en hindring for etableringsfriheden
- d) at påse, at arbejdstagere fra en medlemsstat, som er beskæftiget på en anden medlemsstats område, kan forblive på dette område for der at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, såfremt de opfylder de betingelser, som de skulle opfylde, hvis de kom ind i denne stat på det tidspunkt, hvor de ville påbegynde denne virksomhed
- e) at gøre det muligt for statsborgere i en medlemsstat at erhverve og udnytte fast ejendom, der ligger i en anden medlemsstat, for så vidt dette ikke strider mod principperne i [artikel 33, stk. 2]

³⁴ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen (jf. også artikel 39 om arbejdstagere).

- f) at lade den gradvise fjernelse af hindringerne for etableringsfriheden inden for hver af de pågældende erhvervsgrene gælde både betingelserne for at oprette agenturer, filialer eller datterselskaber på en medlemsstats område, og betingelserne for, at personale fra hovedvirksomheden kan indtræde i disses ledende eller kontrollerende organer
- g) i det nødvendige omfang og med det formål at gøre dem lige byrdefulde at samordne de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i [artikel 48, stk. 2], nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser
- h) at sikre, et etableringsvilkårene ikke fordrejes som følge af støtteforanstaltninger fra medlemsstaternes side.

Paragraf 23 (tidl. artikel 45)

Dette kapitel finder i en medlemsstat ikke anvendelse på virksomhed, som varigt eller lejlighedsvis er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed i den pågældende stat, ~~er ikke omfattet af bestemmelserne i dette kapitel.~~³⁵

~~På forslag af Kommissionen kan Rådet med kvalificeret flertal undtage~~ **Der kan ved europæisk lov eller rammelov³⁶ vedtages foranstaltninger, der undtager** visse erhverv fra bestemmelserne i dette kapitel.

Paragraf 24 (tidl. artikel 46)

1. ~~Bestemmelserne i d[~~**Dette kapitel]** og de foranstaltninger, der ~~træffes~~ **vedtages** i medfør heraf, udelukker ikke anvendelse af **medlemsstaternes** love eller administrativt fastsatte bestemmelser, der indeholder særlige regler for fremmede statsborgere, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed.
2. ~~Rådet udsteder efter fremgangsmåden i artikel 251 direktiver~~ **De i stk. 1 omhandlede ovennævnte nationale** love og bestemmelser samordnes **ved europæisk rammelov.**

Paragraf 25 (tidl. artikel 47)³⁷

1. Der **skabes ved europæisk rammelov** lettere adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed ~~udsteder Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 direktiver.~~ **Rammeloven tager sigte på:**

³⁵ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen.

³⁶ Overgang til den fælles beslutningsprocedure, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

³⁷ Det foreslås at sammenskrive stk. 1 og 2, der følger samme procedure (efter at enstemmigheden i Rådet udgår som nævnt i rapporten fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling, s. 14).

- a) gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser;
- b) samordning af medlemsstaternes love og administrativt fastsatte bestemmelser om adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed.

2. — Med samme mål for øje udsteder Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 direktiver om samordning af medlemsstaternes love og administrativt fastsatte bestemmelser om adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Rådet udsteder med enstemmighed under hele den i artikel 251 omhandlede fremgangsmåde direktiver, hvis gennemførelse i mindst én af medlemsstaterne medfører en ændring af bestående lovgivningsprincipper for erhvervsreguleringen, der vedrører uddannelse og adgangsbetingelser for fysiske personer. I andre tilfælde træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal.³⁸

3. For så vidt angår udøvelse af lægegerning eller lignende virksomhed eller af farmaceutisk virksomhed, forudsætter den gradvise ophævelse af restriktionerne en samordning af de betingelser, der er opstillet af de forskellige medlemsstater for udøvelse af sådanne erhverv.

Paragraf 26 (tidl. artikel 48)

Selskaber, som er oprettet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for Fællesskabet **Unionen**, ligestilles, for så vidt angår anvendelsen af bestemmelserne i [dette kapitel], med personer, der er statsborgere i medlemsstaterne.

Ved selskaber forstås privatretlige selskaber, heri indbefattet kooperative selskaber, samt alle andre juridiske personer, der henhører under den offentlige ret eller privatretten, med undtagelse af selskaber, som ikke arbejder med gevinst for øje.

Paragraf 27 (tidl. artikel 294)

Tekst ikke gengivet i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

3. FRI LEVERING AF TJENESTEYDELSER

Paragraf 28 (tidl. artikel 49)

Inden for rammerne af ~~nedennævnte bestemmelser~~ **[dette kapitel]** er der forbud mod restriktioner, der hindrer fri udveksling af tjenesteydelser inden for Fællesskabet **Unionen**, for så vidt angår statsborgere i medlemsstaterne, der er bosat i ~~et andet af Fællesskabets lande~~ **en anden medlemsstat** end modtageren af den pågældende ydelse.

³⁸ Enstemmigheden i Rådet udgår (jf. rapporten fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling, s. 14) og det supplerende mandat af 29. april 2003.

~~På forslag af Kommissionen kan Rådet med kvalificeret flertal vedtage at udstrække Ved europæisk lov eller rammelov³⁹ kan anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel udstrækkes til tjenesteydere, der er statsborgere i et tredjeland og bosat inden for Fællesskabet Unionen.~~

Paragraf 29 (tidl. artikel 50)

Som tjenesteydelser i ~~denne traktats~~ **forfatningens** forstand betragtes de ydelser, der normalt udføres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende den frie bevægelighed for varer, kapital og personer.

Tjenesteydelserne omfatter især:

- a) virksomhed af industriel karakter
- b) virksomhed af handelsmæssig karakter
- c) virksomhed af håndværksmæssig karakter
- d) de liberale erhvervs virksomhed.

Med forbehold af ~~bestemmelserne i~~ [kapitlet] om etableringsretten kan tjenesteyderen midlertidigt udøve sin virksomhed i ~~det land~~ **den medlemsstat**, hvor ydelsen præsteres, på samme vilkår, som ~~det pågældende land~~ **den pågældende stat** fastsætter for sine egne statsborgere.

Paragraf 30 (tidl. artikel 51)

1. Den frie udveksling af tjenesteydelser på transportområdet omfattes af ~~bestemmelserne i~~ [afsnittet] vedrørende transport.
2. Liberaliseringen af de af bankernes og forsikringsselskabernes tjenesteydelser, som er forbundet med kapitalbevægelser, skal gennemføres sideløbende med liberalisering af kapitalbevægelserne.

³⁹ Overgang til den fælles beslutningsprocedure, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

Paragraf 31 (tidl. artikel 52)

1. ~~På forslag af Kommissionen og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Europa-Parlamentet udsteder Rådet med kvalificeret flertal direktiver⁴⁰~~ **Der indføres ved europæiske rammelove foranstaltninger til gennemførelse af liberaliseringen af en bestemt tjenesteydelse. De vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

2. De i stk. 1 omhandlede ~~direktiver~~ **europæiske rammelove** skal i almindelighed i første række tage sigte på tjenesteydelser, som direkte påvirker produktionsomkostningerne, eller hvis liberalisering bidrager til at lette vareudvekslingen.

Paragraf 32 (tidl. artikel 53)⁴¹

Medlemsstaterne erklærer sig rede til at gennemføre liberaliseringen af tjenesteydelser i videre udstrækning, end de er forpligtet til i henhold til den ~~direktiver~~ **europæiske rammelov**, der er ~~udstedt vedtaget~~ i medfør af [artikel 52, stk. 1], hvis deres almindelige økonomiske situation og forholdene i vedkommende erhvervsgren gør det muligt.

Kommissionen retter henstillinger til de pågældende medlemsstater herom.

Paragraf 33 (tidl. artikel 54)⁴²

Så længe begrænsningerne i den frie udveksling af tjenesteydelser ikke er afskaffet, anvender hver medlemsstat dem over for alle de i [artikel 49, stk. 1], omhandlede tjenesteydere, uanset disses nationalitet eller opholdssted.

Paragraf 34 (tidl. artikel 55)

~~Bestemmelserne i~~ [Artiklerne 45-48] finder anvendelse på det i [dette kapitel] omhandlede sagsområde.

~~[4. — VISUM, ASYL, INDVANDRING OG ANDRE POLITIKKER I FORBINDELSE MED DEN FRIE BEVÆGELIGHED FOR PERSONER]~~⁴³

⁴⁰ Høringsproceduren ændres til den fælles beslutningsprocedure, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁴¹ Man kan sætte spørgsmålstegn ved relevansen af at opretholde en sådan bestemmelse.

⁴² Man rejse spørgsmålet om, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt for sammenhængens skyld at fastsætte en sådan bestemmelse horisontalt for de fire friheder.

⁴³ Dette afsnit er indarbejdet i kapitel A4 nedenfor for at tage hensyn til det seneste udkast, der er under drøftelse i præsidiets vedrørende området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

II. FRIE VAREBEVÆGELSER

1. TOLDUNIONEN

Paragraf 35 (tidl. artikel 23)

1. ~~Fællesskabets grundlag er en Toldunion.~~ **Unionen er også en toldunion**, som omfatter al vareudveksling, og som indebærer forbud mod told ved indførsel fra og ved udførsel til andre medlemsstater, såvel som mod alle afgifter med tilsvarende virkning, samt indførelse af en fælles toldtarif over for tredjeland.

2. ~~Bestemmelserne i [Artikel 25] og [kapitel 2] i [dette afsnit]~~ finder anvendelse på varer med oprindelse i medlemsstaterne, og på de varer hidrørende fra tredjeland, som frit kan omsættes i medlemsstaterne.

Paragraf 36 (tidl. artikel 24)

Ved varer, som frit kan omsættes i en medlemsstat, forstås sådanne fra tredjeland hidrørende varer, for hvilke de af vedkommende medlemsstat foreskrevne formaliteter i forbindelse med indførelsen er blevet opfyldt, og for hvilke denne medlemsstat har opkrævet gældende told og afgifter med tilsvarende virkning, og for hvilke disse told- og afgiftsbeløb ikke er blevet helt eller delvis godtgjort.

Paragraf 37 (tidl. artikel 25)

Told ved indførsel og udførsel og andre afgifter med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne. Dette gælder også finanstold.

Paragraf 38 (tidl. artikel 26)

~~Rådet fastsætter med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen toldsatserne i den fælles toldtarif.~~ **Rådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske forordninger eller europæiske afgørelser til fastsættelse af toldsatserne i den fælles toldtarif.**⁴⁴

Paragraf 39 (tidl. artikel 27)

Kommissionen tager under udøvelsen af de hverv, der er betroet den i medfør af [dette kapitel], hensyn til:

⁴⁴ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

- a) nødvendigheden af at fremme samhandelen mellem medlemsstaterne og tredjeland
- b) udviklingen af konkurrencevilkårene inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** i det omfang, denne udvikling medfører en styrkelse af virksomhedernes konkurrenceevne
- c) ~~Fællesskabets~~ **Unionens** behov for forsyninger med råvarer og halvfabrikata, idet den samtidig bør påse, at konkurrencevilkårene mellem medlemsstaterne med hensyn til færdigvarer ikke fordrejes
- d) nødvendigheden af at undgå alvorlige forstyrrelser i medlemsstaternes økonomiske liv og af at sikre en rationel udvikling af produktionen og en forøgelse af forbruget inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen**.

[1a. TOLDSAMARBEJDE]⁴⁵

Paragraf 40 (tidl. artikel 135)

Inden for ~~denne traktats forfatningens~~ anvendelsesområde ~~træffer Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 foranstaltninger til styrkelse af~~ **indføres der ved europæisk lov eller europæisk rammelo** **foranstaltninger til styrkelse af** toldsamarbejdet mellem medlemsstaterne og mellem disse og Kommissionen. Disse foranstaltninger berører ikke anvendelsen af medlemsstaternes strafferet eller retsplejeregler.

2. FORBUD MOD KVANTITATIVE RESTRIKTIONER

Paragraf 41 (tidl. artikel 28)⁴⁶

Kvantitative indførsels- og **udførsels**restriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne

~~Artikel 29~~

~~Kvantitative udførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne.~~

⁴⁵ Forslag til overskrift, der ikke findes i strukturen af 28. oktober 2002.

⁴⁶ Det foreslås at sammenskrive denne artikel med artikel 29.

Paragraf 42 (tidl. artikel 30)

~~Bestemmelserne i [Artikel 28] og 29~~ er ikke til hinder for sådanne forbud eller restriktioner vedrørende indførsel, udførsel eller transit, som er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed, den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed, beskyttelse af planter, beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi, eller beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret. Disse forbud eller restriktioner må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne.

Paragraf 43 (tidl. artikel 31)

1. Medlemsstaterne tilpasser de statslige handelsmonopoler, således at enhver forskelsbehandling af medlemsstaternes statsborgere med hensyn til forsynings- og afsætningsvilkår er udelukket .

Denne artikels ~~bestemmelser~~ finder anvendelse på ethvert organ, gennem hvilket en medlemsstat, de jure eller de facto, direkte eller indirekte, kontrollerer, leder eller øver mærkbar indflydelse på indførsel eller udførsel mellem medlemsstaterne. ~~Disse bestemmelser~~ **Den** finder også anvendelse på statskoncessionerede monopoler.

2. Medlemsstaterne afholder sig fra at indføre nye foranstaltninger, som strider mod de i [stk. 1] anførte principper, eller som begrænser rækkevidden af de artikler, der angår forbuddet mod told og kvantitative restriktioner mellem medlemsstaterne.

3. I tilfælde af, at et statsligt handelsmonopol indebærer en regulering, der tilsigter at lette afsætningen eller sikre en bedre udnyttelse af landbrugsprodukter, skal der ved anvendelse af ~~bestemmelserne i~~ denne artikel sikres tilsvarende garantier for de pågældende producenters beskæftigelse og levestandard.

III. KAPITAL OG BETALINGER

Paragraf 44 (tidl. artikel 56)⁴⁷

1. Inden for rammerne af ~~bestemmelserne i~~ dette kapitel er **alle** restriktioner for kapitalbevægelser **og betalinger** mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.

~~2. Inden for rammerne af bestemmelserne i dette kapitel er alle restriktioner for betalinger mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.~~

⁴⁷ Det foreslås at sammenskrive stk. 1 og 2.

Paragraf 45 (tidl. artikel 57)

1. ~~Bestemmelserne i a~~ [Artikel 56] berører ikke anvendelsen over for tredjelande af restriktioner, der den 31. december 1993 eksisterer i henhold til national lovgivning eller ~~fællesskabs~~EU-lovgivning med hensyn til sådanne kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.

2. **Der indføres ved europæisk lov eller rammelov**⁴⁸ foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.

~~Idet det tilstræbes~~ **Rådet og Europa-Parlamentet tilstræber** at virkeliggøre målsætningen om fri kapitalbevægelighed mellem medlemsstater og tredjelande i den størst mulige udstrækning, og uden at de øvrige [kapitler] i ~~denne traktat~~ **forfatningen** berøres heraf. ~~kan Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, vedtage foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.~~⁴⁹

3. **Uanset stk. 2 kan der kun ved europæisk lov eller rammelov vedtaget af Rådet indføres** Der kræves enstemmighed ved vedtagelse i henhold til dette stykke af foranstaltninger, som er et tilbageskridt i ~~fællesskabs~~EU-lovgivningen med hensyn til liberaliseringen af kapitalbevægelser til eller fra tredjelande. **Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.**⁵⁰

Paragraf 46 (tidl. artikel 58)

1. [Artikel 56] griber ikke ind i medlemsstaternes ret til:
 - a) at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning, som sondrer imellem skatteydere, hvis situation er forskellig med hensyn til deres bopælssted eller med hensyn til det sted, hvor deres kapital er investeret
 - b) at træffe de nødvendige ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser** for at hindre overtrædelser af deres ~~ationale ret og forskrifter~~ **love og administrative bestemmelser**, især på skatte- og afgiftsområdet og i forbindelse med tilsynet med finansielle institutioner, eller til af administrative eller statistiske hensyn at fastlægge procedurer for anmeldelse af kapitalbevægelser eller til at træffe foranstaltninger, der er begrundet i hensynet til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed.

⁴⁸ Overgang til fælles beslutningstagning i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁴⁹ Af redaktionelle hensyn foretrækkes det at bytte om på rækkefølgen af disse to stykker.

⁵⁰ Det lader til at fremgå af det supplerende mandat af 29. april 2003, at høringen af Europa-Parlamentet skal fastsættes i dette stykke.

2. Dette [kapitel] griber ikke ind i muligheden for at anvende sådanne restriktioner for etableringsretten, der er forenelige med ~~denne traktat~~ **forfatningen**.

3. De foranstaltninger og fremgangsmåder, der er nævnt i stk. 1 og 2, må ikke udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af den frie bevægelighed for kapital og betalinger, som defineret i [artikel 56].

Paragraf 47 (tidl. artikel 59)

Hvis kapitalbevægelser til eller fra tredjelande under ganske særlige omstændigheder medfører eller truer med at medføre alvorlige vanskeligheder for Den Økonomiske og Monetære Unions funktion, kan Rådet, ~~der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af ECB, træffe~~ **vedtage [europæiske forordninger eller afgørelser, der indfører]**⁵¹ beskyttelsesforanstaltninger for en periode på højst seks måneder over for tredjelande, hvis sådanne foranstaltninger er strengt nødvendige. **Rådet træffer afgørelse efter høring af Den Europæiske Centralbank.**

[IIIa. FISKALE BESTEMMELSER]⁵²

Paragraf 48 (tidl. artikel 90)

Ingen medlemsstat må direkte eller indirekte pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter af nogen art, som er højere end de afgifter, der direkte eller indirekte pålægges lignende indenlandske varer.

Endvidere må ingen medlemsstat pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter, som indirekte vil kunne beskytte andre produkter.

Paragraf 49 (tidl. artikel 91)

Ved udførsel af varer⁵³ **fra en medlemsstat** til en **anden** medlemsstats område kan der ikke ydes godtgørelse for interne afgifter ud over det beløb, der har været pålagt dem direkte eller indirekte.

⁵¹ Denne artikel er ikke nævnt i det supplerende mandat af 29. april 2003. En beskyttelsesforanstaltning af begrænset varighed henhører ved første øjekast under kategorien ikke-lovgivningsmæssige retsakter. Det foreslås derfor her at indsætte en angivelse af de to typer ikke-lovgivningsmæssige retsakter, som Rådet kan vedtage.

⁵² Forslag til overskrift, der ikke findes i strukturen af 28. oktober 2002.

⁵³ Anvendelsen af udtrykket "udførsel" i forbindelse med samhandelen mellem medlemsstaterne bør drøftes på ny.

Paragraf 50 (tidl. artikel 92)

For så vidt angår andre skatter end omsætningsafgifter, forbrugsafgifter og andre indirekte skatter kan fritagelse for afgiftsbetaling eller godtgørelse af afgifter ved udførsel til andre medlemsstater ikke ydes, og udligningsafgifter ved indførsel fra medlemsstater ikke pålægges, medmindre de påtænkte ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser** er blevet godkendt på forhånd for en begrænset periode **ved en europæisk afgørelse**⁵⁴, **vedtaget af Rådet med kvalificeret flertal** på forslag af Kommissionen.

Paragraf 51 (tidl. artikel 93)

~~Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, vedtager~~ **med enstemmighed** på forslag af Kommissionen **foranstaltninger**⁵⁵ **bestemmelser** om harmonisering af lovgivningerne vedrørende omsætningsafgifter, punktafgifter og andre indirekte skatter, i det omfang en sådan harmonisering er nødvendig for at sikre det indre markeds oprettelse og funktion ~~inden for den i artikel 14 fastsatte frist.~~⁵⁶ **Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

IV. TILNÆRMELSE AF LOVGIVNINGERNE

Paragraf 52 (tidl. artikel 94)⁵⁷

~~Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed~~ **vedtager med enstemmighed** på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, ~~udsteder direktiver om~~ Den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der direkte indvirker på det fælles **indre** markeds oprettelse eller funktion fastlægges **ved en europæisk rammelov vedtaget af Rådet. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

⁵⁴ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁵⁵ I det supplerende mandat af 29. april 2003 er det ikke fastlagt, hvilke retsakter der skal anvendes i dette stykke.

⁵⁶ Det er foreslået at udelade denne frist (31.12.1992) (jf. fodnote ad artikel 14).

⁵⁷ I øjeblikket gør artikel 94 og 95 det kun muligt at vedtage foranstaltninger, der udgør en "indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger". Det har ført til, at artikel 308 er blevet anvendt i en række tilfælde, der vedrører det indre marked, når der ikke har været tale om harmonisering af de nationale lovgivninger. Det er bl.a. tilfældet, når der er tale om at skabe en intellektuel EU-ejendomsret, der har forrang for de nationale rettigheder. Hvis konventet ønsker at begrænse de tilfælde, hvor artikel 308 anvendes, kan det undersøge, om det vil være hensigtsmæssigt enten at skabe specifikke retsgrundlag eller at ændre formuleringen "indbyrdes tilnærmelse af lovgivningerne" i artikel 94 og 95, så det bliver muligt at vedtage sådanne foranstaltninger. Konventet kan desuden behandle spørgsmålet om forbindelsen mellem artikel 94 og 95 (jf. forklaring i bilag II til rapporten af 13. marts 2003).

1. Uanset [artikel 94] og medmindre andet er bestemt i ~~denne traktat~~ **forfatningen**, finder ~~følgende bestemmelser~~ **denne artikel** anvendelse med henblik på virkeliggørelsen af de i [artikel 14] fastsatte mål. ~~Rådet, der træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg, Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter lovgivningsproceduren de foranstaltninger med henblik på~~ Den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion, fastlægges ved **europæisk lov eller rammelov. Den vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**
2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på fiskale bestemmelser, bestemmelser vedrørende den frie bevægelighed for personer og bestemmelser vedrørende ansattes rettigheder og interesser.
3. Kommissionens forslag ~~i henhold til~~, **der forelægges i henhold til** stk. 1, inden for sundhed, sikkerhed, miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse, skal bygge på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til navnlig enhver ny udvikling baseret på videnskabelige kendsgerninger. Inden for deres respektive kompetenceområder bestræber Europa-Parlamentet og Rådet sig også på at nå dette mål.
4. Hvis en medlemsstat, efter at ~~Rådet eller Kommissionen har~~ **der ved europæisk lov eller rammelov eller en forordning vedtaget af Kommissionen er** vedtaget en harmoniseringsforanstaltning, finder det nødvendigt at opretholde nationale bestemmelser, som er begrundet i vigtige behov, hvortil der henvises i [artikel 30], eller som vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet, giver den Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og om grundene til deres opretholdelse.
5. Når en medlemsstat endvidere med forbehold af stk. 4, og efter at ~~Rådet eller Kommissionen har~~ **der ved europæisk lov eller rammelov eller en forordning vedtaget af Kommissionen er** vedtaget en harmoniseringsforanstaltning, finder det nødvendigt at indføre nationale bestemmelser baseret på nyt videnskabeligt belæg vedrørende miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet på grund af et problem, der er specifikt for den pågældende medlemsstat, og som viser sig efter vedtagelsen af harmoniseringsforanstaltningen, giver den Kommissionen meddelelse om de påtænkte bestemmelser og om ~~grundene til deres indførelse~~ **begrundelsen for dem.**
6. Inden seks måneder efter meddelelsen som omhandlet i stk. 4 og 5 **vedtager** Kommissionen ~~bekræfter eller forkaster en europæisk afgørelse, hvori den bekræfter eller forkaster de~~ pågældende nationale bestemmelser efter at have konstateret, om de er et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, og om de udgør en hindring for det indre markeds funktion.

Hvis Kommissionen ikke har truffet nogen afgørelse inden for dette tidsrum, betragtes de i stk. 4 og 5 omhandlede nationale bestemmelser som godkendt.

⁵⁸ Jf. forslaget i foregående note.

Hvis det er begrundet i spørgsmålets kompleksitet, eller hvis der ikke foreligger risiko for menneskers sundhed, kan Kommissionen meddele den pågældende medlemsstat, at den i dette stykke omhandlede periode kan forlænges med en ny periode på indtil seks måneder.

7. Hvis en medlemsstat i medfør af [stk. 6] bemyndiges til at opretholde eller indføre nationale bestemmelser, der er en undtagelse fra en harmoniseringsforanstaltning, undersøger Kommissionen omgående, om den skal foreslå en tilpasning af denne foranstaltning.

8. Hvis en medlemsstat rejser et specifikt problem vedrørende folkesundheden på et område, der har været omfattet af tidligere harmoniseringsforanstaltninger, underretter den Kommissionen, der omgående undersøger, om den skal foreslå ~~Rådet~~ passende foranstaltninger.

9. Uanset den i [artikel 226 og 227] fastsatte fremgangsmåde kan Kommissionen eller en medlemsstat henvende sig direkte til Domstolen, hvis de finder, at en anden medlemsstat misbruger de i nærværende artikel fastsatte beføjelser.

10. De ~~ovennævnte i denne artikel nævnte~~ harmoniseringsforanstaltninger indeholder i de relevante tilfælde en beskyttelsesklausul, der bemyndiger medlemsstaterne til med en eller flere af de ~~ikke-økonomiske~~ begrundelser, der er nævnt i [artikel 30], at ~~indføre træffe~~ foreløbige ~~foranstaltninger bestemmelser~~, der er undergivet en ~~fællesskabs~~ EU-kontrolprocedure.

Paragraf 54 (tidl. artikel 96)

Finder Kommissionen, at ~~bestående~~ forskelle i medlemsstaternes ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser forvansker konkurrencevilkårene på ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** og ~~derved~~ fremkalder en forbrejning, som bør fjernes, ~~holder den samråd~~ **rådfører den sig** med de pågældende medlemsstater herom.

Fører dette samråd ikke til noget resultat, ~~at en aftale, som fjerner~~ **fjernes** den pågældende forbrejning **ved en europæisk rammelov**⁵⁹. ~~fjernes, udsteder vedtager~~ Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen de dertil nødvendige direktiver **europæiske rammelove**. ~~Kommissionen og Rådet kan træffe~~. Alle andre formålstjenlige foranstaltninger, der har hjemmel i ~~denne traktat~~ **forfatningen, kan vedtages**.

Paragraf 55 (tidl. artikel 97)

1. Når der er grund til at frygte, at ~~indførelse~~ **vedtagelse** eller ændring af en ved lov eller administrativt fastsat **national** bestemmelse fremkalder en forbrejning som nævnt i [artikel 96], skal den medlemsstat, som vil gennemføre foranstaltningen, rådføre sig med Kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterne ~~henstiller~~ **retter** Kommissionen **en henstilling** til de pågældende stater **om** at træffe formålstjenlige foranstaltninger med henblik på at undgå den omhandlede forbrejning.

⁵⁹ Overgang til fælles beslutningsprocedure i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

2. Såfremt den **medlemsstat**, som vil indføre eller ændre nationale bestemmelser, ikke følger en henstilling, som Kommissionen har rettet til den, kan det ikke i medfør af [artikel 96] kræves, at de øvrige medlemsstater ændrer deres nationale bestemmelser med henblik på at fjerne denne fordrejning. Fremkalder en medlemsstat, som ikke har taget hensyn til Kommissionens henstilling, en fordrejning udelukkende til egen skade, finder ~~bestemmelserne i~~ [artikel 96] ikke anvendelse.

A2. DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE POLITIK

AFSNIT VII

DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE POLITIK

Dette afsnit er i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003 ikke gengivet.

A3. POLITIKKER PÅ ANDRE SPECIFIKKE OMRÅDER

I. KONKURRENCEREGLER

[1. AFDELING

REGLER FOR VIRKSOMHEDERNE]

Paragraf 56 (tidl. artikel 81)

1. Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked**, er uforenelige med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** og er forbudt, navnlig sådanne, som består i:

- a) direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser

- b) begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer
 - c) opdeling af markeder eller forsyningskilder
 - d) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
 - e) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.
2. De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning.
3. ~~Bestemmelserne i~~ Stk. 1 **kan** dog erklæres uanvendeligt på:
- a) enhver aftale eller kategori af aftaler mellem virksomheder
 - b) enhver vedtagelse eller kategori af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, og
 - c) enhver samordnet praksis eller kategori deraf,
- som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved, og uden at der:
- d) pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål
 - e) gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

Paragraf 57 (tidl. artikel 82)

En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** eller en væsentlig del heraf er uforenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** og forbudt i den udstrækning, samhandelen mellem medlemsstater herved kan påvirkes.

Misbrug kan især bestå i:

- a) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser
- b) begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne

- c) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
- d) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Paragraf 58 (tidl. artikel 83)

1. **Rådet vedtager på forslag af Kommissionen de fornødne forordninger eller direktiver europæiske forordninger⁶⁰ om anvendelsen af principperne i [artikel 81 og 82] udstedes af Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og. Det træffer afgørelse** efter høring af Europa-Parlamentet.
2. **Bestemmelserne De europæiske** forordninger, der er nævnt i stk. 1, har især til formål:
 - a) ved indførelse af bøder og tvangsbøder at sikre overholdelsen af de i [artikel 81, stk. 1,] og [artikel 82] nævnte forbud
 - b) at fastlægge de nærmere retningslinjer for anvendelsen af bestemmelsen i [artikel 81, stk. 3], under hensyntagen til nødvendigheden af dels at sikre et effektivt tilsyn, dels at forenkle den administrative kontrol mest muligt
 - c) i påkommende tilfælde at træffe nærmere bestemmelse om anvendelsesområdet for bestemmelserne i [artiklerne 81 og 82] inden for de forskellige erhvervsgrane
 - d) at fastlægge opgavefordelingen mellem Kommissionen og Domstolen i forbindelse med anvendelsen af de i dette stykke nævnte bestemmelser
 - e) at bestemme forholdet mellem den nationale lovgivning på den ene side og på den anden side **bestemmelserne i denne afdeling samt de bestemmelser europæiske forordninger**, der er vedtaget i medfør af denne artikel.

Paragraf 59 (tidl. artikel 84)

Indtil **ikrafttrædelsesdatoen** for de i medfør af [artikel 83] ~~trufne bestemmelser vedtagne europæiske forordninger~~ træder i kraft, træffer medlemsstaternes myndigheder i overensstemmelse med deres lovgivning **nationale lovgivning og bestemmelserne** i [artikel 81, navnlig stk. 3, og artikel 82] afgørelse om aftalers tilladelighed samt om misbrug af en dominerende stilling på ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked**.

⁶⁰ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

Paragraf 60 (tidl. artikel 85)

1. Med forbehold af bestemmelserne i [artikel 84] påser Kommissionen, at de i [artiklerne 81 og 82] fastlagte principper anvendes. På begæring af en medlemsstat eller på eget initiativ undersøger den sammen med medlemsstatens kompetente myndigheder, der skal bistå den, tilfælde af formodet overtrædelse af forannævnte principper. Finder Kommissionen, at der har fundet en overtrædelse sted, foreslår den passende midler til at bringe denne til ophør.
2. Bringes en overtrædelse ikke til ophør, ~~fastslår vedtager~~ Kommissionen ~~ved en beslutning, der skal ledsages af grunde,~~ **en europæisk afgørelse, der skal ledsages af grunde, og som fastslår, at der foreligger en overtrædelse.** Den kan offentliggøre afgørelsen og bemyndige medlemsstaterne til at træffe de nødvendige ~~modforanstaltninger~~ **bestemmelser til at afhjælpe situationen** på de vilkår og i den nærmere udformning, som den fastsætter.

Paragraf 61 (tidl. artikel 86)

1. Medlemsstaterne afstår, for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med ~~denne traktats~~ **forfatningens** bestemmelser, navnlig de i [artiklerne 12 og 81-89] nævnte.
2. Virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, eller som har karakter af fiskale monopoler, er underkastet ~~denne traktats~~ **forfatningens** bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod ~~Fællesskabets~~ **Unionens** interesse.
3. Kommissionen påser, at ~~bestemmelserne i denne artikel~~ bringes i anvendelse, og ~~meddeler vedtager~~, såfremt det er påkrævet, ~~medlemsstaterne~~ passende **europæiske forordninger eller direktiver eller afgørelser.**

[2. AFDELING

STATSSTØTTE FRA MEDLEMSSTATERNE]

Paragraf 62 (tidl. artikel 87)

1. Bortset fra de i ~~denne traktat~~ **forfatningen** hjemlede undtagelser er ~~statsstøtte fra medlemsstaterne~~ eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
2. Forenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** er:

- a) støtte af social karakter til enkelte forbrugere, forudsat at den ydes uden forskelsbehandling med hensyn til varernes oprindelse
 - b) støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder
 - [c) støtteforanstaltninger for økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, som er påvirket af Tysklands deling, i det omfang de er nødvendige for at opveje de økonomiske ulemper, som denne deling har forårsaget.]⁶¹
3. Som forenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** kan betragtes:
- a) støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse
 - b) støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi
 - c) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse
 - d) støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** i et omfang, der strider mod de fælles interesser
 - e) andre former for støtte, som Rådet ~~med kvalificeret flertal~~ på forslag af Kommissionen fastlægger ved **europæiske forordninger eller afgørelser**⁶².

Paragraf 63 (tidl. artikel 88)

1. Kommissionen foretager sammen med medlemsstaterne en løbende undersøgelse af de støtteordninger, som findes i disse stater. Den foreslår dem sådanne foranstaltninger, som ~~fællesmarkedets~~ **det indre markeds** funktion eller gradvise udvikling kræver.

⁶¹ Konventet vil måske finde det nyttigt at undersøge, om dette stykke stadig er relevant (jf. også artikel 78).

⁶² Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

2. Finder Kommissionen - efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger - at en støtte, som ydes af en **medlemsstat** eller med statsmidler, ifølge [artikel 87] ikke er forenelig med **fællesmarkedet det indre marked**, eller at denne støtte misbruges, ~~træffer vedtager den en europæisk afgørelse beslutning~~ om, at den pågældende stat skal ophæve eller ændre støtteforanstaltningen inden for den tidsfrist, som Kommissionen fastsætter.

Såfremt den pågældende stat ikke retter sig efter denne **europæiske** afgørelse inden udløbet af den fastsatte frist, kan Kommissionen eller en anden interesseret **medlemsstat**, uanset bestemmelserne i [artiklerne 226 og 227], indbringe sagen direkte for Domstolen.

På begæring af en medlemsstat kan Rådet ~~med enstemmighed beslutte~~ **med enstemmighed vedtage en europæisk afgørelse, ifølge hvilken**, at en af denne stat ydet eller planlagt støtte, uanset ~~bestemmelserne i~~ [artikel 87] eller de i [artikel 89] nævnte **europæiske** forordninger, skal betragtes som forenelig med **fællesmarkedet det indre marked**, hvis ganske særlige omstændigheder berettiger en sådan **europæisk** afgørelse. Har Kommissionen indledt den i dette stykkes første afsnit fastsatte fremgangsmåde med hensyn til denne støtteforanstaltning, bevirker den pågældende stats begæring til Rådet, at sagens behandling udsættes, indtil Rådet har taget stilling til spørgsmålet.

Dog træffer Kommissionen afgørelse, såfremt Rådet ikke har taget stilling inden tre måneder efter, at begæringen er fremsat.

3. Kommissionen skal underrettes **af medlemsstaterne** så betids om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil. Er Kommissionen af den opfattelse, at det påtænkte er uforeneligt med **fællesmarkedet det indre marked** i henhold til [artikel 87], iværksætter den uopholdeligt den i stk. 2 fastsatte fremgangsmåde. Den pågældende medlemsstat må ikke gennemføre de påtænkte foranstaltninger, før den nævnte fremgangsmåde har ført til en endelig afgørelse.

Paragraf 64 (tidl. artikel 89)

Rådet kan, ~~der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, vedtage de fornødne europæiske~~ forordninger⁶³ med henblik på anvendelsen af [artikel 87 og 88], og **for især at fastlægge betingelser for anvendelsen af [artikel 88, stk. 3,] og de former for støtte, som skal være undtaget fra denne fremgangsmåde. Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.**

⁶³ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

II. SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSPOLITIKKEN

Paragraf 65 (tidl. artikel 136)

~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne, der er opmærksomme på de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, som bl.a. er fastlagt i den europæiske socialpagt undertegnet i Torino den 18. oktober 1961 og fællesskabspagten af 1989 om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, har som mål at fremme beskæftigelsen, en forbedring af leve- og arbejdsvilkårene for herigennem at muliggøre en udjævning af disse vilkår på et stadigt stigende niveau, en passende social beskyttelse, dialogen på arbejdsmarkedet, en udvikling af de menneskelige ressourcer, der skal muliggøre et varigt højt beskæftigelsesniveau, og bekæmpelse af social udstødelse.

Med henblik herpå ~~iværksætter~~ **handler** ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne ~~foranstaltninger, der tager under~~ hensyn til forskellene i national praksis, særlig på overenskomstområdet, samt til nødvendigheden af at opretholde EU-økonomiens konkurrenceevne.

De er af den opfattelse, at en sådan udvikling vil blive en følge såvel af ~~fællesmarkedets~~ **det indre markeds** virksomhed, der vil fremme en harmonisering af de sociale ordninger, som af de i ~~denne traktat~~ **forfatningen** foreskrevne fremgangsmåder og af den indbyrdes tilnærmelse af love og administrativt fastsatte bestemmelser.⁶⁴

Paragraf 66 (tidl. artikel 137)

1. Med henblik på at virkeliggøre de i [artikel 136] fastlagte mål støtter og supplerer ~~Fællesskabet~~ **Unionen** medlemsstaternes indsats på følgende områder:

- a) forbedring af især arbejdsmiljøet for at beskytte arbejdstagernes sikkerhed og sundhed
- b) arbejdsvilkårene
- c) arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse
- d) beskyttelse af arbejdstagere ved ophævelse af en arbejdskontrakt
- e) information og høring af arbejdstagerne
- f) repræsentation af og kollektivt forsvar for arbejdstagernes og arbejdsgivernes interesser, herunder medbestemmelse, jf. dog stk. 5
- g) beskæftigelsesvilkår for tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt på ~~Fællesskabets~~ **Unionens** område

⁶⁴ Dette stykke forekommer at være retligt uforbindende.

- h) integration af personer, der er udstødt fra arbejdsmarkedet, jf. dog [artikel 150]
- i) lige muligheder for mænd og kvinder på arbejdsmarkedet og ligebehandling i arbejdet
- j) bekæmpelse af social udstødelse
- k) modernisering af de sociale beskyttelsessystemer, jf. dog litra c).

2. Med henblik herpå kan Rådet der:

- a) ~~vedtage ved europæisk lov eller europæisk rammelov~~ **vedtages** foranstaltninger til fremme af samarbejdet mellem medlemsstaterne gennem initiativer, der tager sigte på at opnå større viden, udvikle udvekslingen af oplysninger og god praksis, fremme nytænkning og vurdere erfaringerne, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser
- b) ~~ved europæisk rammelov~~ på de i stk. 1, litra a)-i), nævnte områder ~~ved udstedelse af direktiver vedtage fastsættes~~ minimumsforskrifter, der skal gennemføres gradvis under hensyn til de vilkår og tekniske bestemmelser, der gælder i hver af medlemsstaterne. ~~I disse direktiver~~ **I denne europæiske rammelov** skal det undgås at pålægge administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.

I alle tilfælde vedtages europæiske love eller europæiske rammelove efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.⁶⁵

3. Uanset stk. 2 vedtages europæiske love eller europæiske rammelove på de i stk. 1, litra c), nævnte områder af Rådet med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

~~Rådet træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget undtagen på de områder, der er nævnt i denne artikels stk. 1, litra c), d), f) og g), hvor Rådet træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og de nævnte udvalg. Rådet kan med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet beslutte at lade fremgangsmåden i artikel 251 finde anvendelse på nærværende artikels stk. 1, litra d), f) og g).⁶⁶~~

3. En medlemsstat kan overlade det til arbejdsmarkedets parter, efter en fælles anmodning fra disse, at gennemføre ~~direktiver~~ europæiske rammelove, der er ~~udstedt~~ vedtaget i henhold til stk. 2.

⁶⁵ Høringen erstattes af fælles beslutningsprocedure på de i artikel 137, stk. 1, litra d) - g) nævnte områder, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁶⁶ Hele dette afsnit er gengivet ovenfor.

I så tilfælde sikrer den sig, at arbejdsmarkedets parter senest på den dato, hvor ~~et direktiv en europæisk rammelov~~ skal være gennemført i ~~overensstemmelse med artikel 249~~, har indført de nødvendige bestemmelser ad aftalemæssig vej, idet den skal træffe de nødvendige foranstaltninger for på et hvilket som helst tidspunkt at være i stand til at sikre de resultater, der er foreskrevet i ~~det den~~ pågældende ~~direktiv~~ **rammelov**.

4. ~~Bestemmelser~~ **Europæiske love og europæiske rammelove**, som vedtages i henhold til denne artikel,

- a) anfægter ikke medlemsstaternes mulighed for at fastlægge de grundlæggende principper i deres sociale sikringsordninger og må ikke i væsentligt omfang berøre den økonomiske balance i disse ordninger
- b) er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger, når de er forenelige med ~~denne traktat~~ **forfatningen**.

5. ~~Bestemmelserne i~~ **Denne artikel** gælder ikke for lønforhold, organisationsret, strejkeret eller ret til lockout.

Paragraf 67 (tidl. artikel 138)

1. Kommissionen har til opgave at fremme konsultationen af arbejdsmarkedets parter på ~~fællesskabs~~ **EU-plan** og ~~træffer~~ **vedtager** alle nødvendige foranstaltninger med henblik på at lette dialogen mellem dem, idet den samtidig sørger for en afbalanceret støtte til begge parter.

2. Med henblik herpå konsulterer Kommissionen arbejdsmarkedets parter om de mulige retningslinjer for en ~~fællesskabs~~ **EU-indsats**, før den fremsætter forslag på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område.

3. Hvis Kommissionen efter denne konsultation finder en ~~fællesskabs~~ **EU-indsats** hensigtsmæssig, konsulterer den arbejdsmarkedets parter om indholdet af det påtænkte forslag. Arbejdsmarkedets parter afgiver en udtalelse eller om nødvendigt en henstilling til Kommissionen.

4. I forbindelse med denne konsultation kan arbejdsmarkedets parter meddele Kommissionen, at de ønsker at indlede processen i [artikel 139]. Varigheden af proceduren må ikke overstige 9 måneder, medmindre arbejdsmarkedets parter og Kommissionen i fællesskab træffer beslutning om en forlængelse.

Paragraf 68 (tidl. artikel 139)

1. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter på ~~fællesskabs~~ **EU-plan** kan, hvis parterne finder det ønskeligt, føre til overenskomstmæssige forbindelser, herunder aftaler.

2. Iværksættelsen af aftaler, der indgås på ~~fællesskabs~~**EU**-plan finder sted - enten efter de fremgangsmåder og den praksis, arbejdsmarkedets parter og medlemsstaterne normalt anvender - eller i spørgsmål under [artikel 137] efter fælles anmodning fra de underskrivende parter, ved **europæisk forordning eller en europæisk afgørelse**⁶⁷, som Rådet ~~træffer~~ **vedtager** på forslag af Kommissionen.

~~Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, undtagen n~~Når den pågældende aftale indeholder en eller flere bestemmelser, der vedrører et af de i artikel 137, stk. 1, litra c), nævnte områder, ~~hvor der kræves enstemmighed i henhold til 2], I så fald~~ træffer Rådet afgørelse med enstemmighed.

Paragraf 69 (tidl. artikel 140)

Med henblik på at virkeliggøre de i [artikel 136] fastlagte mål og med forbehold af de øvrige bestemmelser i ~~denne traktat~~ **forfatningen** fremmer Kommissionen samarbejdet mellem medlemsstaterne og letter samordningen af deres indsats på samtlige områder inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken, der er omfattet af dette kapitel, navnlig i spørgsmål vedrørende:

- a) beskæftigelse
- b) arbejdsretten og arbejdsvilkårene
- c) den almindelige og videregående faglige uddannelse
- d) social sikring
- e) forebyggelse af arbejdsulykker og erhvervssygdomme
- f) sundhedsforskrifter for arbejde
- g) organisationsretten og retten til kollektive forhandlinger mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Med henblik herpå skal Kommissionen i nær kontakt med medlemsstaterne foretage undersøgelser, afgive udtalelser og tilrettelægge samråd både med hensyn til spørgsmål af national karakter og til spørgsmål af interesse for internationale organisationer.

Kommissionen hører Det Økonomiske og Sociale Udvalg, inden den afgiver de i denne artikel omhandlede udtalelser.

Paragraf 70 (tidl. artikel 141)

1. Hver medlemsstat gennemfører princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi.

⁶⁷ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

2. Ved løn forstås i denne artikel den almindelige grund- eller minimumsløn og alle andre ydelser, som arbejdstageren som følge af arbejdsforholdet modtager fra arbejdsgiveren direkte eller indirekte i penge eller naturalier.

Lige løn uden forskelsbehandling baseret på køn indebærer:

- a) at den løn, der ydes for samme akkordlønnede arbejde, fastsættes på samme beregningsgrundlag
- b) at den løn, der ydes for tidlønnet arbejde, er den samme for samme slags arbejde.

3. ~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg~~ **Ved europæisk lov eller europæisk rammelov** indføres foranstaltninger, der skal sikre anvendelsen af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, herunder princippet om lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

4. For at sikre fuld ligestilling mellem mænd og kvinder i praksis på arbejdsmarkedet er princippet om ligebehandling ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller vedtager foranstaltninger, der tager sigte på at indføre specifikke fordele, der har til formål at gøre det lettere for det underrepræsenterede køn at udøve en erhvervsaktivitet eller at forebygge eller opveje ulemper i den erhvervsmæssige karriere.

Paragraf 71 (tidl. artikel 142)

Medlemsstaterne bestræber sig på at opretholde det bestående ligeværd mellem deres ordninger vedrørende betalt frihed⁶⁸.

Paragraf 72 (tidl. artikel 143)

Kommissionen udarbejder hvert år en rapport om gennemførelsen af målene i [artikel 136], herunder om udviklingen i den demografiske situation i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**. Den fremsender denne rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

~~Europa-Parlamentet kan opfordre Kommissionen til at udarbejde rapporter om særlige spørgsmål vedrørende den sociale og arbejdsmarkedsmæssige situation.~~⁶⁹

⁶⁸ Der er tvivl om anvendeligheden af denne bestemmelse.

⁶⁹ Dette stykke er identisk med artikel 145, stk. 2, og kan derfor udgå.

Paragraf 73 (tidl. artikel 144)

Rådet nedsætter⁷⁰ ~~på eget initiativ efter høring af Europa-Parlamentet~~ **med simpelt flertal** et udvalg for social beskyttelse af rådgivende karakter, der skal fremme samarbejdet om social beskyttelse mellem medlemsstaterne samt mellem disse og Kommissionen. **Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.**

Udvalget har til opgave:

- a) at følge den sociale situation og udviklingen i politikkerne vedrørende social beskyttelse i medlemsstaterne og i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**
- b) at fremme udvekslingen af oplysninger, erfaringer og god praksis mellem medlemstaterne og med Kommissionen
- c) med forbehold af [artikel 207] at udarbejde rapporter, afgive udtalelser eller iværksætte andre aktiviteter på de områder, der hører under dets kompetence, på Rådets eller Kommissionens anmodning eller på eget initiativ.

Under udøvelsen af sit mandat etablerer udvalget hensigtsmæssige kontakter med arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat og Kommissionen udpeger to medlemmer af udvalget.

Paragraf 74 (tidl. artikel 145)

Kommissionens årsberetning til Europa-Parlamentet skal indeholde et særligt kapitel om udviklingen af de sociale forhold i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**.

Europa-Parlamentet kan opfordre Kommissionen til at afgive redegørelser om særlige spørgsmål vedrørende de sociale forhold.

[KAPITEL 2

DEN EUROPÆISKE SOCIALFOND]

Paragraf 75 (tidl. artikel 146)

For at forbedre arbejdskraftens beskæftigelsesmuligheder inden for det indre marked og således bidrage til en højnelse af levestandarden oprettes der inden for rammerne af ~~nedennævnte bestemmelser~~ **dette [kapitel]** en europæisk socialfond, som skal lette arbejdskraftens adgang til beskæftigelse og fremme dens geografiske og faglige bevægelighed inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** samt lette tilpasningen til industrielle ændringer og til ændringer i produktionssystemerne, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling.

⁷⁰ Ikke-lovgivningsmæssig retsakt i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

Paragraf 76 (tidl. artikel 147)

~~Fondens administration påhviler~~ Kommissionen **administrerer fonden.**

~~Kommissionen~~ **Den** bistås i dette arbejde af et udvalg, som ledes af et medlem af Kommissionen, og som er sammensat af repræsentanter for ~~regeringerne~~ **medlemsstaterne** samt for arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne.

Paragraf 77 (tidl. artikel 148)

~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget gennemførelsesbestemmelserne~~ **Ved europæisk lov eller europæisk rammelov fastsættes gennemførelsesforanstaltningerne vedrørende Den Europæiske Socialfond. Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

III. ØKONOMISK OG SOCIAL SAMHØRIGHED

Paragraf 78 (tidl. artikel 158)

For at fremme en harmonisk udvikling af ~~Fællesskabet~~ **Unionen** som helhed udvikler og fortsætter denne sin indsats for at styrke sin økonomiske og sociale samhørighed.

~~Fællesskabet~~ **Unionen** stræber navnlig efter at formindske forskellene mellem de forskellige områders udviklingsniveauer og forbedre situationen for de mindst begunstigede områder eller øer, herunder landdistrikter.

Paragraf 79 (tidl. artikel 159)

Medlemsstaterne fører deres økonomiske politik og samordner denne med henblik på tillige at nå de mål, der er fastlagt i [artikel 158]. Udformningen og gennemførelsen af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og aktioner samt gennemførelsen af det indre marked skal ske under hensyntagen til målene i [artikel 158] og skal bidrage til deres virkeliggørelse⁷¹. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** støtter ligeledes denne virkeliggørelse med den virksomhed, som den udøver gennem strukturfondene (Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling), Den Europæiske Investeringsbank og andre eksisterende finansielle instrumenter.

⁷¹ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

Kommissionen aflægger hvert tredje år rapport til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fremskridtene i forbindelse med virkeliggørelsen af den økonomiske og sociale samhørighed, og om hvordan de forskellige midler efter denne artikel har bidraget hertil. Rapporten ledsages i givet fald af passende forslag.

Hvis det viser sig nødvendigt med **Alle specifikke aktioner foranstaltninger** ud over fondene, og med forbehold af de foranstaltninger, der træffes **vedtages** som led i Fællesskabets **Unionens** øvrige politikker, **kan fastsættes ved europæisk lov eller europæisk rammelov**. ~~kan disse aktioner vedtages af Rådet, der træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251 og~~ **Europæiske love eller europæiske rammelove vedtages** efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Paragraf 80 (tidl. artikel 160)

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling skal bidrage til at udligne de største regionale skævheder i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** ved at deltage i udviklingen og strukturtilpasningen af de områder, der er bagefter i udvikling, og i omstillingen af de industriområder, der er i tilbagegang.

Paragraf 81 (tidl. artikel 161)

Med forbehold af [artikel 162] ~~definerer Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget,~~ **fastlægges** strukturfondenes opgaver, hovedmål og indretning, hvilket kan medføre en sammenlægning af fondene, ~~Rådet fastsætter også efter samme fremgangsmåde de almindelige regler, der skal gælde for fondene, samt de nødvendige bestemmelser for at sikre disses effektivitet og samordningen mellem fondene indbyrdes og med andre eksisterende finansielle instrumenter~~ **ved europæisk lov eller europæisk rammelov**⁷².

En samhørighedsfond, **der er oprettet i henhold til en europæisk lov**⁷³, ~~der er oprettet af Rådet efter samme fremgangsmåde,~~ yder finansielle bidrag til projekter inden for miljø og transeuropæiske net på transportinfrastrukturområdet.

I alle tilfælde vedtages en europæisk lov eller europæisk rammelov efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

⁷² Den samstemmende udtalelse ændres til fælles beslutningstagning i overensstemmelse med rapporten fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling (CONV 424/02, s. 17) og det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁷³ Det foreslås, at der udelukkende henvises til en europæisk lov, idet retsakten ikke kan være en rammelov, da der er tale om oprettelse af et finansielt instrument på EU-plan.

Fra den 1. januar 2007 træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, såfremt de flerårige finansielle overslag, der gælder fra 1. januar 2007, og den dertil knyttede interinstitutionelle aftale er vedtaget på dette tidspunkt. Hvis det ikke er tilfældet, finder fremgangsmåden i dette stykke anvendelse fra datoen for vedtagelsen heraf.

Paragraf 82 (tidl. artikel 162)

~~Gennemførelsesbeslutningerne~~ Gennemførelsesforanstaltningerne vedrørende Den Europæiske Fond for Regionaludvikling **fastsættes ved europæisk lov eller europæisk rammelo**~~v. træffes af Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251, og loven eller rammelo~~~~ven~~ vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

For så vidt angår Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, og Den Europæiske Socialfond finder henholdsvis [artikel 37 og 148] ~~fortsat~~ anvendelse.

IV. LANDBRUG OG FISKERI

Paragraf 83 (artikel 31 a)⁷⁴

Unionen fastlægger og gennemfører en fælles landbrugs- og fiskeripolitik.

Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning. Ved omtale af den fælles landbrugspolitik eller af landbruget og ved anvendelse af udtrykket "landbrugs-" er fiskeri også omfattet.

Paragraf 84 (tidl. artikel 32)

1. ~~Fællesmarkedet~~ **Det indre marked** omfatter tillige landbruget og handelen med landbrugsvarer. ~~Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning.~~
2. Bestemmelserne vedrørende ~~fællesmarkedets~~ **det indre markeds** oprettelse finder anvendelse på landbrugsvarer, medmindre andet er bestemt i [artiklerne 33-38].

⁷⁴ Tekst foreslået i forlængelse af det supplerende mandat af 2. april 2003 (tilpasning af teksten som følge af indsættelsen af fiskeri i overskriften). Det bør undersøges yderligere, om det rent teknisk er relevant at medtage sidste punktum til afsnittet.

3. De varer, **der er opregnet i [bilag I]** på hvilke bestemmelserne i, **er omfattet af** artikel 33-38 ~~finder anvendelse, er opregnet i listen i bilag I til denne traktat.~~⁷⁵
4. ~~Fællesmarkedets~~ **Det indre markeds** funktion og udvikling skal for så vidt angår landbrugsvarerne ledsages af udformningen af en fælles landbrugspolitik.

Paragraf 85 (tidl. artikel 33)

1. Den fælles landbrugspolitik har til formål:
 - a) at forøge landbrugets produktivitet ved fremme af den tekniske udvikling, ved rationalisering af landbrugsproduktionen og ved den bedst mulige anvendelse af produktionsfaktorerne, især arbejdskraften
 - b) herigennem at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard, især ved en forhøjelse af de individuelle indkomster for de i landbruget beskæftigede personer
 - c) at stabilisere markederne
 - d) at sikre forsyningerne
 - e) at sikre forbrugerne rimelige priser på landbrugsvarer.
2. Ved udarbejdelsen af den fælles landbrugspolitik og de særlige foranstaltninger, som den kan medføre, tages der hensyn til:
 - a) landbrugserhvervets særlige karakter, der følger af landbrugets sociale struktur og af de strukturelle og naturbetingede forskelle mellem de forskellige landbrugsområder
 - b) nødvendigheden af, at ønskelige tilpasninger gennemføres gradvis
 - c) den kendsgerning, at landbruget i medlemsstaterne udgør en sektor, som er snævert forbundet med økonomien som helhed.

Paragraf 86 (tidl. artikel 34)

1. Med henblik på at nå de i [artikel 33] nævnte mål oprettes en fælles ordning af markederne for landbrugsvarer.

Alt efter varernes art skal denne markedsordning antage en af nedennævnte former:

- a) fælles konkurrenceregler

⁷⁵ Det foreslås at udelade disse overflødige ord, idet henvisningen til bilaget kun kan være til forfatningen.

- b) en tvungen samordning af de forskellige nationale markedsordninger
- c) en europæisk markedsordning.

2. Den fælles ordning under en af de i stk. 1 nævnte former kan omfatte alle foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de i [artikel 33] fastsatte mål, især prisregulering, støtte til såvel produktion som afsætning af de forskellige varer, oplagrings- og udligningsordninger samt fælles ordninger til stabilisering af ind- eller udførsel.

Den fælles ordning skal begrænses til at forfølge de i [artikel 33] anførte mål og bør udelukke enhver form for forskelsbehandling af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** producenter eller forbrugere.

En eventuel fælles prispolitik skal baseres på fælles kriterier og ensartede beregningsmetoder.

3. Med henblik på at muliggøre, at formålet med den i stk. 1 omhandlede fælles ordning nås, kan der oprettes et eller flere struktur- og garantifonde for landbruget.

Paragraf 87 (tidl. artikel 35)

Med henblik på at nå de i [artikel 33] anførte mål kan der inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik navnlig fastsættes bestemmelser om:

- a) en effektiv samordning af de bestræbelser, der udfoldes inden for den faglige uddannelses, forskningens og den landbrugsfaglige oplysnings område; denne samordning kan indebære, at projekter eller institutioner finansieres i fællesskab,
- b) fælles foranstaltninger med henblik på udvidelse af forbruget af visse varer.

Paragraf 88 (tidl. artikel 36)⁷⁶

~~Bestemmelserne i~~ **[Kapitlet]** om konkurrenceregler finder kun anvendelse på produktionen af og handelen med landbrugsvarer i det omfang, Rådet beslutter dette inden for rammerne af de bestemmelser og i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er fastsat i [artikel 37, stk. 2 og 3], samt under hensyntagen til den i [artikel 33] angivne målsætning.

Rådet kan især **vedtage foranstaltninger om tilladelse til at ydelse af støtte**:

- a) med henblik på at beskytte bedrifter, der er ugunstigt stillet som følge af strukturelle eller naturbetingede forhold

⁷⁶ Denne artikel skal tages op igen, når konventet har taget stilling til de lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige aspekter af den fælles landbrugspolitik (se fodnote ad artikel 37).

- b) inden for rammerne af økonomiske udviklingsprogrammer.

Paragraf 89 (tidl. artikel 37)

1. ~~Med henblik på at fastlægge retningslinjerne for en fælles landbrugspolitik sammenkalder Kommissionen, så snart denne traktat er trådt i kraft, medlemsstaterne til en konference for at foretage en sammenligning af deres landbrugspolitik, især ved at opstille en opgørelse over deres produktionsmuligheder og behov.~~

2. ~~Inden to år efter denne traktats ikrafttræden fremlægger~~ Kommissionen **frelægger** under hensyntagen til arbejdet på den i stk. 1 nævnte konference og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg forslag vedrørende udarbejdelse og iværksættelse af den fælles landbrugspolitik, herunder også om afløsning af nationale markedsordninger med en af de i [artikel 34, stk. 1,] nævnte former for fælles ordning, såvel som om iværksættelsen af de i [dette afsnit] særligt nævnte foranstaltninger.

Disse forslag ~~skal tage~~ **tager** hensyn til sammenhængen mellem de landbrugsspørgsmål, som er omhandlet i dette afsnit.

På forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet udsteder Rådet med kvalificeret flertal, forordninger eller direktiver eller vedtager **[Rådet vedtager med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen europæiske love/europæiske forordninger⁷⁷, europæiske rammelove, europæiske afgørelser beslutninger uden herved at begrænse rækkevidden af sine eventuelle og henstillinger. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.]**

3. ~~Rådet kan u~~Under de i foregående stykke anførte betingelser ~~med kvalificeret flertal vedtage at lade kan~~ den i [artikel 34, stk. 1,] omhandlede fælles ordning afløse nationale markedsordninger, såfremt:⁷⁸

- a) den fælles ordning yder medlemsstater, der modsætter sig en sådan afløsning, og som har en national ordning for vedkommende produktion, tilsvarende garantier for de pågældende producenters beskæftigelse og levestandard, når der tages hensyn til det tempo, hvori den mulige tilpasning og nødvendige specialisering kan gennemføres, og
- b) denne ordning sikrer samhandelen inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** betingelser svarende til dem, der gælder på et nationalt marked.

⁷⁷ Da det i det supplerende mandat af 29. april 2003 hedder at "det skal på et senere tidspunkt præciseres, hvilke aspekter af landbrugspolitikken der skal betragtes som lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige", er affattelsen af dette retsgrundlag ikke blevet ændret i forhold til retsgrundlaget i gruppens rapport af 13. marts 2003.

⁷⁸ Dette er overflødigt, eftersom den fremgangsmåde, der skal anvendes, allerede er omhandlet ved henvisningen til artikel 37, stk. 2.

4. Såfremt der er tilvejebragt en fælles ordning for visse råvarer, medens der endnu ikke findes en fælles ordning for de hertil svarende forarbejdede produkter, kan de pågældende råvarer indføres fra lande uden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, hvis de anvendes til fremstilling af forarbejdede produkter, som er bestemt til udførsel til tredjeland

Paragraf 90 (tidl. artikel 38)

Såfremt en vare i en medlemsstat er underkastet en national markedsordning eller en anden indenlandsk regulering med tilsvarende virkning, som i konkurrencemæssig henseende påvirker en lignende produktion i en anden medlemsstat, pålægger medlemsstaterne vedkommende vare en udligningsafgift ved indførslen fra den medlemsstat, i hvilken markedsordningen eller reguleringen findes, medmindre denne medlemsstat pålægger en udligningsafgift ved udførslen.

Kommissionen fastsætter disse afgifter på det niveau, som er nødvendigt for at genoprette ligevægten; den kan ligeledes tillade anvendelsen af andre foranstaltninger på de vilkår og i den nærmere udformning, som den fastsætter.

V. MILJØ

Paragraf 91 (tidl. artikel 174)

1. ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politik på miljøområdet skal bidrage til forfølgelse af nedennævnte mål:

- a) bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten
- b) beskyttelse af menneskers sundhed
- c) en forsigtig og rationel udnyttelse af naturressourcerne
- d) fremme på internationalt plan af foranstaltninger til løsning af de regionale og globale miljøproblemer.

2. ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politik på miljøområdet tager sigte på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**. Den bygger på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler.

I den forbindelse omfatter de harmoniseringsforanstaltninger, der skal iværksættes for at opfylde miljøbeskyttelseskravene, i relevante tilfælde en beskyttelsesparagraf, der giver medlemsstaterne bemyndigelse til af ikke-økonomiske miljøhensyn at træffe foreløbige ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser**, der underkastes en ~~fællesskabs~~ **EU**-kontrolprocedure.

3. Ved udarbejdelsen af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politik på miljøområdet tages der hensyn til:
 - a) eksisterende videnskabelige og tekniske data
 - b) de miljømæssige forhold i de forskellige områder i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**
 - c) fordele og ulemper ved foranstaltningens gennemførelse eller undladelse af at gennemføre den
 - d) den økonomiske og sociale udvikling i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** som helhed og den afbalancerede udvikling i dens områder.
4. Inden for rammerne af deres respektive beføjelse samarbejder ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne med tredjelande og med de kompetente internationale organisationer. De nærmere bestemmelser vedrørende samarbejdet, for så vidt angår ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, kan nedfældes i aftaler mellem **denne** og de pågældende tredjeparter, idet disse aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med [artikel 300].

Det foregående afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

Paragraf 92 (tidl. artikel 175)

1. ~~Rådet træffer efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget afgørelse om~~ **Ved europæiske love eller europæiske rammelove fastlægges** de aktioner, der skal iværksættes af ~~Fællesskabet~~ med henblik på at til gennemførelse af de mål, der er anført i [artikel 174]. **Disse vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**
2. Uanset ~~den i stk. 1 nævnte fremgangsmåde for beslutningstagning~~ og med forbehold af [artikel 95] **vedtager** Rådet ~~med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget~~ **europæiske love eller europæiske rammelove om:**
 - a) ~~bestemmelser~~ **foranstaltninger** af hovedsagelig fiskal karakter
 - b) foranstaltninger, der berører
 - i) fysisk planlægning
 - ii) kvantitativ forvaltning af vandressourcerne, eller som direkte eller indirekte berører disse ressourcers disponibilitet
 - iii) arealanvendelse, bortset fra affaldshåndtering

- c) foranstaltninger, der i væsentlig grad berører en medlemsstats valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning.

Rådet kan ved en europæisk lov⁷⁹ på betingelserne i første afsnit med enstemmighed fastlægge de i dette stykke nævnte spørgsmål, om hvilke det der skal træffes afgørelse træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

I alle tilfælde træffer Rådet afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

3. På andre områder⁸⁰ **indføres der ved europæiske love eller rammelove** vedtager Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 for generelle handlingsprogrammer for med de prioriterede mål, som skal virkeliggøres. **Disse vedtages** efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Rådet vedtager på betingelserne i stk. 1 eller efter omstændighederne stk. 2 De nødvendige foranstaltninger for disse programmernes iværksættelse **vedtages betingelserne i stk. 1 eller efter omstændighederne stk. 2.**⁸¹

4. Med forbehold af visse foranstaltninger af fællesskabskarakter **vedtaget af Unionen** finansieres og gennemføres miljøpolitikken af medlemsstaterne.

5. Med forbehold af princippet om, at forureneren betaler, ~~fastsætter Rådet såfremt en skal~~ foranstaltninger, der bygger på bestemmelserne i stk. 1, og som indebærer udgifter, der skønnes uforholdsmæssigt store for en medlemsstats offentlige myndigheder, ~~i den retsakt, hvorved pågældende foranstaltning vedtages, passende bestemmelser i form af i en passende form give mulighed for:~~

- a) undtagelser af midlertidig karakter og/eller
- b) finansiel støtte fra ~~den Samhørighedsfonden, der er oprettet i henhold til artikel 161.~~⁸²

Paragraf 93 (tidl. artikel 176)

Beskyttelsesforanstaltninger**bestemmelser**, som vedtages i henhold til [artikel 175], er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger**bestemmelser**. Disse ~~foranstaltninger bestemmelser~~ skal være forenelige med ~~denne traktat~~ **forfatningen**. De meddeles Kommissionen.

⁷⁹ Dette afsnit er ikke nævnt i det supplerende mandat af 29. april 2003. På grund af denne retsakts rækkevidde foreslås det, at der her skal vedtages en europæisk lov.

⁸⁰ Disse ord kunne udgå, da Europa-Parlamentet og Rådet rent faktisk vedtager generelle rammeprogrammer.

⁸¹ Dette afsnit forekommer overflødig, da det blot henviser til beslutningsprocedurerne i stk. 1 og 2.

⁸² Denne præcisering er overflødig, da der kun findes en samhørighedsfond.

VI. FORBRUGERBESKYTTELSE

Paragraf 94 (tidl. artikel 153)

1. For at fremme forbrugernes interesser og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau bidrager ~~Fællesskabet~~ **Unionen** til at beskytte forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser og til at fremme deres ret til oplysning og uddannelse og til at organisere sig for at beskytte deres interesser.
2. Forbrugerbeskyttelseshensyn inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og -aktiviteter.⁸³
3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til at nå målene i stk. 1, ved
 - a) foranstaltninger, ~~som det der~~ vedtages i henhold til [artikel 95] som led i gennemførelsen af det indre marked
 - b) foranstaltninger, som støtter, supplerer og overvåger den politik, medlemsstaterne fører.
4. ~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg~~ **I den europæiske lov eller europæiske rammelov fastsættes de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 3, litra b). Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**
5. Foranstaltninger, som vedtages i medfør af stk. 4, er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger ~~bestemmelser~~. Disse ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser** skal være forenelige med ~~denne traktat~~ **forfatningen**. De meddeles Kommissionen.

VII. TRANSPORT

Paragraf 95 (tidl. artikel 70)

På det i dette afsnit omhandlede sagsområde ~~søger medlemsstaterne~~⁸⁴ **søges at nå traktatens forfatningens mål nået** inden for rammerne af en fælles transportpolitik.

⁸³ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

⁸⁴ Da der er tale om delt kompetence, foreslås det at udelade ordet "medlemsstaterne", der ikke forekommer i indledningen til de øvrige politikker. Se også forslaget om indarbejdelse i artikel 80 (nedenfor).

Paragraf 96 (tidl. artikel 71)

~~1. Med henblik på gennemførelsen af [Artikel 70] gennemføres ved europæisk lov eller rammelov⁸⁵ og under hensyntagen til transportspørgsmålenes særlige karakter fastsætter Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.~~

Den europæiske lov eller den europæiske rammelov omfatter:

- a) fælles regler for international transport til eller fra en medlemsstats område eller gennem en eller flere medlemsstats områder
- b) de betingelser, under hvilke transportvirksomheder har adgang til at udføre interne transporter i en medlemsstat, hvor de ikke er hjemmehørende
- c) foranstaltninger til forbedring af transportsikkerheden
- d) alle andre formålstjenlige ~~bestemmelser~~ **foranstaltninger**.

~~2. Uanset fremgangsmåden i [stk. 1] og under hensyntagen til det nødvendige i en tilpasning til den økonomiske udvikling, der følger af det fælles markeds oprettelse, fastsætter Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet samt Det Økonomiske og Sociale Udvalg de bestemmelser, der vedrører principperne for ordningen på transportområdet, og hvis anvendelse alvorligt kunne påvirke levestandarden og beskæftigelsesniveauet i visse egne samt udnyttelsen af transportmateriellet.~~

Paragraf 97 (tidl. artikel 72)

Indtil **vedtagelsen af den** [i artikel 71, stk. 1,] omhandlede **europæiske lov eller rammelov bestemmelser** er fastsat, kan ingen medlemsstat, uden at Rådet **med enstemmighed vedtager en europæisk lov**⁸⁶ ~~enstemmige samtykke om fravigelse~~, ændre de bestemmelser, der gælder på transportområdet den 1. januar 1958 eller, for tiltrædende staters vedkommende, på datoen herfor, på en sådan måde, at de direkte eller indirekte bliver mindre gunstige for transportvirksomheder fra andre medlemsstater end for indenlandske transportvirksomheder.

⁸⁵ Erstatning af høringsproceduren med den fælles beslutningsprocedure i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003. Hermed kan man slå det hele sammen til et stykke, hvilket medfører en let udvidelse af den obligatoriske høring af Regionsudvalget, der i øjeblikket kun er fastsat for det nuværende stk. 1.

⁸⁶ Det foreslås kun at henvise til den europæiske lov, eftersom en sådan fravigelse af hensyn til den juridiske sammenhæng kun kan indrømmes ved en lov.

Paragraf 98 (tidl. artikel 73)

Støtteforanstaltninger, som modsvarer behovet for en samordning af transportvæsenet, eller som udgør godtgørelse for visse forpligtelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse, er forenelige med ~~denne traktat~~ **forfatningen**.

Paragraf 99 (tidl. artikel 74)

Enhver foranstaltning, der ~~træffes~~ **vedtages** inden for rammerne af ~~denne traktat~~ **forfatningen** vedrørende transportpriser og -vilkår, skal tage hensyn til transportvirksomhedernes økonomiske situation.

Paragraf 100 (tidl. artikel 75)

1. I samfærdselen inden for ~~Fællesskabet afskaffes~~ **Unionen forbydes** enhver forskelsbehandling, som består i, at en transportvirksomhed for samme transportforbindelse anvender forskellige transportpriser og -vilkår på samme slags gods, alt efter godsets oprindelses- eller bestemmelsesland ~~medlemsstat~~.

2. Bestemmelsen i stk. 1 udelukker ikke, at andre ~~foranstaltninger europæiske love eller rammelove~~ kan vedtages af ~~Rådet~~ i medfør af [artikel 71, stk. 1.]

3. Rådet **vedtager med kvalificeret flertal** på forslag af Kommissionen ~~og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg fastsætter regler europæiske forordninger eller afgørelser~~⁸⁷, der sikrer gennemførelsen af ~~bestemmelserne i stk. 1. Det træffer afgørelse efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.~~

Det kan især ~~fastsætte de bestemmelser~~ **vedtage de europæiske forordninger og europæiske afgørelser**, der er nødvendige for at gøre det muligt for ~~Fællesskabets~~ institutionerne at påse overholdelsen af den i stk. 1 nævnte regel og for at sikre brugerne den fulde fordel af denne.

4. På eget initiativ eller efter anmodning af en medlemsstat undersøger Kommissionen de i stk. 1 omhandlede tilfælde af forskelsbehandling, og efter at have indhentet udtalelse fra de pågældende medlemsstater, ~~træffer vedtager~~ den de nødvendige **europæiske beslutninger afgørelser** inden for rammerne af de ~~i overensstemmelse med bestemmelserne~~ stk. 3 omhandlede ~~fastlagte regler~~ **europæiske forordninger og europæiske afgørelser**.

⁸⁷ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

Paragraf 101 (tidl. artikel 76)

1. Ved transport inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** er det forbudt medlemsstaterne at anvende priser og vilkår, der indebærer nogen form for understøttelse eller beskyttelse til fordel for en eller flere bestemte virksomheder eller industrier, medmindre Kommissionen **ved en europæisk afgørelse** giver bemyndigelse dertil.

2. Kommissionen undersøger på eget initiativ eller på begæring af en medlemsstat de i stk. 1 omhandlede priser og vilkår, idet den på den ene side især tager hensyn til de krav, som en hensigtsmæssig regional økonomisk politik stiller, til de underudviklede områders behov og til problemerne i områder, der er alvorligt berørt af politiske forhold, og på den anden side til virkningerne af disse priser og vilkår på konkurrencen mellem de forskellige transportgrene.

Efter at have indhentet udtalelse fra de pågældende medlemsstater ~~træffer~~ **vedtager** Kommissionen de fornødne ~~beslutninger~~ **europæiske afgørelser**.

3. Det i stk. 1 omhandlede forbud ~~gælder ikke for~~ **finder ikke anvendelse på** konkurrencetariffer.

Paragraf 102 (tidl. artikel 77)

Afgifter eller gebyrer, som en transportvirksomhed [ved grænsepassage] opkræver⁸⁸ ud over transportpriserne, må ikke overstige et rimeligt niveau i betragtning af de med passagen faktisk forbundne omkostninger.

Medlemsstaterne bestræber sig på ~~gradvis~~ at nedbringe disse omkostninger.

Kommissionen kan rette henstillinger til medlemsstaterne med henblik på anvendelsen af denne artikel.

Paragraf 103 [(tidl. artikel 78)]⁸⁹

Bestemmelserne i dette afsnit af traktaten udgør ingen hindring for de foranstaltninger, der er truffet i Forbundsrepublikken Tyskland, for så vidt disse er nødvendige for at opveje de af Tysklands deling forårsagede ulemper for økonomien i visse af Forbundsrepublikkens områder, der berøres af denne deling.]

⁸⁸ Man kan overveje, hvilken type afgifter transportvirksomheden således opkræver. I et indre marked uden indre grænser forekommer udtrykket "ved grænsepassage" at være blevet irrelevant. Det bør undersøges, om denne artikel ikke er blevet irrelevant.

⁸⁹ Konventet vil måske finde det nyttigt at undersøge, om denne artikel stadig er relevant (jf. også artikel 87, stk. 2, litra c)).

Paragraf 104 (tidl. artikel 79)

Der oprettes et rådgivende udvalg for Kommissionen sammensat af sagkyndige udpeget af medlemsstaternes regeringer. Kommissionen hører dette udvalg i transportspørgsmål, når den skønner det hensigtsmæssigt⁹⁰, uden at de beføjelser, der tilkommer Det Økonomiske og Sociale Udvalg, herved indskrænkes].

Paragraf 105 (tidl. artikel 80)

1. ~~Bestemmelserne i~~ Dette afsnit finder anvendelse på transporter med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje.
2. ~~Rådet kan med kvalificeret flertal træffe beslutning om, hvorvidt, i hvilket omfang og på hvilken måde~~ **Der kan ved europæisk lov eller rammelov indføres passende foranstaltninger** ~~bestemmelser vil kunne fastsættes~~ vedrørende sø- og luftfart. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

~~Procedurebestemmelserne i artikel 71 finder anvendelse.~~

VIII. TRANSEUROPÆISKE NET

Paragraf 106 (tidl. artikel 154)

1. For at bidrage til virkeliggørelsen af målene i [artikel 14 og 158] og give unionsborgerne, de erhvervsdrivende og de regionale og lokale administrative enheder mulighed for fuldt ud at udnytte de fordele, som etableringen af et område uden indre grænser medfører, bidrager ~~Fællesskabet~~ **Unionen** til oprettelse og udvikling af transeuropæiske net på transport-, telekommunikations- og energiinfrastrukturområdet.
2. Inden for rammerne af et åbent og konkurrencepræget markedssystem tager ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats sigte på at fremme de nationale nets indbyrdes sammenkobling og interoperabilitet samt adgangen til disse net. I denne indsats tilgodeses især nødvendigheden af at skabe forbindelse mellem på den ene side ømråder, indlandsområder og randområder og på den anden side ~~Fællesskabets~~ **Unionens** centrale områder.

⁹⁰ Det foreslås at lade disse overflødige ord udgå, eftersom det er indlysende, at høringen af dette udvalg ikke kan indskrænke Det Økonomiske og Sociale Udvalgs beføjelser.

Paragraf 107 (tidl. artikel 155)

1. Med henblik på virkeliggørelsen af målene i artikel 154:
 - a) skal **Fællesskabet Unionen** opstille et sæt retningslinjer omfattende mål og prioriteter samt hovedlinjerne i de aktioner, der påtænkes gennemført for transeuropæiske net; i disse retningslinjer fastlægges projekter af fælles interesse
 - b) skal **Fællesskabet Unionen** iværksætte enhver form for aktion, som måtte være nødvendig for at sikre nettenes interoperabilitet, navnlig inden for harmonisering af tekniske standarder
 - c) kan **Fællesskabet Unionen** støtte projekter af fælles interesse, der støttes af medlemsstater, og som fastlægges inden for rammerne af de retningslinjer, der er omhandlet i **første led litra a)**, navnlig i form af forundersøgelser, lånegarantier eller rentegodtgørelser; **Fællesskabet Unionen** kan også gennem Samhørighedsfonden, ~~der er oprettet i overensstemmelse med artikel 161,~~ bidrage til finansieringen af specifikke projekter i medlemsstaterne på transportinfrastrukturuområdet.

I **Fællesskabets Unionens** indsats tages der hensyn til projekternes økonomiske levedygtighed.

2. I den europæiske lov eller europæiske rammelov fastsættes de i stk. 1 De i artikel 155, stk. 1, omhandlede retningslinjer og andre foranstaltninger vedtages af Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og . Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Retningslinjer og projekter af fælles interesse, der vedrører en medlemsstats område, kræver den pågældende medlemsstats godkendelse⁹¹.

23. Medlemsstaterne samordner indbyrdes, i kontakt med Kommissionen, den politik, der føres på nationalt plan, og som kan få væsentlig indflydelse på gennemførelsen af målene i [artikel 154]. Kommissionen kan i snævert samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert egnet initiativ for at fremme denne samordning.

34. **Fællesskabet Unionen** kan ~~beslutte at~~ samarbejde med tredjelande for at fremme projekter af gensidig interesse og sikre nettenes interoperabilitet.

Artikel 156

~~De i artikel 155, stk. 1, omhandlede retningslinjer og andre foranstaltninger vedtages af Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.~~

⁹¹ For at forenkle teksten er det nye stk. 2, som indeholder retsgrundlaget for Unionens indsats vedrørende transeuropæiske net, overtaget fuldt ud fra teksten til artikel 156; de anførte ændringer er de ændringer, der er foreslået til den nuværende tekst til denne artikel.

~~Retningslinjer og projekter af fælles interesse, der vedrører en medlemsstats område, kræver den pågældende medlemsstats godkendelse.~~⁹²

IX. FORSKNING OG TEKNOLOGISK UDVIKLING

Paragraf 108 (tidl. artikel 163)

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** har som mål at styrke det videnskabelige og teknologiske grundlag for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** industri og at fremme udviklingen af dens internationale konkurrenceevne samt at fremme alle de forskningsaktioner, der skønnes nødvendige i medfør af andre kapitler i ~~denne traktat~~ **forfatningen**.
2. I dette øjemed opmuntrer den i hele ~~Fællesskabet~~ **Unionen** virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, forskningscentre og universiteter i deres indsats for forskning og teknologisk udvikling af høj kvalitet; den støtter deres samarbejdsbestræbelser, idet den i særdeleshed søger at gøre det muligt for virksomhederne at udnytte mulighederne i det indre marked fuldt ud, især ved at skabe fri adgang til de enkelte landes offentlige aftaler, ved at fastlægge fælles standarder og ved at fjerne juridiske og fiskale hindringer for dette samarbejde.
3. Alle ~~Fællesskabets~~ **Unionens** aktioner i henhold til ~~denne traktat~~ **forfatningen**, herunder demonstrationsaktioner, vedrørende forskning og teknologisk udvikling vedtages og iværksættes i **overensstemmelse med efterbestemmelserne i [dette afsnit]**.

Paragraf 109 (tidl. artikel 164)

Med henblik på at nå disse mål gennemfører ~~Fællesskabet~~ **Unionen** følgende aktioner, som skal supplere de aktioner, der iværksættes i medlemsstaterne:

- a) iværksættelse af programmer for forskning, teknologisk udvikling og demonstration gennem fremme af samarbejdet med og mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter
- b) fremme af samarbejdet vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** med tredjelande og internationale organisationer
- c) formidling og nyttiggørelse af resultaterne af aktiviteter vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**

⁹² Denne artikel kan udgå; jf. foregående fodnote.

- d) fremme af uddannelse og mobilitet for forskere i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**.

Paragraf 110 (tidl. artikel 165)

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne samordner deres indsats inden for forskning og teknologisk udvikling for at sikre den indbyrdes sammenhæng mellem de nationale politikker og ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politik.
2. Kommissionen kan i nært samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert initiativ, der kan bidrage til at fremme den i stk. 1 nævnte samordning.

Paragraf 111 (tidl. artikel 166)

1. ~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg~~ Det flerårige rammeprogram, som omfatter samtlige ~~Fællesskabets~~ **Unionens** aktioner, **fastlægges ved en europæisk lov⁹³. Den vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

I rammeprogrammet:

- a) fastsættes de videnskabelige og teknologiske mål, der skal opnås ved de i [artikel 164] omhandlede aktioner, samt prioriteringerne i forbindelse hermed
 - b) angives hovedlinjerne i disse aktioner
 - c) fastsættes det samlede maksimumsbeløb og de nærmere vilkår for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** finansielle deltagelse i rammeprogrammet samt de påtænkte aktioners respektive andele.
2. Rammeprogrammet tilpasses eller udbygges på baggrund af udviklingen.
 3. Rammeprogrammet iværksættes ved hjælp af særprogrammer, der udarbejdes inden for hver enkelt af aktionerne. I hvert særprogram angives de nærmere bestemmelser for programmets gennemførelse, varigheden af dette og de midler, der skønnes nødvendige hertil. Summen af de beløb, der skønnes nødvendige, og som fastsættes i særprogrammerne, må ikke overstige det samlede maksimumsbeløb for rammeprogrammet og for hver enkelt aktion.

⁹³ Det foreslås, at der kun tales om en europæisk lov, idet retsakten, eftersom der er tale om oprettelse af en operationel ramme på EU-plan, ikke kan være en rammelov.

4. Rådet, der træffer afgørelse ~~vedtager med kvalificeret flertal~~ på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg **europæiske forordninger eller europæiske afgørelser⁹⁴ om fastlæggelse af særprogrammerne. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Paragraf 112 (tidl. artikel 167)⁹⁵

Med henblik på iværksættelsen af det flerårige rammeprogram ~~fastsætter Rådet~~ **fastsættes ved europæisk lov eller europæisk rammelov**

- a) reglerne for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse
- b) reglerne for formidling af forskningsresultater.

Europæiske love og europæiske rammelove vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Paragraf 113 (tidl. artikel 168)

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan der vedtages supplerende programmer, hvori der kun deltager visse medlemsstater, som sikrer finansieringen med forbehold af eventuel deltagelse fra ~~Fællesskabets~~ **Unionens** side.

~~Rådet vedtager~~ De regler, der skal finde anvendelse på de supplerende programmer, navnlig vedrørende videnformidling og andre medlemsstaters adgang, **fastsættes ved europæiske love eller europæiske rammelove. Disse vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Vedtagelsen af de supplerende programmer kræver de berørte medlemsstaters samtykke⁹⁶.

Paragraf 114 (tidl. artikel 169)

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan **der ved europæisk lov eller europæisk rammelov** ~~Fællesskabet~~ i forståelse med de pågældende medlemsstater åbnes mulighed for deltagelse i forsknings- og udviklingsprogrammer, der iværksættes af flere medlemsstater, herunder deltagelse i de strukturer, der oprettes for gennemførelsen af disse programmer.

Europæiske love og europæiske rammelove vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

⁹⁴ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁹⁵ For at gøre teksten lettere at læse er de beslutningsprocedurer, der i øjeblikket er omhandlet i artikel 172 i TEF, blevet knyttet til de respektive retsgrundlag (artikel 167, 168, 169 og 171).

⁹⁶ Dette stykke svarer til sidste punktum i artikel 172 i TEF.

Paragraf 115 (tidl. artikel 170)

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan ~~Fællesskabet~~ **Unionen** åbne mulighed for et samarbejde vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** med tredjelande eller internationale organisationer.

De nærmere bestemmelser for dette samarbejde kan fastlægges ved aftaler mellem ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og de pågældende tredjeparter, idet disse aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med [artikel 300].

Paragraf 116 (tidl. artikel 171)

~~Fællesskabet~~ **Rådet** kan **på forslag af Kommissionen vedtage europæiske forordninger eller europæiske afgørelser⁹⁷**, der har til formål at oprette fællesforetagender eller enhver anden struktur, der er nødvendig for korrekt gennemførelse af programmerne for forskning, teknologisk udvikling og demonstration i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**. **Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Paragraf 117 (tidl. artikel 172)⁹⁸

~~Rådet vedtager med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg de i artikel 171 omhandlede bestemmelser.~~

~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg de i artikel 167, 168 og 169 omhandlede bestemmelser. Vedtagelsen af de supplerende programmer kræver endvidere de pågældende medlemsstaters samtykke.~~

Paragraf 118 (tidl. artikel 173)

I begyndelsen af hvert år forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport omhandler navnlig de aktiviteter, der har fundet sted det foregående år inden for forskning og teknologisk udvikling og resultatformidling, samt arbejdsprogrammet for det igangværende år.

⁹⁷ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁹⁸ For at gøre teksten lettere at læse er bestemmelserne i denne artikel indsat i artikel 167, 168, 169 og 171.

**A4.—~~DEN INDRE SIKKERHED~~
ET OMRÅDE MED FRIHED, SIKKERHED OG RETFÆRDIGHED⁹⁹**

AFSNIT IV

VISUM, ASYL, INDVANDRING OG ANDRE POLITIKKER
I FORBINDELSE MED DEN FRI BEVÆGELIGHED FOR PERSONER

**Dette afsnit er i overensstemmelse med det supplerende mandat af
29. april 2003 ikke gengivet**

AFSNIT VI

BESTEMMELSER OM POLITISAMARBEJDE OG RETLIGT SAMARBEJDE
I KRIMINALSAGER

**Dette afsnit er i overensstemmelse med det supplerende mandat af
29. april 2003 ikke gengivet**

⁹⁹ Overskriften er blevet ændret for at tage hensyn til det seneste udkast vedrørende "et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed", som præsidiets er ved at behandle (det indeholder både bestemmelser om visum, asyl og indvandring osv., og om politisamarbejde og retligt samarbejde).

A5. OMRÅDER, HVOR UNIONEN KAN BESLUTTE AT IVÆRKSÆTTE EN UNDERSTØTTENDE HANDLING

I. BESKÆFTIGELSE¹⁰⁰

Paragraf 119 (tidl. artikel 125)

Medlemsstaterne og ~~Fællesskabet~~ **Unionen** arbejder i henhold til dette [traktatafsnit] på at udvikle en samordnet strategi for beskæftigelse og især for fremme af en veluddannet, velkvalificeret og smidig arbejdsstyrke og arbejdsmarkeder, som reagerer på økonomiske forandringer, med henblik på at nå de mål, der er fastsat i [artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union og i artikel 2 i nærværende traktat]¹⁰¹ i forfatningen.

Paragraf 120 (tidl. artikel 126)

1. Medlemsstaterne bidrager med deres beskæftigelsespolitikker til at nå de mål, der er nævnt i [artikel 125], på en måde, som er i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og ~~Fællesskabets~~ **Unionens** økonomiske politik, som vedtages i henhold til [artikel 99, stk. 2].
2. Under hensyn til national praksis for så vidt angår arbejdsmarkedets parter ansvar betragter medlemsstaterne beskæftigelsesfremme som et spørgsmål af fælles interesse og samordner deres indsats i den henseende i Rådet i overensstemmelse med [artikel 128].

Paragraf 121 (tidl. artikel 127)

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til et højt beskæftigelsesniveau ved at tilskynde til samarbejde mellem medlemsstaterne og ved at støtte og i nødvendigt omfang supplere deres foranstaltninger. Den respekterer i den forbindelse medlemsstaternes kompetence.
2. Målsætningen om et højt beskæftigelsesniveau skal tages med i overvejelserne ved udformingen og gennemførelsen af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og aktiviteter¹⁰².

¹⁰⁰ Indholdet af dette afsnit vil eventuelt skulle drøftes igen på baggrund af konventets konklusioner om rapporten fra Arbejdsgruppe XI vedrørende det Sociale Europa (CONV 516/03).

¹⁰¹ Der indsættes en henvisning til udkastet til artikel om "Unionens mål" i del I (artikel 3 CONV 528/03).

¹⁰² Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten til artikel 3, stk. 2).

Paragraf 122 (tidl. artikel 128)

1. Det Europæiske Råd overvejer hvert år beskæftigelsessituationen i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og vedtager konklusioner herom på grundlag af en fælles årsrapport fra Rådet og Kommissionen.

2. På grundlag af Det Europæiske Råds konklusioner **vedtager Rådet hvert år med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen** ~~fastlægger Rådet hvert år med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Beskæftigelsesudvalget i artikel 130 retningslinjer¹⁰³, som~~ medlemsstaterne skal tage hensyn til i deres egne beskæftigelsespolitikker. **Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Beskæftigelsesudvalget.**

Disse retningslinjer skal være i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der vedtages i henhold til [artikel 99, stk. 2].

3. Hver medlemsstat forelægger Rådet og Kommissionen en årsrapport om de vigtigste ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser**, den har truffet til gennemførelse af sin beskæftigelsespolitik på baggrund af retningslinjerne for beskæftigelse, som nævnt i stk. 2.

4. På grundlag af de rapporter, der er nævnt i stk. 3, og efter at have hørt Beskæftigelsesudvalget foretager Rådet hvert år en gennemgang af gennemførelsen af medlemsstaternes politikker på baggrund af retningslinjerne for beskæftigelse. Rådet kan med kvalificeret flertal efter henstilling fra Kommissionen **vedtage¹⁰⁴ rette henstillinger¹⁰⁵, som det retter** til medlemsstaterne, ~~hvis det finder det hensigtsmæssigt på baggrund af gennemgangen.~~

5. På grundlag af resultaterne af denne gennemgang forelægger Rådet og Kommissionen Det Europæiske Råd en fælles årsrapport om beskæftigelsessituationen i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og om gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen.

Paragraf 123 (tidl. artikel 129)

~~Rådet kan efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget~~ **Ved europæisk lov eller europæisk rammelov kan der fastsættes** ~~vedtage~~ tilskyndelsesforanstaltninger, der skal fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og støtte deres indsats på beskæftigelsesområdet gennem initiativer, der tager sigte på at udvikle en udveksling af oplysninger og gode erfaringer, og som skal sikre komparativ analysevirksomhed og rådgivning samt fremme fornyende metoder og evaluere erfaringer, navnlig ved hjælp af pilotprojekter. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

¹⁰³ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

¹⁰⁴ Det skal bemærkes at det nuværende krav i EF-traktatens artikel 205, stk. 2, om at mindst 10 medlemsstater skal stemme for en afgørelse i Rådet, er ophævet i udkastet til artikel om "Ministerrådet" (artikel 17b, CONV 691/03).

¹⁰⁵ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

~~Disse foranstaltninger~~ **Den europæiske lov eller europæiske rammelov** indebærer ikke harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Paragraf 124 (tidl. artikel 130)

Rådet nedsætter¹⁰⁶ ~~efter høring af Europa-Parlamentet~~ **på eget initiativ og med simpelt flertal** et beskæftigelsesudvalg af rådgivende karakter, som skal fremme samordningen mellem medlemsstaterne vedrørende beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikkerne. **Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.**

Udvalget har til opgave:

- a) at overvåge beskæftigelsessituationen og beskæftigelsespolitikkerne i medlemsstaterne og ~~Fællesskabet~~ **Unionen**
- b) med forbehold af [artikel 207] at afgive udtalelser på Rådets eller Kommissionens anmodning eller på eget initiativ og at bidrage til forberedelsen af Rådets arbejde som nævnt i [artikel 128].

Udvalget hører under opfyldelsen af sit mandat arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat og Kommissionen udpeger to medlemmer af udvalget.

II. FOLKESUNDHED¹⁰⁷

Paragraf 125 (tidl. artikel 152)¹⁰⁸

1. Der skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og aktiviteter¹⁰⁹.

¹⁰⁶ Instrument, der ikke er en retsakt, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

¹⁰⁷ Indsættelsen af kapitlet om folkesundhed her under "A5", der samler områderne med understøttende handling, følger det, der er foreslået i udkastet til struktur for forfatningstraktaten af 28. oktober 2002 (CONV 369/02), og ikke det, der er foreslået i forbindelse med udkastet til artikel om "delt kompetence" i del I (CONV 528/03), hvor folkesundhed er indsat under delt kompetence.

¹⁰⁸ Arbejdsgruppe XI vedrørende det Sociale Europa har foreslået, at anvendelsesområdet for denne artikel udvides til at omfatte "områder som alvorlige grænseoverskridende trusler, overførbare sygdomme, bioterrorisme og WHO-aftaler" (CONV 516/03, punkt 35).

¹⁰⁹ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats, der skal være et supplement til de nationale politikker, skal være rettet mod at forbedre folkesundheden og forebygge sygdomme hos mennesker samt imødegå forhold, der kan inde bære risiko for menneskers sundhed. Indsatsen skal omfatte bekæmpelse af de største trusler mod sundheden ved at fremme forskning i deres årsager, spredning og forebyggelse samt sundheds oplysning og -uddannelse.

~~Fællesskabet~~ **Unionen** supplerer medlemsstaternes indsats for at begrænse narkotikarelaterede helbredsskader, herunder oplysning og forebyggelse.

2. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** fremmer samarbejdet mellem medlemsstaterne på de områder, der er omhandlet i denne artikel, og støtter om nødvendigt deres indsats.

Medlemsstaterne samordner indbyrdes og i kontakt med Kommissionen deres politikker og programmer på de i stk. 1 omhandlede områder. Kommissionen kan i nær kontakt med medlemsstaterne tage ethvert passende initiativ for at fremme denne samordning.

3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med folkesundhed.

4. ~~Rådet bidrager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget~~ **Den europæiske lov eller europæiske rammelov bidrager til virkeliggørelsen af målene i denne artikel ved**

- a) at ~~vedtage træffe~~ foranstaltninger til fastsættelse af en høj standard for kvaliteten og sikkerheden af organer og stoffer af menneskelig oprindelse, blod og blodprodukter; disse foranstaltninger er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger
- b) uanset [artikel 37] at ~~vedtage træffe~~ foranstaltninger på veterinær- og plantesundhedsområdet, der direkte har til formål at beskytte folkesundheden
- c) at ~~vedtage træffe~~ tilskyndelsesforanstaltninger med henblik på beskyttelse og forbedring af folkesundheden, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Den europæiske lov eller europæiske rammelov vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Med henblik på at nå målene i denne artikel kan Rådet ~~med kvalificeret flertal~~ på forslag af Kommissionen også vedtage henstillinger ~~med henblik på at nå målene i denne artikel~~.

5. ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats på folkesundhedsområdet respekterer fuldt ud medlemsstaternes ansvar for organisation og levering af sundhedstjenesteydelser og medicinsk behandling. Navnlig berører de i stk. 4, litra a), omhandlede foranstaltninger ikke nationale bestemmelser om donation eller medicinsk anvendelse af organer og blod.

III. INDUSTRI

Paragraf 126 (tidl. artikel 157)

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne sørger for, at de nødvendige betingelser for udviklingen af ~~fællesskabs~~ **EU**-industriens konkurrenceevne er til stede.

Med henblik herpå tager deres indsats i overensstemmelse med et åbnet og konkurrencepræget markedssystem sigte på:

- a) at industrien hurtigere kan tilpasse sig strukturforandringerne
- b) at fremme et klima, der er gunstigt for initiativer og udvikling af virksomheder overalt i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, navnlig små og mellemstore virksomheder
- c) at fremme et klima, der er gunstigt for samarbejde mellem virksomheder
- d) at fremme udnyttelsen af det industrielle potentiale i politikkerne for innovation, forskning og teknologisk udvikling.

2. Medlemsstaterne rådfører sig med hinanden i kontakt med Kommissionen og samordner om nødvendigt deres aktioner. Kommissionen kan tage de initiativer, den finder hensigtsmæssige for at fremme deres samordning.

3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til virkeliggørelsen af målene i stk. 1 gennem de politikker og aktioner, som den iværksætter i henhold til andre bestemmelser i ~~denne traktat~~ **forfatningen**¹¹⁰. ~~Rådet kan efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtage~~ **I en europæisk lov eller europæisk rammelov kan der fastsættes** specifikke foranstaltninger til støtte for medlemsstaternes aktioner med henblik på virkeliggørelse af målene i stk. 1. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Dette afsnit danner ikke grundlag for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indførelse af nogen form for foranstaltning, der kan fordreje konkurrencen, eller som indeholder fiskale bestemmelser eller bestemmelser vedrørende ansattes rettigheder og interesser.

¹¹⁰ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

IV. KULTUR

Paragraf 127 (tidl. artikel 151)

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet ~~den~~ respekterer den nationale og regionale mangfoldighed og samtidig fremhæver den fælles kulturarv.
2. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** skal ved sin indsats fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt støtte og udbygge medlemsstaternes indsats på følgende områder:
 - a) forbedring af kendskabet til og formidlingen af de europæiske folkeslags kultur og historie
 - b) bevarelse og beskyttelse af den kulturarv, der er af europæisk betydning
 - c) ikke-kommercielle udvekslinger
 - d) kunstneriske og litterære frembringelser, herunder i den audiovisuelle sektor.
3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med kulturelle forhold, herunder navnlig Europarådet.
4. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** tager hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til andre bestemmelser i ~~denne traktat~~ **forfatningen**, navnlig med henblik på at respektere og fremme sine kulturers mangfoldighed¹¹¹.
5. For at bidrage til virkeliggørelsen af målene i denne artikel ~~vedtager Rådet:~~
 - a) ~~efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Regionsudvalget fastsættes der ved europæisk lov eller europæisk rammelov~~¹¹² tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. ~~Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artikel 251 omhandlede fremgangsmåde~~ **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Regionsudvalget**
 - b) ~~vedtager Rådet~~ henstillinger ~~med enstemmighed~~ på forslag af Kommissionen¹¹³.

¹¹¹ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

¹¹² Ændring fra vedtagelse med enstemmighed til vedtagelse med kvalificeret flertal, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

¹¹³ Ændring fra vedtagelse med enstemmighed til vedtagelse med kvalificeret flertal, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

V. UDDANNELSE, ERHVERVSUDDANNELSE OG UNGDOM

Paragraf 128 (tidl. artikel 149)

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt at støtte og supplere disses indsats, med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed.
2. Målene for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats er:
 - a) at udvikle den europæiske dimension på uddannelsesområdet, navnlig gennem undervisning i og udbredelse af medlemsstaternes sprog
 - b) at begunstige studerendes og læreres mobilitet, bl.a. ved at fremme den akademiske anerkendelse af eksamensbeviser og studieperioder
 - c) at fremme samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne
 - d) at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, som er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer
 - e) at tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere
 - f) at tilskynde til udvikling af fjernundervisning.
3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med uddannelsesforhold, herunder navnlig Europarådet.
4. For at bidrage til virkeliggørelse af målene i denne artikel:
 - a) ~~vedtager Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget~~ **fastsættes der ved europæisk lov eller europæisk rammelov** tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget**
 - b) **vedtager Rådet** henstillinger ~~med kvalificeret flertal~~ på forslag af Kommissionen.

Paragraf 129 (tidl. artikel 150)

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** iværksætter en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlems staternes aktioner med fuld respekt for, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne ligger hos medlemsstaterne.
2. Målene for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats er:
 - a) at lette tilpasningen til den industrielle udvikling, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling
 - b) at forbedre den grundlæggende erhvervsuddannelse samt efter- og videreuddannelsen for at lette den erhvervsmæssige integration og reintegration på arbejdsmarkedet
 - c) at lette adgangen til erhvervsuddannelse og begunstige mobiliteten for erhvervslærere og personer under uddannelse, navnlig unge
 - d) at stimulere samarbejdet om erhvervsuddannelse mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder
 - e) at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, der er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer.
3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med erhvervsuddannelsesforhold.
4. ~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget foranstaltninger, som kan bidrage~~ **Den europæiske lov eller europæiske rammelov bidrager** til virkeliggørelsen af de mål, der er anført i denne artikel, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

[FJERDE DEL]

Paragraf 130 (tidl. artikel 182)

~~Medlemsstaterne er enige om at associere~~ De ikke-europæiske lande og territorier, der opretholder særlige forbindelser med Danmark, Frankrig, Nederlandene og Det Forenede Kongerige, ~~med Fællesskabet~~ **er associeret med Unionen**. Disse lande og territorier, i det følgende benævnt "lande og territorier", er opregnet i ~~den liste, som er knyttet til denne traktat som~~ [bilag II].

Formålet med associeringen er at fremme den økonomiske og sociale udvikling i disse lande og territorier og at oprette nære økonomiske forbindelser mellem disse og ~~Fællesskabet~~ **Unionen** som helhed.

I overensstemmelse med principperne i ~~denne traktats præambel ...~~¹¹⁵ skal associeringen først og fremmest åbne mulighed for at tjene befolkningernes interesser i disse lande og territorier og øge deres velstand for herved at lede dem frem til den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling, som de tilstræber.

Paragraf 131 (tidligere artikel 183)

Associeringen tilstræber nedennævnte mål:

- 1) Medlemsstaterne anvender i deres samhandel med disse lande og territorier samme regler, som de i henhold til ~~denne traktat~~ **forfatningen** anvender indbyrdes.
- 2) Hvert land eller territorium anvender i sin samhandel med medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier samme regler, som det anvender over for den europæiske stat, med hvilken det opretholder særlige forbindelser.
- 3) Medlemsstaterne bidrager til de investeringer, som den fremskridende udvikling af disse lande og territorier kræver.
- 4) For så vidt angår de investeringer, der finansieres af ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, er deltagelse i licitationer og leverancer åben på lige betingelser for alle fysiske og juridiske personer, som henholdsvis er statsborgere eller hjemmehørende i medlemsstaterne eller i disse lande og territorier.

¹¹⁴ Teksten er indsat her som opfølgning af det supplerende mandat af 2. april 2003.

¹¹⁵ Disse principper, der for øjeblikket findes i EF-traktatens præambel, bør medtages. De bør indgå i forfatningen og eventuelt i denne bestemmelse.

- 5) Medmindre der ~~træffes~~ **vedtages** særlige ~~bestemmelser~~ **foranstaltninger** i henhold til [artikel 187], gælder i forholdet mellem medlemsstaterne og disse lande og territorier uden nogen form for forskelsbehandling de i kapitlet om etableringsretten nævnte bestemmelser for deres statsborgeres og selskabers ret til at etablere sig, ligesom de dér nævnte fremgangsmåder finder tilsvarende anvendelse.

Paragraf 132 (tidl. artikel 184)

1. Varer med oprindelse i disse lande og territorier nyder ved indførsel til medlemsstaterne godt af ~~det forbudet~~ mod told mellem medlemsstaterne, ~~som gælder i overensstemmelse med denne traktats bestemmelser~~ **der er fastsat i forfatningen**.
 2. Ved indførsel i hvert af disse lande eller territorier er told, der pålægges varer fra medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier, forbudt i overensstemmelse med ~~bestemmelserne~~ i [artikel 25].
 3. Disse lande og territorier kan dog opkræve sådan told, som er nødvendig for deres udvikling og industrialisering, eller som er finanstold og har til formål af skaffe midler til deres offentlige budgetter.
- Den i ~~foregående~~ **første** afsnit nævnte told kan ikke være højere end den, der pålægges varer, der hidrører fra den medlemsstat, med hvilken det pågældende land eller territorium opretholder særlige forbindelser.
4. Stk. 2 finder ikke anvendelse på de lande og territorier, der som følge af særlige internationale forpligtelser anvender en toldtarif, der ikke hjemler forskelsbehandling.
 5. Indførelse eller ændring af toldsatser for varer, der indføres i disse lande og territorier, må hverken retligt eller faktisk føre til direkte eller indirekte forskelsbehandling af varer, der hidrører fra forskellige medlemsstater.

Paragraf 133 (tidl. artikel 185)

Såfremt toldsatsernes niveau for varer hidrørende fra tredjeland ved indførsel til et land eller territorium, når ~~bestemmelserne~~ i [artikel 184, stk. 1,] finder anvendelse, vil kunne fremkalde omlægninger af samhandelen til skade for en medlemsstat, kan denne begære, at Kommissionen foreslår de øvrige medlemsstater **at træffe de nødvendige foranstaltninger** **bestemmelser** for at afhjælpe denne situation.

Alternativ A - Overgang til ordningen efter EF-traktatens artikel 187

Med forbehold af bestemmelserne vedrørende folkesundheden, den offentlige sikkerhed og den offentlige orden **reguleres den fastsættes bestemmelser om** frie bevægelighed for arbejdskraften fra disse lande og territorier inden for medlemsstaterne og for arbejdskraften fra medlemsstaterne inden for disse lande og territorier ved ~~senere overenskomster, som kræver medlemsstaternes enstemmige godkendelse~~ **foranstaltninger vedtaget i overensstemmelse med artikel 187.**

Alternativ B - Sidestilling af behandlingen af arbejdstagere med behandlingen af selvstændige erhvervsdrivende i artikel 183, stk. 5, TEF

Med forbehold af bestemmelserne vedrørende folkesundheden, den offentlige sikkerhed og den offentlige orden **reguleres den fastsættes bestemmelser om** frie bevægelighed for arbejdskraften fra disse lande og territorier inden for medlemsstaterne og for arbejdskraften fra medlemsstaterne inden for disse lande og territorier ved ~~senere overenskomster, som kræver medlemsstaternes enstemmige godkendelse~~ **i overensstemmelse med bestemmelserne og under anvendelse af procedurerne i [kapitlet] om arbejdskraftens frie bevægelighed uden nogen form for forskelsbehandling, dog med forbehold af særlige foranstaltninger vedtaget i henhold til [artikel 187].**

Paragraf 135 (tidl. artikel 187)

Rådet vedtager **på eget initiativ/uden forslag fra Kommissionen¹¹⁷ med enstemmighed** med udgangspunkt i de opnåede resultater og på grundlag af de principper, der er nedfældet i ~~denne~~ **traktat ...¹¹⁸ enstemmigt foranstaltninger¹¹⁹ vedrørende** de nærmere retningslinjer for og fremgangsmåden ved disse landes og territoriers associering med ~~Fællesskabet~~ **Unionen.**

Paragraf 136 (tidl. artikel 188)

~~Bestemmelserne i Artikel 182-187 finder anvendelse på Grønland, medmindre andet følger af de særlige bestemmelser for Grønland, der er fastsat i den protokollen om den særlige ordning for Grønland, der er knyttet som bilag til denne traktat.~~

¹¹⁶ Alternative tekstforslag som opfyldning af det supplerende mandat af 2. april 2003 (afskaffelse af konventioner som instrument i forholdet mellem medlemsstaterne).

¹¹⁷ Ekspertterne fra Rådets Juridiske Tjeneste mener, at man her bør anvende formuleringen "uden forslag fra Kommissionen" (se forklaring i punkt 9 i de generelle bemærkninger i indledningen til denne rapport). Det bør under alle omstændigheder bemærkes, at Rådet i praksis generelt handler på forslag af Kommissionen. Konventet vil måske finde det nyttigt at undersøge, om foranstaltningerne på baggrund af praksis ikke snarere bør vedtages på forslag af Kommissionen, da der er tale om EF-områder.

¹¹⁸ Se fodnoten ad artikel 182, stk. 3, i TEF, ovenfor.

¹¹⁹ Det supplerende mandat af 29. april 2003 fastlægger ikke, hvilke retsakter der skal anvendes i dette stykke.

B. UNIONENS OPTRÆDEN UDADTIL

**Dette afsnit er i overensstemmelse med det supplerende mandat af
29. april 2003 ikke gengivet¹²⁰**

C. FORSVAR¹²¹

**Dette afsnit er i overensstemmelse med det supplerende mandat af
29. april 2003 ikke gengivet¹²²**

D. UNIONENS FUNKTIONSMÅDE

**Dette afsnit er i overensstemmelse med det supplerende mandat af
29. april 2003 ikke gengivet**

¹²⁰ I de bestemmelser, der gengiver EU-traktatens afsnit V (bestemmelserne vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik) bør der fastsættes en specifik formulering for at tage hensyn til indførelsen af den generelle regel om afstemning med kvalificeret flertal, der er fastlagt i udkastet til artikel om "Ministerrådet" (artikel 17, stk. 3, i CONV 691/03) og reglen om vedtagelse af retsakter på forslag af Kommissionen, hvis konventet ikke ønsker, at disse regler automatisk finder anvendelse på retsakter, der vedtages som led i denne politik.

¹²¹ Dette afsnit står tomt af de grunde, der er angivet i noten vedrørende afsnit B. IV (fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik).

¹²² Jf. noten vedrørende Unionens optræden udadtil.

BIND II

FORELØBIGT UDKAST TIL FORFATNINGSTRAKTAT

**Forslag til tekniske tilpasninger
af bestemmelserne i EF- og EU-traktaten**

på baggrund af de supplerende mandater af 2. og 29. april 2003

* * *

Dette bind skal læses på baggrund af noten til bind I.

Del A

Bestemmelserne i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab

Indholdsfortegnelse

	Side
Første del	Principperne
Anden del	Unionsborgerskab
Tredje del	Fællesskabet Unionens politikker
AFSNIT I	Frie varebevægelser
Kapitel 1	Toldunionen
Kapitel 2	Forbud mod kvantitative restriktioner mellem medlemsstaterne
AFSNIT II	Landbrug og fiskeri
AFSNIT III	Den frie bevægelighed for personer, tjenesteydelser og kapital
Kapitel 1	Arbejdskraften
Kapitel 2	Etableringsretten
Kapitel 3	Tjenesteydelser
Kapitel 4	Kapital og betalinger
AFSNIT IV	Visum, asyl, indvandring og andre politikker i forbindelse med den fri bevægelighed for personer (<i>ikke gengivet</i>)
AFSNIT V	Transport
AFSNIT VI	Fælles konkurrenceregler, fiskale bestemmelser og indbyrdes tilnærmelse af lovgivningerne

Kapitel 1	Konkurrenceregler	137
1. afdeling	Regler for virksomhederne	137
2. afdeling	Støtte fra medlemsstaterne	140
Kapitel 2	Fiskale bestemmelser	142
Kapitel 3	Tilnærmelse af lovgivningerne	143
AFSNIT VII	Den økonomiske og monetære politik (<i>ikke gengivet</i>)	145
AFSNIT VIII	Beskæftigelse	145
AFSNIT IX	Den fælles handelspolitik (<i>ikke gengivet</i>)	148
AFSNIT X	Toldsamarbejde	148
AFSNIT XI	Social- og arbejdsmarkedspolitik, uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom	148
Kapitel 1	Sociale og arbejdsmarkedsmæssige bestemmelser	148
Kapitel 2	Den Europæiske Socialfond	154
Kapitel 3	Uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom	154
AFSNIT XII	Kultur	156
AFSNIT XIII	Folkesundhed	157
AFSNIT XIV	Forbrugerbeskyttelse	158
AFSNIT XV	Transeuropæiske net	159

AFSNIT XVI	Industri	160
AFSNIT XVII	Økonomisk og social samhörighed	161
AFSNIT XVIII	Forskning og teknologisk udvikling	163
AFSNIT XIX	Miljø	167
AFSNIT XX	Udviklingssamarbejde (<i>ikke gengivet</i>)	169
AFSNIT XXI	Økonomisk, finansielt og teknisk samarbejde med tredjelände (<i>ikke gengivet</i>)	169
Fjerde del	De oversøiske landes og territoriers associering	170
Femte del	Unionens institutioner (<i>ikke gengivet</i>)	173
Sjette del	Almindelige og afsluttende bestemmelser (<i>ikke gengivet</i>)	173

* * *

FØRSTE DEL PRINCIPPERNE

Artikel 1¹

Ved denne traktat opretter DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER indbyrdes et EUROPÆISK FÆLLESSKAB.

Artikel 2

Fællesskabet har til opgave gennem oprettelsen af et fælles marked og en Økonomisk og Monetær Union samt gennem iværksættelsen af fælles politikker eller aktioner som omhandlet i artikel 3 og 4 i Fællesskabet som helhed at fremme en harmonisk, afbalanceret og bæredygtig udvikling af den økonomiske virksomhed, et højt beskæftigelsesniveau, et højt socialt beskyttelsesniveau, ligestilling mellem mænd og kvinder, en bæredygtig og ikke-inflationær vækst, høj konkurrenceevne og en høj grad af konvergens med hensyn til de økonomiske resultater, et højt niveau for miljøbeskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten, højnelse af levestandarden og livskvaliteten, økonomisk og social samhørighed samt solidaritet mellem medlemsstaterne.

Artikel 3

1. — Med de i artikel 2 nævnte mål for øje skal Fællesskabets virke under de betingelser og i det tempo, som er foreskrevet i denne traktat, indebære:

- a) — forbud, medlemsstaterne imellem, mod told og kvantitative restriktioner ved varers ind- og udførsel, såvel som af alle andre foranstaltninger med tilsvarende virkning
- b) — indførelse af en fælles handelspolitik
- c) — oprettelse af et indre marked ved fjernelse af hindringerne for den frie bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital mellem medlemsstaterne
- d) — indførelse af foranstaltninger vedrørende personers indrejse og færden som fastlagt i afsnit IV
- e) — indførelse af en fælles politik på landbrugs- og fiskeriområdet
- f) — indførelse af en fælles politik på transportområdet
- g) — gennemførelse af en ordning, der sikrer, at konkurrencen inden for det indre marked ikke fordrejes

¹ Artikel 1 og 2 samt artikel 3, stk. 1, udgår og erstattes med udkast til artikler (Unionens oprettelse, værdier og mål) i første del (artikel 1, 2 og 3, CONV 528/03).

- h) ~~indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger i det omfang, dette er nødvendigt for det fælles markeds funktion~~
- i) ~~fremme af samordning mellem medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker med henblik på at øge deres effektivitet ved udvikling af en samordnet beskæftigelsesstrategi~~
- j) ~~indførelse af en politik på det sociale og arbejdsmarkedsmaessige område, herunder en Europæisk Socialfond~~
- k) ~~styrkelse af den økonomiske og sociale samhørighed~~
- l) ~~indførelse af en miljøpolitik~~
- m) ~~styrkelse af fællesskabsindustriens konkurrenceevne~~
- n) ~~fremme af forskning og teknologisk udvikling~~
- o) ~~tilskyndelse til oprettelse og udvikling af transeuropæiske net~~
- p) ~~bidrag til opnåelse af et højt sundhedsbeskyttelsesniveau~~
- q) ~~bidrag til kvalitetsuddannelser og udfoldelsesmuligheder for medlemsstaternes kulturer~~
- r) ~~indførelse af en politik vedrørende udviklingssamarbejde~~
- s) ~~associering af de oversøiske lande og territorier med henblik på at forøge samhandelen og på at fremme den økonomiske og sociale udvikling i fællesskab~~
- t) ~~bidrag til styrkelse af forbrugerbeskyttelse~~
- u) ~~indførelse af foranstaltninger på områderne energi, civilbeskyttelse og turisme.~~

2. I alle de aktiviteter, der er nævnt i denne artikel ~~del~~, tilstræber ~~Fællesskabet~~ **Unionen** at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder.²

² Dette stykke, der gælder horisontalt for alle politikker, vil kunne samles i en enkelt artikel sammen med artikel 6 (miljø) eller eventuelt med andre bestemmelser af samme type, der er spredt rundt om i kapitlerne, f.eks. under overskriften "fælles bestemmelser". Det bemærkes endvidere, at formuleringen "denne del", for så vidt den vil omfatte spørgsmål, der i dag hører under søjle 2 og 3, udvider anvendelsesområdet for dette (eller disse) "horisontale" stykke(r).

Artikel 4³

1. Med de i artikel 2 nævnte mål for øje skal medlemsstaternes og ~~Fællesskabets~~ **Unionens** virke under de betingelser og i det tempo, som er foreskrevet i ~~denne traktat~~ **forfatningen**, indebære gennemførelse af en økonomisk politik, der bygger på snæver samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker, på det indre marked og på fastlæggelse af fælles mål, og som føres i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence.

2. Sideløbende hermed og i overensstemmelse med ~~denne traktats~~ **forfatningens** bestemmelser samt tidsplanen og fremgangsmåderne heri skal dette virke indebære ~~uigenkaldelig fastlåsning af~~ **uigenkaldelig fastlåsning af** ~~vekselkurserne, der fører til indførelse af en fælles valuta, ~~ee~~en euroen~~, og fastlæggelse og gennemførelse af en fælles penge- og valutakurspolitik, der skal have som hovedmål at fastholde prisstabilitet samt, uden at dette mål berøres heraf, at støtte de generelle økonomiske politikker i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence.

3. Medlemsstaterne og ~~Fællesskabet~~ **Unionen** skal i deres virke handle i overensstemmelse med følgende principper: stabile priser, sunde offentlige finanser og monetære vilkår og en holdbar betalingsbalance.

Artikel 5⁴

~~Fællesskabet handler inden for rammerne af de beføjelser og mål, der er tillagt det ved denne traktat.~~

~~På de områder, som ikke hører ind under dets enekompetence, handler Fællesskabet, i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor, på grund af den påtænkte handlings omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan.~~

~~Fællesskabet handler kun i det omfang, det er nødvendigt for at nå denne traktats mål.~~

Artikel 6⁵

Miljøbeskyttelseskrav skal integreres i udformningen og gennemførelsen af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og aktioner som nævnt i ~~artikel 3~~ **denne del**, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling.

³ Denne artikel vil blive overført til begyndelsen af afsnittet om den økonomiske og monetære politik.

⁴ Artikel 5 udgår og erstattes med udkastet til artiklen om grundlæggende principper i første del (artikel 8, CONV 528/03).

⁵ Denne artikel, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2). Samme bemærkning som i nævnte fodnote med hensyn til brugen af udtrykket "denne del".

Artikel 7⁶

1. De opgaver, der påhviler Fællesskabet, varetages af

- et *EUROPA-PARLAMENT*
- et *RÅD*
- en *KOMMISSION*
- en *DOMSTOL*
- en *REVISIONSRET*.

Hver institution handler inden for rammerne af de beføjelser, som er tillagt den ved denne traktat.

2. Rådet og Kommissionen bistås af et Økonomisk og Socialt Udvalg og et Regionsudvalg med rådgivende funktioner.

Artikel 8⁷

Der oprettes efter fremgangsmåderne i denne traktat et Europæisk System af Centralbanker, i det følgende benævnt "ESCB", og en europæisk centralbank, i det følgende benævnt "ECB", som handler inden for rammerne af de beføjelser, der er tillagt dem ved denne traktat og ved den statut for ESCB og for ECB, i det følgende benævnt "ESCB-statutten", der er knyttet som bilag hertil.

Artikel 9

Der oprettes en Europæisk Investeringsbank, der handler inden for rammerne af de beføjelser, der er tillagt den ved denne traktat og ved den statut, der er knyttet som bilag hertil.

Artikel 10

Medlemsstaterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af denne traktat, eller af retsakter foretaget af Fællesskabets institutioner. De letter Fællesskabet gennemførelsen af dets opgaver.

De afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der er egnede til at bringe virkeliggørelsen af denne traktats målsætning i fare.

⁶ Artikel 7-11 A er eller vil blive omfattet af første del.

⁷ Når teksten til denne artikel udarbejdes i forfatningens første del, vil den ikke indeholde forkortelser ("ECB" eller "ESCB"), men den fulde betegnelse for de pågældende organer ("Den Europæiske Centralbank" og "Det Europæiske System af Centralbanker"). Endvidere bør der i forbindelse med den endelige afpudsning af teksten på dette sted gøres opmærksom på, at statutten for ESCB findes i protokollen om statutten for ESCB og ECB, hvorved det bliver muligt at udelade denne præcisering i artikel 107, stk. 4.

Artikel 11

1. Medlemsstater, der har til hensigt at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde på et af de områder, der er nævnt i denne traktat, retter anmodning til Kommissionen, der kan forelægge Rådet et forslag herom. Hvis Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, giver den de berørte medlemsstater en begrundelse herfor.

2. Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde som nævnt i stk. 1 gives under overholdelse af artikel 43-45 i traktaten om Den Europæiske Union af Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet. Når det forstærkede samarbejde vedrører et område, der hører under fremgangsmåden i artikel 251 i denne traktat, kræves der samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Et medlem af Rådet kan anmode om, at sagen forelægges for Det Europæiske Råd. Efter denne forelæggelse for Det Europæiske Råd kan Rådet træffe afgørelse i overensstemmelse med første afsnit i dette stykke.

3. De retsakter og afgørelser, der er nødvendige for gennemførelsen af det forstærkede samarbejde, er underlagt alle de relevante bestemmelser i denne traktat, medmindre andet er fastsat i denne artikel og i artikel 43-45 i traktaten om Den Europæiske Union.

Artikel 11 A

En medlemsstat, som ønsker at deltage i et forstærket samarbejde indført i overensstemmelse med artikel 11, giver meddelelse herom til Rådet og til Kommissionen, som afgiver en udtalelse til Rådet inden tre måneder efter datoen for modtagelsen af denne meddelelse. Inden fire måneder efter datoen for modtagelsen af meddelelsen træffer Kommissionen afgørelse herom og om sådanne særlige ordninger, som den måtte finde nødvendige.

Artikel 12

~~Inden for denne traktats anvendelsesområde og med forbehold af dennes særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.~~

Efter fremgangsmåden i artikel 251 kan Rådet give forskrifter med henblik på at forbyde sådan **Det forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, der er omhandlet i [artikel (...)]⁸, reguleres ved en europæisk lov eller en europæisk rammelov.**

Artikel 13

1. Med forbehold af ~~denne traktats~~ **forfatningens** øvrige bestemmelser og inden for rammerne af de beføjelser, som ~~traktaten~~ **den** tillægger ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, kan ~~Rådet med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet træffe~~ **der ved europæisk lov eller europæisk rammelov vedtaget af Rådet indføres** hensigtsmæssige foranstaltninger til at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. **Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.**

⁸ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet i første del (artikel 6, CONF 528/03).

2. ~~Når Rådet, Uanset stk. 1, indføres der ved europæisk lov eller europæisk rammelov uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, vedtager fællesskabs-EU-tilskyndelsesforanstaltninger til støtte for medlemsstaternes aktioner med henblik på at bidrage til virkeliggørelsen af målene i stk. 1. træffer det uanset stk. 1 afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251.~~

Artikel 14⁹

1. ~~Fællesskabet Unionen~~ vedtager foranstaltninger med henblik på ~~gradvis oprettelse af det indre marked i løbet af perioden indtil den 31. december 1992 i henhold til bestemmelserne i denne artikel og artiklerne [15, 26], [47, stk. 2], [49, 80, 93 og 95] og med forbehold af de øvrige bestemmelser i denne traktat i forfatningen.~~

2. Det indre marked indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med bestemmelserne i ~~denne traktat~~ **forfatningen**.

3. ~~Rådet, der træffer afgørelse vedtager med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen foranstaltninger fastlægger europæiske forordninger eller europæiske afgørelser¹⁰ om fastlæggelse af de retningslinjer og betingelser, der er nødvendige for at sikre afbalancerede fremskridt i alle berørte sektorer.~~¹¹

Artikel 15¹²

Ved udarbejdelsen af forslagene med henblik på virkeliggørelsen af målene i [artikel 14] tager Kommissionen hensyn til omfanget af den indsats, der inden for økonomier på forskellige udviklingsstrin må gøres i ~~den periode, i hvilken for at oprette det indre marked oprettes~~, og den kan fremsætte forslag om hensigtsmæssige ~~bestemmelser foranstaltninger~~ **foranstaltninger**.

Hvis disse ~~bestemmelser foranstaltninger~~ tager form af undtagelser, skal de være af midlertidig karakter og medføre de mindste forstyrrelser i ~~fællesmarkedets~~ **det indre markeds** funktion.

⁹ Artikel 14 og 15 vil blive overført til begyndelsen af et nyt afsnit eller kapitel om det indre marked.

¹⁰ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003. I betragtning af denne artikels anvendelsesområde foreslås det, at man overvejer, om der ikke i stedet bør gøres brug af lovgivningsmæssige retsakter.

¹¹ Det ser ud til, at dette stk. aldrig har været anvendt. Bør det udgå?

¹² Henvisningen til perioden for oprettelse af det indre marked er udeladt. Imidlertid vil udeladelsen af denne henvisning kunne medføre en fortsat forlængelse af undtagelsesmulighederne i artikel 15, der kun kunne gælde i den pågældende periode.

Artikel 16

Med forbehold af [artikel 73, 86 og 87] og i betragtning af den plads, som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse indtager i ~~Unionens fælles værdinormer~~, **som tjenesteydelser, alle i Unionen tillægger værdi**¹³, og den rolle, som de spiller med henblik på at fremme social og territorial samhørighed, sørger ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne inden for deres respektive kompetenceområde og inden for rammerne af ~~denne traktats~~ **forfatningens** anvendelsesområde for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver.

ANDEN DEL

UNIONSBORGERSKAB

Artikel 17¹⁴

~~1. — Der indføres et unionsborgerskab. Unionsborgerskab har enhver, der er statsborger i en medlemsstat. Unionsborgerskab er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette.~~

~~2. — Unionsborgerne har de rettigheder og er underkastet de pligter, der er indeholdt i denne traktat.~~

Artikel 18

~~1. — Enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i denne traktat og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.~~¹⁵

2. Såfremt en handling fra ~~Fællesskabets~~ **Unionens** side viser sig påkrævet for at nå ~~dette~~ målet i [artikel (...)]¹⁶ **om enhver unionsborgers ret til at færdes og opholde sig frit**, og ~~denne traktat~~ **forfatningen** ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, kan Rådet vedtage bestemmelser ~~der ved europæisk lov eller europæisk rammelov indføres foranstaltninger~~, der skal gøre det lettere at udøve de rettigheder, der er nævnt i stk. 1. Det træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251. **denne ret.**

¹³ Formulering fastlagt i det supplerende mandat af 2. april 2003

¹⁴ Artikel 17 udgår og erstattes med udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 1, CONV 528/03).

¹⁵ Artikel 18, stk. 1, udgår og erstattes af artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, første led, CONV 528/03).

¹⁶ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, CONV 528/03).

3. [Stk. 2] finder ikke anvendelse på ~~bestemmelser foranstaltninger~~ vedrørende pas, identitetskort, opholdsbeviser eller andre dokumenter, der er sidestillet hermed, og heller ikke på bestemmelser vedrørende social sikring eller social beskyttelse.¹⁷

Artikel 19¹⁸

1. — ~~Enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, har valgret og er valgbar ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. Denne ret udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, har vedtaget;¹⁹ de nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.~~

2. — Med forbehold af [artikel 190, stk. 4], og gennemførelsesbestemmelserne hertil, har enhver unionsborger, der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat. Denne ret kan udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, har vedtaget; **de Ved europæisk lov eller europæisk rammelov vedtaget af Rådet fastsættes de nærmere bestemmelser for udøvelsen af enhver unionsborgers valgret og valgbarhed ved kommunale valg og valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende har bopæl, jf. [artikel (...)]²⁰. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet. Disse nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.**

Valgretten og valgbarheden ved valg til Europa-Parlamentet udøves med forbehold af [artikel 190, stk. 4] og gennemførelsesforanstaltningerne hertil.

¹⁷ Det foreslås at afklare, om dette stk. tager sigte på at udelukke enhver kompetence i henhold til denne artikel på de nævnte områder, eller om det skal udelukke den fælles beslutningsprocedure eller afgørelse med kvalificeret flertal i Rådet. I sidstnævnte tilfælde bør konventet undersøge muligheden af at indføre et specifikt retsgrundlag for foranstaltningerne i stk. 3.

¹⁸ I denne tekst sammenskrives stk. 1 og 2, idet der bibeholdes en henvisning til artikel 190, stk. 4, der vedrører en ensartet fremgangsmåde for valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet, der vil blive omfattet af første del. Denne bestemmelse omhandler valgretten og valgbarheden ved valg til Europa-Parlamentet og ikke proceduren for vedtagelse af bestemmelserne om udøvelsen af denne ret (som fastsat her). I udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, andet led, CONV 528/03), der indeholder denne ret, henvises der imidlertid ikke længere til artikel 190. Som foreslået her, bør henvisningen til artikel 190 anføres separat i en sætning, hvori det præciseres, at den kun gælder valgret og valgbarhed.

¹⁹ Første punktum i artikel 19, stk. 1 og 2, udgår og erstattes af udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, andet led, CONV 528/03).

²⁰ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, andet led, CONV 528/03).

Artikel 20²¹

~~Enhver unionsborger nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvori han er statsborger, ikke er repræsenteret, enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat. Medlemsstaterne udarbejder indbyrdes træffer de nødvendige regler bestemmelser og indleder de påkrævede internationale forhandlinger med henblik på for at sikre denne beskyttelse unionsborgerne diplomatisk og konsulær beskyttelse i tredjelande, jf. [artikel (...)]²².~~

Der kan ved lov/en lov eller rammelov/en rammelov [... konventet skal afgøre, om retsakten skal vedtages ved fælles beslutningstagning eller af Rådet alene og efter hvilken afstemningsregel...] indføres de nødvendige foranstaltninger for at gøre det lettere at yde denne beskyttelse.

Artikel 21²³

~~Enhver unionsborger har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet i medfør af artikel 194.~~

~~Enhver unionsborger kan henvende sig til den ombudsmandsinstitution, der indføres i overensstemmelse med artikel 195.~~

Enhver unionsborger kan **i medfør af [artikel (...)]²⁴** skrive til ~~enhver af de institutionerne eller organerne, der er nævnt i denne artikel eller i artikel 7, på et af de i artikel 314 nævnte sprog på de sprog, der er opregnet i [artikel 314], og få svar på samme sprog.~~
De institutioner eller organer, der er omfattet af indeværende artikel, er de i [artikel ...] opregnede institutioner eller organer samt Ombudsmanden.²⁵

Artikel 22

Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg hvert tredje år om gennemførelsen af bestemmelserne **i [artikel (...)]²⁶** og i [denne del]. Denne rapport skal omfatte spørgsmålet om Unionens udvikling.

²¹ Første punktum i artikel 20 udgår og erstattes af artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, tredje led, CONV 528/03). Tekst foreslået i forlængelse af det supplerende mandat af 2. april 2003 (afskaffelse af konventionen som instrument mellem medlemsstaterne).

²² Der indsættes en henvisning til udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, tredje led, CONV 528/03).

²³ De to første stykker, der ikke er operationelle, og som kun henviser til artikel 194 og 195, bør udgå, idet den ret, som er fastsat heri, fremgår af udkastet til artikel om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, fjerde led, CONV 528/03).

²⁴ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, fjerde led, CONV 528/03).

²⁵ Der indsættes en henvisning til det artikeludkast i første del, der indeholder listen over institutioner og de to rådgivende organer (Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget).

²⁶ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, CONV 528/03).

En europæisk lov eller en europæisk rammelov vedtaget af Rådet supplerer på grundlag heraf og med forbehold af de øvrige bestemmelser i denne traktat forfatningen kan Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, vedtage bestemmelser med henblik på at styrke eller udbygge de rettighederne, der er fastsat i denne del [artikel (...)]²⁷, og Rådet henstiller til medlemsstaterne at vedtage disse bestemmelser denne lov eller rammelov i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet²⁸.

TREDJE DEL

FÆLLESSKABETS UNIONENS POLITIKKER

AFSNIT I

FRIE VAREBEVÆGELSER

Artikel 23

1. ~~Fællesskabets grundlag er en Toldunion.~~ **Unionen er også en toldunion**, som omfatter al vareudveksling, og som indebærer forbud mod told ved indførsel fra og ved udførsel til andre medlemsstater, såvel som mod alle afgifter med tilsvarende virkning, samt indførelse af en fælles toldtarif over for tredjeland.
2. ~~Bestemmelserne i [Artikel 25] og [kapitel 2] i [dette afsnit] finder anvendelse på varer med oprindelse i medlemsstaterne, og på de varer hidrørende fra tredjeland, som frit kan omsættes i medlemsstaterne.~~

Artikel 24

Ved varer, som frit kan omsættes i en medlemsstat, forstås sådanne fra tredjeland hidrørende varer, for hvilke de af vedkommende medlemsstat foreskrevne formaliteter i forbindelse med indførelsen er blevet opfyldt, og for hvilke denne medlemsstat har opkrævet gældende told og afgifter med tilsvarende virkning, og for hvilke disse told- og afgiftsbeløb ikke er blevet helt eller delvis godtgjort.

²⁷ Der indsættes en henvisning til artikeludkastet om unionsborgerskab i første del (artikel 7, stk. 2, CONV 528/03).

²⁸ Europa-Parlamentets godkendelse i stedet for høring af Europa-Parlamentet, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

KAPITEL 1

TOLDUNIONEN

Artikel 25

Told ved indførsel og udførsel og andre afgifter med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne. Dette gælder også finanstold.

Artikel 26

~~Rådet fastsætter med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen toldsatserne i den fælles toldtarif. Rådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske forordninger eller europæiske afgørelser til fastsættelse af toldsatserne i den fælles toldtarif²⁹.~~

Artikel 27

Kommissionen tager under udøvelsen af de hverv, der er betroet den i medfør af [dette kapitel], hensyn til:

- a) nødvendigheden af at fremme samhandelen mellem medlemsstaterne og tredjeland
- b) udviklingen af konkurrencevilkårene inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** i det omfang, denne udvikling medfører en styrkelse af virksomhedernes konkurrenceevne
- c) ~~Fællesskabets~~ **Unionens** behov for forsyninger med råvarer og halvfabrikata, idet den samtidig bør påse, at konkurrencevilkårene mellem medlemsstaterne med hensyn til færdigvarer ikke fordrer
- d) nødvendigheden af at undgå alvorlige forstyrrelser i medlemsstaternes økonomiske liv og af at sikre en rationel udvikling af produktionen og en forøgelse af forbruget inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen**.

²⁹ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

KAPITEL 2

FORBUD MOD KVANTITATIVE RESTRIKTIONER MELLEM MEDLEMSSTATERNE

Artikel 28³⁰

Kvantitative indførsels- **og udførsels**restriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne

~~Artikel 29~~

~~Kvantitative udførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne.~~

Artikel 30

Bestemmelserne i [Artikel 28] ~~og 29~~ er ikke til hinder for sådanne forbud eller restriktioner vedrørende indførsel, udførsel eller transit, som er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed, den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed, beskyttelse af planter, beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi, eller beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret. Disse forbud eller restriktioner må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne.

Artikel 31

1. Medlemsstaterne tilpasser de statslige handelsmonopoler, således at enhver forskelsbehandling af medlemsstaternes statsborgere med hensyn til forsynings- og afsætningsvilkår er udelukket .

Denne artikels ~~bestemmelser~~ finder anvendelse på ethvert organ, gennem hvilket en medlemsstat, de jure eller de facto, direkte eller indirekte, kontrollerer, leder eller øver mærkbar indflydelse på indførsel eller udførsel mellem medlemsstaterne. ~~Disse bestemmelser~~ **Den** finder også anvendelse på statskoncessionerede monopoler.

2. Medlemsstaterne afholder sig fra at indføre nye foranstaltninger, som strider mod de i [stk. 1] anførte principper, eller som begrænser rækkevidden af de artikler, der angår forbuddet mod told og kvantitative restriktioner mellem medlemsstaterne.

3. I tilfælde af, at et statsligt handelsmonopol indebærer en regulering, der tilsigter at lette afsætningen eller sikre en bedre udnyttelse af landbrugsprodukter, skal der ved anvendelse af ~~bestemmelserne~~ i denne artikel sikres tilsvarende garantier for de pågældende producenters beskæftigelse og levestandard.

³⁰ Det foreslås at sammenskrive denne artikel med artikel 29.

AFSNIT II LANDBRUG OG FISKERI

Artikel 31a³¹

Unionen fastlægger og gennemfører en fælles landbrugs- og fiskeripolitik.

Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning. Ved omtale af den fælles landbrugspolitik eller af landbruget og ved anvendelse af udtrykket "landbrugs-" er fiskeri også omfattet.

Artikel 32

1. ~~Fællesmarkedet~~ **Det indre marked** omfatter tillige landbruget og handelen med landbrugsvarer. ~~Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning.~~
2. Bestemmelserne vedrørende ~~fællesmarkedets~~ **det indre markeds** oprettelse finder anvendelse på landbrugsvarer, medmindre andet er bestemt i [artiklerne 33-38].
3. De varer, **der er opregnet i [bilag I]** på hvilke bestemmelserne i, **er omfattet af** [artiklerne 33-38] ~~finder anvendelse, er opregnet i listen i bilag I til denne traktat.~~³²
4. ~~Fællesmarkedets~~ **Det indre markeds** funktion og udvikling skal for så vidt angår landbrugsvarerne ledsages af udformningen af en fælles landbrugspolitik.

Artikel 33

1. Den fælles landbrugspolitik har til formål:
 - a) at forøge landbrugets produktivitet ved fremme af den tekniske udvikling, ved rationalisering af landbrugsproduktionen og ved den bedst mulige anvendelse af produktionsfaktorerne, især arbejdskraften
 - b) herigennem at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard, især ved en forhøjelse af de individuelle indkomster for de i landbruget beskæftigede personer
 - c) at stabilisere markederne
 - d) at sikre forsyningerne

³¹ Tekst foreslået i forlængelse af det supplerende mandat af 2. april 2003 (tilpasning af teksten som følge af indsættelsen af fiskeri i overskriften til afsnittet). Det bør undersøges yderligere, om det rent teknisk er relevant at medtage sidste punktum.

³² Det foreslås at udelade disse overflødige ord, idet henvisningen til bilaget kun kan være til forfatningen.

- e) at sikre forbrugerne rimelige priser på landbrugsvarer.
2. Ved udarbejdelsen af den fælles landbrugspolitik og de særlige foranstaltninger, som den kan medføre, tages der hensyn til:
- a) landbrugserhvervets særlige karakter, der følger af landbrugets sociale struktur og af de strukturelle og naturbetingede forskelle mellem de forskellige landbrugsområder
 - b) nødvendigheden af, at ønskelige tilpasninger gennemføres gradvis
 - c) den kendsgerning, at landbruget i medlemsstaterne udgør en sektor, som er snævert forbundet med økonomien som helhed.

Artikel 34

1. Med henblik på at nå de i [artikel 33] nævnte mål oprettes en fælles ordning af markederne for landbrugsvarer.

Alt efter varenes art skal denne markedsordning antage en af nedennævnte former:

- a) fælles konkurrenceregler
- b) en tvungen samordning af de forskellige nationale markedsordninger
- c) en europæisk markedsordning.

2. Den fælles ordning under en af de i stk. 1 nævnte former kan omfatte alle foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de i [artikel 33] fastsatte mål, især prisregulering, støtte til såvel produktion som afsætning af de forskellige varer, oplagrings- og udligningsordninger samt fælles ordninger til stabilisering af ind- eller udførsel.

Den fælles ordning skal begrænses til at forfølge de i [artikel 33] anførte mål og bør udelukke enhver form for forskelsbehandling af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** producenter eller forbrugere.

En eventuel fælles prispolitik skal baseres på fælles kriterier og ensartede beregningsmetoder.

3. Med henblik på at muliggøre, at formålet med den i stk. 1 omhandlede fælles ordning nås, kan der oprettes et eller flere struktur- og garantifonde for landbruget.

Artikel 35

Med henblik på at nå de i [artikel 33] anførte mål kan der inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik navnlig fastsættes bestemmelser om:

- a) en effektiv samordning af de bestræbelser, der udfoldes inden for den faglige uddannelses, forskningens og den landbrugsfaglige oplysnings område; denne samordning kan indebære, at projekter eller institutioner finansieres i fællesskab,
- b) fælles foranstaltninger med henblik på udvidelse af forbruget af visse varer.

Artikel 36³³

~~Bestemmelserne i~~ [Kapitlet] om konkurrenceregler finder kun anvendelse på produktionen af og handelen med landbrugsvarer i det omfang, Rådet beslutter dette inden for rammerne af de bestemmelser og i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er fastsat i [artikel 37, stk. 2 og 3], samt under hensyntagen til den i [artikel 33] angivne målsætning.

Rådet kan især **vedtage foranstaltninger om tilladelse til at** ydelse af støtte:

- a) med henblik på at beskytte bedrifter, der er ugunstigt stillet som følge af strukturelle eller naturbetingede forhold
- b) inden for rammerne af økonomiske udviklingsprogrammer.

Artikel 37

~~1. — Med henblik på at fastlægge retningslinjerne for en fælles landbrugspolitik sammenkalder Kommissionen, så snart denne traktat er trådt i kraft, medlemsstaterne til en konference for at foretage en sammenligning af deres landbrugspolitik, især ved at opstille en opgørelse over deres produktionsmuligheder og behov.~~

2. ~~Inden to år efter denne traktats ikrafttræden fremlægger~~ Kommissionen fremlægger under hensyntagen til arbejdet på den i stk. 1 nævnte konference og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg forslag vedrørende udarbejdelse og iværksættelse af den fælles landbrugspolitik, herunder også om afløsning af nationale markedsordninger med en af de i [artikel 34, stk. 1,] nævnte former for fælles ordning, såvel som om iværksættelsen af de i [dette afsnit] særligt nævnte foranstaltninger.

Disse forslag ~~skal tage~~ **tager** hensyn til sammenhængen mellem de landbrugsspørgsmål, som er omhandlet i dette afsnit.

På forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet udsteder Rådet med kvalificeret flertal, forordninger eller direktiver eller **vedtager [Rådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske love/europæiske forordninger, europæiske rammelove, europæiske afgørelser beslutninger uden herved at begrænse rækkevidden af sine eventuelle og henstillinger. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.]**³⁴

³³ Denne artikel skal tages op igen, når konventet har taget stilling til de lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige aspekter af den fælles landbrugspolitik (se fodnote ad artikel 37).

³⁴ Da det i det supplerende mandat af 29. april 2003 hedder, at "det skal senere præciseres, hvilke aspekter af landbrugspolitikken der skal betragtes som lovgivningsmæssige, og hvilke der skal betragtes som ikke-lovgivningsmæssige", er affattelsen af dette retsgrundlag ikke blevet ændret i forhold til retsgrundlaget i gruppens rapport af 13. marts 2003.

3. ~~Rådet kan~~ Under de i foregående stykke anførte betingelser ~~med kvalificeret flertal vedtage at lade kan~~ den i [artikel 34, stk. 1,] omhandlede fælles ordning afløse nationale markedsordninger, såfremt:³⁵

- a) den fælles ordning yder medlemsstater, der modsætter sig en sådan afløsning, og som har en national ordning for vedkommende produktion, tilsvarende garantier for de pågældende producenters beskæftigelse og levestandard, når der tages hensyn til det tempo, hvori den mulige tilpasning og nødvendige specialisering kan gennemføres, og
- b) denne ordning sikrer samhandelen inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** betingelser svarende til dem, der gælder på et nationalt marked.

4. Såfremt der er tilvejebragt en fælles ordning for visse råvarer, medens der endnu ikke findes en fælles ordning for de hertil svarende forarbejdede produkter, kan de pågældende råvarer indføres fra lande uden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, hvis de anvendes til fremstilling af forarbejdede produkter, som er bestemt til udførsel til tredjeland

Artikel 38

Såfremt en vare i en medlemsstat er underkastet en national markedsordning eller en anden indenlandsk regulering med tilsvarende virkning, som i konkurrencemæssig henseende påvirker en lignende produktion i en anden medlemsstat, pålægger medlemsstaterne vedkommende vare en udligningsafgift ved indførslen fra den medlemsstat, i hvilken markedsordningen eller reguleringen findes, medmindre denne medlemsstat pålægger en udligningsafgift ved udførslen.

Kommissionen fastsætter disse afgifter på det niveau, som er nødvendigt for at genoprette ligevægten; den kan ligeledes tillade anvendelsen af andre foranstaltninger på de vilkår og i den nærmere udformning, som den fastsætter.

AFSNIT III

DEN FRIE BEVÆGELIGHED FOR PERSONER, TJENESTEYDELSER OG KAPITAL

KAPITEL 1

ARBEJDSKRAFTEN

Artikel 39

1. ~~Arbejdskraftens frie bevægelighed sikres~~ **Arbejdstagerne har ret til fri bevægelighed** inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen**.³⁶

³⁵ Dette er overflødigt, eftersom den fremgangsmåde, der skal anvendes, allerede er omhandlet ved henvisningen til artikel 37, stk. 2.

³⁶ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen.

2. ~~Den forudsætter afskaffelse af~~ Enhver i nationaliteten begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere, for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår, **er forbudt**.³⁷

3. **Arbejdstagerne har** med forbehold af de begrænsninger, der retfærdiggøres af hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed, ~~indebærer den retten~~ ret til.³⁸

- a) at søge faktisk tilbudte stillinger
 - b) frit at bevæge sig inden for medlemsstaternes område i dette øjemed
 - c) at tage ophold i en af medlemsstaterne for der at have beskæftigelse i henhold til de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der gælder for indenlandske arbejdstageres beskæftigelse
 - d) at blive boende på en medlemsstats område på de af Kommissionen ved europæiske gennemførelsesforordninger fastsatte vilkår efter at have haft ansættelse der.
4. ~~Bestemmelserne i~~ Denne artikel gælder ikke for ansættelser i den offentlige administration.

Artikel 40

~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg ved udstedelse af direktiver eller forordninger de foranstaltninger. De foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, således som denne er bestemt i [artikel 39]; indføres især ved at ved europæisk lov eller rammelov. Den vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.~~

Den europæiske lov eller rammelov tager navnlig sigte på at:

- a) **sikre** et snævert samarbejde mellem de nationale arbejdskraftmyndigheder
- b) **afskaffe** sådanne administrative fremgangsmåder og sådan administrativ praksis samt de for adgangen til ledige stillinger fastsatte frister, som hidrører enten fra indenlandsk lovgivning eller fra tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og hvis bibeholdelse ville hindre arbejdskraftens frie bevægelighed
- c) **afskaffe** alle frister og andre begrænsninger, som er fastsat enten i indenlandsk lovgivning eller i aftaler, der tidligere er indgået mellem medlemsstaterne, og som byder arbejdstagere fra de øvrige medlemsstater andre vilkår for det frie beskæftigelsesvalg end dem, der gælder for indenlandske arbejdstagere
- d) **iværksætte** ordninger, der kan formidle og skabe ligevægt mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet på en måde, som udelukker alvorlig fare for levestandarden og beskæftigelsen i de forskellige egne og industrier.

³⁷ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen.

³⁸ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen.

Artikel 41

Inden for rammerne af et fælles program fremmer medlemsstaterne udvekslingen af unge arbejdstagere.³⁹

Artikel 42

~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251~~ På området vedrørende social tryghed **indføres ved europæisk lov eller rammelov de foranstaltninger**, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens⁴⁰ frie bevægelighed, især ved at indføre en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere og deres ydelsesberettigede pårørende:

- a) sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse
- b) betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes områder.

~~Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artikel 251 omhandlede fremgangsmåde.~~⁴¹

KAPITEL 2

ETABLERINGSRETEN

Artikel 43

Inden for rammerne af ~~nedennævnte bestemmelser~~ **[dette kapitel]** er der forbud mod restriktioner, som hindrer statsborgere i en medlemsstat i frit at etablere sig på en anden medlemsstats område. Dette forbud omfatter også hindringer for, at statsborgere i en medlemsstat, bosat på en medlemsstats område, opretter agenturer, filialer eller datterselskaber.

³⁹ Det foreslås at undersøge, om det vil være nyttigt at "modernisere" denne bestemmelse ved at fastsætte en kompetence til Unionen, hvis art skal defineres.

⁴⁰ Dette retsgrundlag giver kun mulighed for at vedtage foranstaltninger med hensyn til "arbejdstagere", dvs. lønmodtagere. Udvidelsen af den sociale sikringsordning for selvstændige er foretaget på grundlag af artikel 308 i TEF. Hvis konventet ønsker at begrænse de tilfælde, hvor artikel 308 anvendes, kan det undersøge, om det vil være relevant i kapitlet om etablering, der gælder for selvstændige, at fastsætte et specifikt retsgrundlag vedrørende dette spørgsmål.

⁴¹ Enstemmigheden i Rådet udgår (jf. rapporten fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling, s. 14, og det supplerende mandat af 29. april 2003).

Med forbehold af bestemmelserne i [kapitlet] vedrørende kapitalen ~~indebærer etableringsfriheden adgang har statsborgere fra en medlemsstat ret til på en anden medlemsstats område~~ at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed samt til at oprette og lede virksomheder, herunder navnlig selskaber i den i [artikel 48, stk. 2] anførte betydning, på de vilkår, som i etableringslandets ~~medlemsstats~~ lovgivning er fastsat for ~~landets medlemsstats~~ egne statsborgere.⁴²

Artikel 44

1. ~~Efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg udsteder Rådet direktiver om gennemførelse af~~ **Foranstaltninger til gennemførelse af etableringsfriheden inden for en bestemt erhvervsgren indføres ved europæisk rammelov. Den vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

2. **Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen** udfører de opgaver, som er overdraget dem i henhold til ~~ovennævnte bestemmelser~~ **stk. 1**, navnlig ved:

- a) i almindelighed i første række at behandle de erhverv, for hvis vedkommende etableringsfrihed i særlig grad vil fremme udviklingen af produktion og handel
- b) at sikre et snævert samarbejde mellem de kompetente nationale myndigheder med henblik på at lære de særlige forhold at kende, der gør sig gældende inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** på de forskellige erhvervsområder
- c) at ophæve de administrative fremgangsmåder og sådan administrativ praksis, som hidrører fra indenlandsk lovgivning eller fra tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og hvis bibeholdelse ville være en hindring for etableringsfriheden
- d) at påse, at arbejdstagere fra en medlemsstat, som er beskæftiget på en anden medlemsstats område, kan forblive på dette område for der at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, såfremt de opfylder de betingelser, som de skulle opfylde, hvis de kom ind i denne stat på det tidspunkt, hvor de ville påbegynde denne virksomhed
- e) at gøre det muligt for statsborgere i en medlemsstat at erhverve og udnytte fast ejendom, der ligger i en anden medlemsstat, for så vidt dette ikke strider mod principperne i [artikel 33, stk. 2]
- f) at lade den gradvise fjernelse af hindringerne for etableringsfriheden inden for hver af de pågældende erhvervsgrene gælde både betingelserne for at oprette agenturer, filialer eller datterselskaber på en medlemsstats område, og betingelserne for, at personale fra hovedvirksomheden kan indtræde i disses ledende eller kontrollerende organer
- g) i det nødvendige omfang og med det formål at gøre dem lige byrdefulde at samordne de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i [artikel 48, stk. 2], nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser

⁴² Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen (jf. også artikel 39 om arbejdstagere).

- h) at sikre, et etableringsvilkårene ikke fordrejes som følge af støtteforanstaltninger fra medlemsstaternes side.

Artikel 45

Dette kapitel finder i en medlemsstat ikke anvendelse på virksomhed, som varigt eller lejlighedsvis er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed i den pågældende stat, ~~er omfattet af bestemmelserne i dette kapitel.~~⁴³

~~På forslag af Kommissionen kan Rådet med kvalificeret flertal undtage~~ **Der kan ved europæisk lov eller rammelov**⁴⁴ **vedtages foranstaltninger, der undtager** visse erhverv fra bestemmelserne i dette kapitel.

Artikel 46

1. ~~Bestemmelserne i d[~~**Dette kapitel]** og de ~~forholdsregler~~**foranstaltninger**, der ~~træffes~~ **vedtages** i medfør heraf, udelukker ikke anvendelse af **medlemsstaternes** love eller administrativt fastsatte bestemmelser, der indeholder særlige regler for fremmede statsborgere, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed.

2. ~~Rådet udsteder efter fremgangsmåden i artikel 251 direktiver~~ **De i stk. 1 omhandlede ovennævnte nationale** love og bestemmelser samordnes **ved europæisk rammelov.**

Artikel 47⁴⁵

1. Der **skabes ved europæisk rammelov** lettere adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed ~~udsteder Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 direktiver.~~ **Rammeloven tager sigte på:**

- a) gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser;
- b) samordning af medlemsstaternes love og administrativt fastsatte bestemmelser om adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed.

2. ~~Med samme mål for øje udsteder Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 direktiver om samordning af medlemsstaternes love og administrativt fastsatte bestemmelser om adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Rådet udsteder med enstemmighed under hele den i artikel 251 omhandlede fremgangsmåde direktiver, hvis gennemførelse i mindst én af medlemsstaterne medfører en ændring af bestående lovgivningsprincipper for erhvervsreguleringen, der vedrører uddannelse og adgangsbetingelser for fysiske personer. I andre tilfælde træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal.~~⁴⁶

⁴³ Denne formulering er mere direkte, mere tydelig og ændrer ikke ved substansen.

⁴⁴ Overgang til den fælles beslutningsprocedure, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁴⁵ Det foreslås at sammenskrive stk. 1 og 2, der følger samme procedure (efter at enstemmigheden i Rådet udgår som nævnt i rapporten fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling, s. 14).

⁴⁶ Enstemmigheden i Rådet udgår (jf. rapporten fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling, s. 14, og det supplerende mandat af 29. april 2003).

3. For så vidt angår udøvelse af lægegerning eller lignende virksomhed eller af farmaceutisk virksomhed, forudsætter den gradvise ophævelse af restriktionerne en samordning af de betingelser, der er opstillet af de forskellige medlemsstater for udøvelse af sådanne erhverv.

Artikel 48

Selskaber, som er oprettet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, ligestilles, for så vidt angår anvendelsen af ~~bestemmelserne i~~ [dette kapitel], med personer, der er statsborgere i medlemsstaterne.

Ved selskaber forstås privatretlige selskaber, heri indbefattet kooperative selskaber, samt alle andre juridiske personer, der henhører under den offentlige ret eller privatretten, med undtagelse af selskaber, som ikke arbejder med gevinst for øje.

KAPITEL 3

TJENESTEYDELSER

Artikel 49

Inden for rammerne af ~~nedennævnte bestemmelser~~ **[dette kapitel]** er der forbud mod restriktioner, der hindrer fri udveksling af tjenesteydelser inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, for så vidt angår statsborgere i medlemsstaterne, der er bosat i ~~et andet af Fællesskabets lande~~ **en anden medlemsstat** end modtageren af den pågældende ydelse.

~~På forslag af Kommissionen kan Rådet med kvalificeret flertal vedtage at udstrække Ved europæisk lov eller rammelo~~⁴⁷ **kan anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel udstrækkes til tjenesteydere, der er statsborgere i et tredjeland og bosat inden for Fællesskabet Unionen.**

Artikel 50

Som tjenesteydelser i ~~denne traktats~~ **forfatningens** forstand betragtes de ydelser, der normalt udføres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende den frie bevægelighed for varer, kapital og personer.

Tjenesteydelserne omfatter især:

- a) virksomhed af industriel karakter
- b) virksomhed af handelsmæssig karakter

⁴⁷ Overgang til den fælles beslutningsprocedure, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

- c) virksomhed af håndværksmæssig karakter
- d) de liberale erhvervs virksomhed.

Med forbehold af ~~bestemmelserne i~~ [kapitlet] om etableringsretten kan tjenesteyderen midlertidigt udøve sin virksomhed i ~~det land~~ **den medlemsstat**, hvor ydelsen præsteres, på samme vilkår, som ~~det pågældende land~~ **den pågældende stat** fastsætter for sine egne statsborgere.

Artikel 51

1. Den frie udveksling af tjenesteydelser på transportområdet omfattes af ~~bestemmelserne i~~ [afsnittet] vedrørende transport.
2. Liberaliseringen af de af bankernes og forsikringsselskabernes tjenesteydelser, som er forbundet med kapitalbevægelser, skal gennemføres sideløbende med liberalisering af kapitalbevægelserne.

Artikel 52

1. ~~På forslag af Kommissionen og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Europa-Parlamentet udsteder Rådet med kvalificeret flertal direktiver⁴⁸~~ **Der indføres ved europæiske rammelove foranstaltninger til** gennemførelse af liberaliseringen af en bestemt tjenesteydelse. **De vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**
2. De i stk. 1 omhandlede ~~direktiver~~ **europæiske rammelove** skal i almindelighed i første række tage sigte på tjenesteydelser, som direkte påvirker produktionsomkostningerne, eller hvis liberalisering bidrager til at lette vareudvekslingen.

Artikel 53⁴⁹

Medlemsstaterne erklærer sig rede til at gennemføre liberaliseringen af tjenesteydelser i videre udstrækning, end de er forpligtet til i henhold til de ~~europæiske direktiver~~ **europæiske rammelove**, der er ~~udstedt vedtaget~~ i medfør af [artikel 52, stk. 1], hvis deres almindelige økonomiske situation og forholdene i vedkommende erhvervsgren gør det muligt.

Kommissionen retter henstillinger til de pågældende medlemsstater herom.

⁴⁸ Høringsproceduren ændres til den fælles beslutningsprocedure, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁴⁹ Man kan sætte spørgsmålstegn ved relevansen af at opretholde en sådan bestemmelse.

Artikel 54⁵⁰

Så længe begrænsningerne i den frie udveksling af tjenesteydelser ikke er afskaffet, anvender hver medlemsstat dem over for alle de i [artikel 49, stk. 1], omhandlede tjenesteydere, uanset disses nationalitet eller opholdssted.

Artikel 55

~~Bestemmelserne i [Artiklerne 45-48] finder anvendelse på det i [dette kapitel] omhandlede sagsområde.~~

⁵⁰ Man rejse spørgsmålet om, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt for sammenhængens skyld at fastsætte en sådan bestemmelse horisontalt for de fire friheder.

KAPITEL 4

KAPITAL OG BETALINGER

Artikel 56⁵¹

1. Inden for rammerne af ~~bestemmelserne i dette kapitel er alle~~ restriktioner for kapitalbevægelser **og betalinger** mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.
- ~~2. Inden for rammerne af bestemmelserne i dette kapitel er alle restriktioner for betalinger mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.~~

Artikel 57

1. ~~Bestemmelserne i a [Artikel 56]~~ berører ikke anvendelsen over for tredjelande af restriktioner, der den 31. december 1993 eksisterer i henhold til national lovgivning eller ~~fællesskabs~~EU-lovgivning med hensyn til sådanne kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.

2. **Der indføres ved europæisk lov eller rammelo⁵²** foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.

~~Idet det tilstræbes Rådet og Europa-Parlamentet tilstræber~~ at virkeliggøre målsætningen om fri kapitalbevægelighed mellem medlemsstater og tredjelande i den størst mulige udstrækning, og uden at de øvrige [kapitler] i ~~denne traktat~~ **forfatningen** berøres heraf. ~~kan Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, vedtage foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.~~⁵³

3. **Uanset stk. 2 kan der kun ved europæisk lov eller rammelo⁵² vedtaget af Rådet indføres** Der kræves enstemmighed ved vedtagelse i henhold til dette stykke af foranstaltninger, som er et tilbageskridt i ~~fællesskabs~~EU-lovgivningen med hensyn til liberaliseringen af kapitalbevægelser til eller fra tredjelande. **Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.**⁵⁴

⁵¹ Det foreslås at sammenskrive stk. 1 og 2.

⁵² Overgang til fælles beslutningstagning i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁵³ Af redaktionelle hensyn foretrækkes det at bytte om på rækkefølgen af disse to stykker.

⁵⁴ Det lader til at fremgå af det supplerende mandat af 29. april 2003, at høringen af Europa-Parlamentet skal fastsættes i dette stykke.

Artikel 58

1. ~~Bestemmelserne i~~ [Artikel 56] griber ikke ind i medlemsstaternes ret til:
 - a) at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning, som sonderer imellem skatteydere, hvis situation er forskellig med hensyn til deres bopælssted eller med hensyn til det sted, hvor deres kapital er investeret
 - b) at træffe de nødvendige ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser** for at hindre overtrædelser af deres ~~national ret og forskrifter~~ **love og administrative bestemmelser**, især på skatte- og afgiftsområdet og i forbindelse med tilsynet med finansielle institutioner, eller til af administrative eller statistiske hensyn at fastlægge procedurer for anmeldelse af kapitalbevægelser eller til at træffe foranstaltninger, der er begrundet i hensynet til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed.
2. Dette [kapitel] griber ikke ind i muligheden for at anvende sådanne restriktioner for etableringsretten, der er forenelige med ~~denne traktat~~ **forfatningen**.
3. De foranstaltninger og fremgangsmåder, der er nævnt i stk. 1 og 2, må ikke udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af den frie bevægelighed for kapital og betalinger, som defineret i [artikel 56].

Artikel 59

Hvis kapitalbevægelser til eller fra tredjelande under ganske særlige omstændigheder medfører eller truer med at medføre alvorlige vanskeligheder for Den Økonomiske og Monetære Unions funktion, kan Rådet, ~~der træffer afgørelse med kvalificeret flertal~~ på forslag af Kommissionen ~~og efter høring af ECB, træffe vedtage~~ **[europæiske forordninger eller afgørelser, der indfører]**⁵⁵ beskyttelsesforanstaltninger for en periode på højst seks måneder over for tredjelande, hvis sådanne foranstaltninger er strengt nødvendige. **Rådet træffer afgørelse efter høring af Den Europæiske Centralbank.**

Artikel 60⁵⁶

*1. Hvis en handling fra Fællesskabets side i de i [artikel 301] omhandlede tilfælde skønnes nødvendig, kan Rådet efter fremgangsmåden i [artikel 301] træffe de nødvendige hasteforanstaltninger med hensyn til kapitalbevægelser og betalinger over for de berørte tredjelande*⁵⁷.

⁵⁵ Denne artikel er ikke nævnt i det supplerende mandat af 29. april 2003. En beskyttelsesforanstaltning af begrænset varighed henhører ved første øjekast under kategorien ikke-lovgivningsmæssige retsakter. Det foreslås derfor her at indsætte en angivelse af de to typer ikke-lovgivningsmæssige retsakter, som Rådet kan vedtage.

⁵⁶ Denne artikel skal gennemgås af konventet i forbindelse med de "eksterne forbindelser" og behandles derfor ikke her. Det foreslås at undersøge, om det vil være hensigtsmæssigt at sammenskrive denne artikel med artikel 301.

⁵⁷ Det forhold, at kun ordet "lande" er nævnt, forhindrer i øjeblikket, at denne artikel anvendes som grundlag for sanktioner mod enkeltpersoner eller ikke-statslige enheder (f.eks. sanktioner mod talebanerne og navngivne terrorister). Denne lakune gør det i øjeblikket nødvendigt tillige at anvende artikel 308 i TEF. Det foreslås derfor at undersøge, om det vil være hensigtsmæssigt at udvide anvendelsesområdet for denne artikel (jf. ligeledes forslag ad artikel 301).

2. Med forbehold af [artikel 297], og så længe Rådet ikke har truffet foranstaltninger i medfør af stk. 1, kan en medlemsstat af alvorlige politiske grunde af hastende karakter træffe ensidige foranstaltninger over for et tredjeland med hensyn til kapitalbevægelser og betalinger. Kommissionen og de øvrige medlemsstater underrettes om sådanne foranstaltninger senest på dagen for deres ikrafttrædelse.

Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, kan beslutte, at den pågældende medlemsstat skal ændre eller ophæve de pågældende foranstaltninger. Formanden for Rådet underretter Europa-Parlamentet om en sådan afgørelse truffet af Rådet.

AFSNIT IV

VISUM, ASYL, INDVANDRING OG ANDRE POLITIKKER I FORBINDELSE MED DEN FRI BEVÆGELIGHED FOR PERSONER

Dette afsnit er i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003 ikke gengivet.

AFSNIT V

TRANSPORT

Artikel 70

På det i dette afsnit omhandlede sagsområde ~~søger medlemsstaterne~~⁵⁸ **søges at nå** traktatens **forfatningens** mål **nået** inden for rammerne af en fælles transportpolitik.

Artikel 71

~~1. Med henblik på gennemførelsen af [Artikel 70] gennemføres ved europæisk lov eller rammelov⁵⁹ og under hensyntagen til transportspørgsmålenes særlige karakter fastsætter Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.~~

⁵⁸ Da der er tale om delt kompetence, foreslås det at udelade ordet "medlemsstaterne", der ikke forekommer i indledningen til de øvrige politikker. Se også forslaget om indarbejdelse i artikel 80 (nedenfor).

⁵⁹ Erstatning af høringsproceduren med den fælles beslutningsprocedure i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003. Hermed kan man slå det hele sammen til et stykke, hvilket medfører en let udvidelse af den obligatoriske høring af Regionsudvalget, der i øjeblikket kun er fastsat for det nuværende stk. 1.

Den europæiske lov eller rammelov omfatter:

- a) fælles regler for international transport til eller fra en medlemsstats område eller gennem en eller flere medlemsstaters områder
- b) de betingelser, under hvilke transportvirksomheder har adgang til at udføre interne transporter i en medlemsstat, hvor de ikke er hjemmehørende
- c) foranstaltninger til forbedring af transportsikkerheden
- d) alle andre formålstjenlige ~~bestemmelser~~ **foranstaltninger**.

~~2.— Uanset fremgangsmåden i [stk. 1] og under hensyntagen til det nødvendige i en tilpasning til den økonomiske udvikling, der følger af det fælles markeds oprettelse, fastsætter Rådet med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet samt Det Økonomiske og Sociale Udvalg de bestemmelser der vedrører principperne for ordningen på transportområdet, og hvis anvendelse alvorligt kunne påvirke levestandarden og beskæftigelsesniveauet i visse egne samt udnyttelsen af transportmateriellet efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.~~

Artikel 72

Indtil **vedtagelsen af den** [i artikel 71, stk. 1,] omhandlede **europæiske lov eller rammelov bestemmelser** er fastsat kan ingen medlemsstat, uden at Rådet **med enstemmighed vedtager en europæisk lov**⁶⁰ ~~san~~**tykke om fravigelse**, ændre de bestemmelser, der gælder på transportområdet den 1. januar 1958 eller, for tiltrædende staters vedkommende, på datoen herfor, på en sådan måde, at de direkte eller indirekte bliver mindre gunstige for transportvirksomheder fra andre medlemsstater end for indenlandske transportvirksomheder.

Artikel 73

Støtteforanstaltninger, som modsvarer behovet for en samordning af transportvæsenet, eller som udgør godtgørelse for visse forpligtelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse, er forenelige med ~~denne traktat~~ **forfatningen**.

Artikel 74

Enhver foranstaltning, der ~~træffes~~ **vedtages** inden for rammerne af ~~denne traktat~~ **forfatningen** vedrørende transportpriser og -vilkår, skal tage hensyn til transportvirksomhedernes økonomiske situation.

⁶⁰ Det foreslås kun at henvise til den europæiske lov, eftersom en sådan fravigelse af hensyn til den juridiske sammenhæng kun kan indrømmes ved en lov.

Artikel 75

1. I samfærdselen inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** ~~forbydes~~ enhver forskelsbehandling, som består i, at en transportvirksomhed for samme transportforbindelse anvender forskellige transportpriser og -vilkår på samme slags gods, alt efter godsets oprindelses- eller bestemmelsesland ~~medlemsstat~~.

2. Bestemmelsen i stk. 1 udelukker ikke, at andre **europæiske love eller rammelove** ~~foranstaltninger~~ kan vedtages af Rådet i medfør af [artikel 71, stk. 1.]

3. Rådet **vedtager med kvalificeret flertal** på forslag af Kommissionen ~~og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg fastsætter regler~~, **europæiske forordninger eller afgørelser**⁶¹ der sikrer gennemførelsen af ~~bestemmelserne i~~ stk. 1. **Det træffer afgørelse efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Det kan især ~~fastsætte de bestemmelser~~ **vedtage de europæiske forordninger og afgørelser**, der er nødvendige for at gøre det muligt for ~~Fællesskabets~~ institutionerne at påse overholdelsen af den i stk. 1 nævnte regel og for at sikre brugerne den fulde fordel af denne.

4. På eget initiativ eller efter anmodning af en medlemsstat undersøger Kommissionen de i stk. 1 omhandlede tilfælde af forskelsbehandling, og efter at have indhentet udtalelse fra de pågældende medlemsstater, ~~træffer vedtager~~ den de nødvendige ~~beslutninger~~ **europæiske afgørelser** inden for rammerne af ~~de i overensstemmelse med bestemmelserne i~~ stk. 3 **omhandlede europæiske forordninger og afgørelser.**

Artikel 76

1. Ved transport inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** er det forbudt medlemsstaterne at anvende priser og vilkår, der indebærer nogen form for understøttelse eller beskyttelse til fordel for en eller flere bestemte virksomheder eller industrier, medmindre Kommissionen **ved en europæisk afgørelse** giver bemyndigelse dertil.

2. Kommissionen undersøger på eget initiativ eller på begæring af en medlemsstat de i stk. 1 omhandlede priser og vilkår, idet den på den ene side især tager hensyn til de krav, som en hensigtsmæssig regional økonomisk politik stiller, til de underudviklede områders behov og til problemerne i områder, der er alvorligt berørt af politiske forhold, og på den anden side til virkningerne af disse priser og vilkår på konkurrencen mellem de forskellige transportgrene.

Efter at have indhentet udtalelse fra de pågældende medlemsstater ~~træffer vedtager~~ Kommissionen de fornødne ~~beslutninger~~ **europæiske afgørelser.**

3. Det i stk. 1 omhandlede forbud ~~gælder~~ **finder ikke anvendelse på** konkurrencetariffer.

⁶¹ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

Artikel 77

Afgifter eller gebyrer, som en transportvirksomhed [ved grænsepassage] opkræver⁶² ud over transportpriserne, må ikke overstige et rimeligt niveau i betragtning af de med passagen faktisk forbundne omkostninger.

Medlemsstaterne bestræber sig på ~~gradvis~~ at nedbringe disse omkostninger.

Kommissionen kan rette henstillinger til medlemsstaterne med henblik på anvendelsen af denne artikel.

[Artikel 78⁶³

Bestemmelserne i dette afsnit af traktaten udgør ingen hindring for de foranstaltninger, der er truffet i Forbundsrepublikken Tyskland, for så vidt disse er nødvendige for at opveje de af Tysklands deling forårsagede ulemper for økonomien i visse af Forbundsrepublikkens områder, der berøres af denne deling.]

Artikel 79

Der oprettes et rådgivende udvalg for Kommissionen sammensat af sagkyndige udpeget af medlemsstaternes regeringer. Kommissionen hører dette udvalg i transportspørgsmål, når den skønner det hensigtsmæssigt[, uden at de beføjelser, der tilkommer Det Økonomiske og Sociale Udvalg, herved indskrænkes].⁶⁴

Artikel 80

1. ~~Bestemmelserne i~~ Dette afsnit finder anvendelse på transporter med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje.

2. ~~Rådet kan med kvalificeret flertal træffe beslutning om, hvorvidt, i hvilket omfang og på hvilken måde~~ **Der kan ved europæisk lov eller rammelov indføres passende foranstaltninger** bestemmelser vil kunne fastsættes vedrørende sø- og luftfart. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

~~Procedurebestemmelserne i artikel 71 finder anvendelse.~~

⁶² Man kan overveje, hvilken type afgifter transportvirksomheden således opkræver. I et indre marked uden indre grænser forekommer udtrykket "ved grænsepassage" at være blevet irrelevant. Det bør undersøges, om denne artikel ikke er blevet irrelevant.

⁶³ Konventet vil måske finde det nyttigt at undersøge, om denne artikel stadig er relevant (jf. også artikel 87, stk. 2, litra c)).

⁶⁴ Det foreslås at lade disse overflødige ord udgå, eftersom det er indlysende, at høringen af dette udvalg ikke kan indskrænke Det Økonomiske og Sociale Udvalgs beføjelser.

AFSNIT VI

FÆLLES KONKURRENCEREGLER
FISKALE BESTEMMELSER OG INDBYRDES TILNÆRMELSE AF LOVGIVNINGERNE

KAPITEL 1

KONKURRENCEREGLER

1. AFDELING

REGLER FOR VIRKSOMHEDERNE

Artikel 81

1. Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked**, er uforenelige med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** og er forbudt, navnlig sådanne, som består i:

- a) direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser
- b) begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer
- c) opdeling af markeder eller forsyningskilder
- d) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
- e) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

2. De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning.

3. ~~Bestemmelserne i~~ Stk. 1 kan dog erklæres uanvendeligt på:

- a) enhver aftale eller kategori af aftaler mellem virksomheder
- b) enhver vedtagelse eller kategori af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, og
- c) enhver samordnet praksis eller kategori deraf, som bidrager til at forbedre produktionen eller

fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved, og uden at der:

- d) pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål
- e) gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

Artikel 82

En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** eller en væsentlig del heraf er uforenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** og forbudt i den udstrækning, samhandelen mellem medlemsstater herved kan påvirkes.

Misbrug kan især bestå i:

- a) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser
- b) begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne
- c) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
- d) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Artikel 83

1. **Rådet vedtager med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen de fornødne forordninger eller direktiver love/forordninger⁶⁵ eller rammelove** om anvendelsen af principperne i [artikel 81 og 82] ~~udstedes af Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og .~~ **Det træffer afgørelse** efter høring af Europa-Parlamentet.

2. ~~Bestemmelserne~~ **De love/forordninger eller rammelove, der er nævnt i stk. 1 har især til formål:**

- a) ved indførelse af bøder og tvangsbøder at sikre overholdelsen af de i [artikel 81, stk. 1,] og [artikel 82] nævnte forbud
- b) at fastlægge de nærmere retningslinjer for anvendelsen af bestemmelsen i [artikel 81, stk. 3], under hensyntagen til nødvendigheden af dels at sikre et effektivt tilsyn, dels at forenkle den administrative kontrol mest muligt

⁶⁵ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, i overensstemmelse med tillægsmandatet af 29. april 2003.

- c) i påkommende tilfælde at træffe nærmere bestemmelse om anvendelsesområdet for bestemmelserne i [artiklerne 81 og 82] inden for de forskellige erhvervsgrane
- d) at fastlægge opgavefordelingen mellem Kommissionen og Domstolen i forbindelse med anvendelsen af de i dette stykke nævnte bestemmelser
- e) at bestemme forholdet mellem den nationale lovgivning på den ene side og på den anden side ~~bestemmelserne i denne afdeling samt de bestemmelser~~ **de europæiske forordninger**, der er vedtaget i medfør af denne artikel.

Artikel 84

Indtil **ikrafttrædelsesdatoen** for de i medfør af [artikel 83] ~~trufne bestemmelser vedtagne europæiske forordninger~~ **træder i kraft**, træffer medlemsstaternes myndigheder i overensstemmelse med deres ~~lovgivning~~ **nationale lovgivning** og ~~bestemmelserne i~~ [artikel 81, navnlig stk. 3, og artikel 82] afgørelse om aftalers tilladelighed samt om misbrug af en dominerende stilling på ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked**.

Artikel 85

1. Med forbehold af bestemmelserne i [artikel 84] påser Kommissionen, at de i [artiklerne 81 og 82] fastlagte principper anvendes. På begæring af en medlemsstat eller på eget initiativ undersøger den sammen med medlemsstatens kompetente myndigheder, der skal bistå den, tilfælde af formodet overtrædelse af forannævnte principper. Finder Kommissionen, at der har fundet en overtrædelse sted, foreslår den passende midler til at bringe denne til ophør.
2. Bringes en overtrædelse ikke til ophør, ~~fastslår vedtager~~ Kommissionen ~~ved en beslutning, der skal ledsages af grunde,~~ **en europæisk afgørelse, der skal ledsages af grunde, og som fastslår, at der foreligger en overtrædelse**. Den kan offentliggøre afgørelsen og bemyndige medlemsstaterne til at ~~indføre~~ træffe de nødvendige ~~modforanstaltninger~~ **bestemmelser til at afhjælpe situationen** på de vilkår og i den nærmere udformning, som den fastsætter.

Artikel 86

1. Medlemsstaterne afstår, for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med ~~denne traktats~~ **forfatningens** bestemmelser, navnlig de i [artiklerne 12 og 81-89] nævnte.
2. Virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, eller som har karakter af fiskale monopoler, er underkastet ~~denne traktats~~ **forfatningens** bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod ~~Fællesskabets~~ **Unionens** interesse.
3. Kommissionen påser, at ~~bestemmelserne i denne artikel~~ bringes i anvendelse, og ~~meddeler vedtager~~, såfremt det er påkrævet, ~~medlemsstaterne~~ passende **direktiver eller europæiske forordninger eller afgørelser**.

2. AFDELING

STØTTE FRA MEDLEMSSTATERNE

Artikel 87

1. Bortset fra de i ~~denne traktat~~ **forfatningen** hjemlede undtagelser er støtte **fra medlemsstaterne** eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
2. Forenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** er:
 - a) støtte af social karakter til enkelte forbrugere, forudsat at den ydes uden forskelsbehandling med hensyn til varernes oprindelse
 - b) støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder
 - c) støtteforanstaltninger for økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, som er påvirket af Tysklands deling, i det omfang de er nødvendige for at opveje de økonomiske ulemper, som denne deling har forårsaget.⁶⁶
3. Som forenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** kan betragtes:
 - a) støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse
 - b) støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi
 - c) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse
 - d) støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** i et omfang, der strider mod de fælles interesser
 - e) andre former for støtte, som Rådet **med kvalificeret flertal** på forslag af Kommissionen⁶⁷ vedtager ~~beslutning foranstaltninger om kvalificeret flertal~~.

⁶⁶ Konventet vil måske finde det nyttigt at undersøge, om dette stykke stadig er relevant (jf. også artikel 78).

⁶⁷ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, i overensstemmelse med tillægsmandatet af 29. april 2003.

Artikel 88

1. Kommissionen foretager sammen med medlemsstaterne en løbende undersøgelse af de støtteordninger, som findes i disse stater. Den foreslår dem sådanne foranstaltninger, som ~~fællesmarkedets~~ **det indre markeds** funktion eller gradvise udvikling kræver.
2. Finder Kommissionen - efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger - at en støtte, som ydes af en **medlemsstat** eller med statsmidler, ifølge [artikel 87] ikke er forenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked**, eller at denne støtte misbruges, ~~træffer vedtager~~ den **en europæisk afgørelse** ~~beslutning~~ om, at den pågældende stat skal ophæve eller ændre støtteforanstaltningen inden for den tidsfrist, som Kommissionen fastsætter.

Såfremt den pågældende stat ikke retter sig efter denne **europæiske** afgørelse inden udløbet af den fastsatte frist, kan Kommissionen eller en anden interesseret **medlemsstat**, uanset bestemmelserne i [artiklerne 226 og 227], indbringe sagen direkte for Domstolen.

På begæring af en medlemsstat kan Rådet med enstemmighed ~~beslutte~~ **vedtage en europæisk afgørelse, ifølge hvilken**, at en af denne stat ydet eller planlagt støtte, uanset ~~bestemmelserne i~~ [artikel 87] eller de i [artikel 89] nævnte **europæiske** forordninger, skal betragtes som forenelig med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked**, hvis ganske særlige omstændigheder berettiger en sådan **afgørelse**. Har Kommissionen indledt den i dette stykkes første afsnit fastsatte fremgangsmåde med hensyn til denne støtteforanstaltning, bevirker den pågældende stats begæring til Rådet, at sagens behandling udsættes, indtil Rådet har taget stilling til spørgsmålet.

Dog træffer Kommissionen afgørelse, såfremt Rådet ikke har taget stilling inden tre måneder efter, at begæringen er fremsat.

3. Kommissionen skal underrettes **af medlemsstaterne** så betids om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil. Er Kommissionen af den opfattelse, at det påtænkte er uforeneligt med ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** i henhold til [artikel 87], iværksætter den uopholdeligt den i stk. 2 fastsatte fremgangsmåde. Den pågældende medlemsstat må ikke gennemføre de påtænkte foranstaltninger, før den nævnte fremgangsmåde har ført til en endelig afgørelse.

Artikel 89

Rådet kan, ~~der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet,~~ **vedtage de fornødne europæiske** forordninger⁶⁸ med henblik på anvendelsen af [artikel 87 og 88], og **for** især **at** fastlægge betingelser for anvendelsen af [artikel 88, stk. 3,] og de former for støtte, som skal være undtaget fra denne fremgangsmåde. **Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.**

⁶⁸ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

KAPITEL 2 FISKALE BESTEMMELSER

Artikel 90

Ingen medlemsstat må direkte eller indirekte pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter af nogen art, som er højere end de afgifter, der direkte eller indirekte pålægges lignende indenlandske varer.

Endvidere må ingen medlemsstat pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter, som indirekte vil kunne beskytte andre produkter.

Artikel 91

Ved udførsel af varer⁶⁹ fra en medlemsstat til en anden medlemsstats område kan der ikke ydes godtgørelse for interne afgifter ud over det beløb, der har været pålagt dem direkte eller indirekte.

Artikel 92

For så vidt angår andre skatter end omsætningsafgifter, forbrugsafgifter og andre indirekte skatter kan fritagelse for afgiftsbetaling eller godtgørelse af afgifter ved udførsel til andre medlemsstater ikke ydes, og udligningsafgifter ved indførsel fra medlemsstater ikke pålægges, medmindre de påtænkte foranstaltninger⁷⁰ er blevet godkendt på forhånd for en begrænset periode ved en europæisk afgørelse⁷⁰, vedtaget af Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen.

Artikel 93

Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, vedtager med enstemmighed på forslag af Kommissionen foranstaltninger⁷¹ bestemmelser om harmonisering af lovgivningerne vedrørende omsætningsafgifter, punktafgifter og andre indirekte skatter, i det omfang en sådan harmonisering er nødvendig for at sikre det indre markeds oprettelse og funktion inden for den i artikel 14 fastsatte frist.⁷² Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

⁶⁹ Anvendelsen af udtrykket "udførsel" i forbindelse med samhandelen mellem medlemsstaterne bør drøftes på ny.

⁷⁰ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁷¹ I det supplerende mandat af 29. april 2003 fastlægges ikke de retsakter, der skal anvendes i dette stykke.

⁷² Det er foreslået at udelade denne frist (31.12.1992) (jf. fodnote ad artikel 14).

KAPITEL 3

TILNÆRMELSE AF LOVGIVNINGERNE⁷³

Artikel 94⁷⁴

~~Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed~~ **vedtager med enstemmighed** på forslag af Kommissionen ~~og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, udsteder direktiver~~ **Den** indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der direkte indvirker på det ~~fælles~~ **indre** markeds oprettelse eller funktion, fastlægges **ved en europæisk rammelov vedtaget af Rådet. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Artikel 95⁷⁵

1. Uanset [artikel 94] og medmindre andet er bestemt i ~~denne traktat~~ **forfatningen**, finder ~~følgende bestemmelser~~ **denne artikel** anvendelse med henblik på virkeliggørelsen af de i [artikel 14] fastsatte mål. ~~Rådet, der træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg, de foranstaltninger med henblik på~~ Den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion, fastlægges **ved europæisk lov eller rammelov. Den vedtages efter høring af Det Økonomiske og sociale Udvalg.**
2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på fiskale bestemmelser, bestemmelser vedrørende den frie bevægelighed for personer og bestemmelser vedrørende ansattes rettigheder og interesser.
3. Kommissionens forslag ~~i henhold til~~, **der forelægges i henhold til** stk. 1 inden for sundhed, sikkerhed, miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse skal bygge på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til navnlig enhver ny udvikling baseret på videnskabelige kendsgerninger. Inden for deres respektive kompetenceområder bestræber Europa-Parlamentet og Rådet sig også på at nå dette mål.
4. Hvis en medlemsstat, efter at ~~Rådet eller Kommissionen har~~ **der ved europæisk lov eller rammelov eller en forordning vedtaget af Kommissionen er** vedtaget en harmoniseringsforanstaltning, finder det nødvendigt at opretholde nationale bestemmelser, som er begrundet i vigtige behov, hvortil der henvises i [artikel 30], eller som vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet, giver den Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og om grundene til deres opretholdelse.

⁷³ Dette kapitel, der indeholder det generelle retsgrundlag for etableringen af det indre marked, vil blive placeret i begyndelsen af et nyt afsnit eller kapitel om "det indre marked".

⁷⁴ I øjeblikket gør artikel 94 og 95 det kun muligt at vedtage foranstaltninger, der udgør en "indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger". Det har ført til, at artikel 308 er blevet anvendt i en række tilfælde, der vedrører det indre marked, når der ikke har været tale om harmonisering af de nationale lovgivninger. Det er bl.a. tilfældet, når der er tale om at skabe en intellektuel EU-ejendomsret, der har forrang for de nationale rettigheder. Hvis konventet ønsker at begrænse de tilfælde, hvor artikel 308 anvendes, kan det undersøge, om det vil være hensigtsmæssigt enten at skabe specifikke retsgrundlag eller at ændre formuleringen "indbyrdes tilnærmelse af lovgivningerne" i artikel 94 og 95, så det bliver muligt at vedtage sådanne foranstaltninger. Konventet kan desuden behandle spørgsmålet om forbindelsen mellem artikel 94 og 95 (jf. forklaring i bilag II til rapporten af 13. marts 2003).

⁷⁵ Jf. forslaget i foregående note.

5. Når en medlemsstat endvidere med forbehold af stk. 4, og efter at ~~Rådet eller Kommissionen har~~ **ved europæisk lov eller rammelov eller en forordning vedtaget af Kommissionen er** vedtaget en harmoniseringsforanstaltning, finder det nødvendigt at indføre nationale bestemmelser baseret på nyt videnskabeligt belæg vedrørende miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet på grund af et problem, der er specifikt for den pågældende medlemsstat, og som viser sig efter vedtagelsen af harmoniseringsforanstaltningen, giver den Kommissionen meddelelse om de påtænkte bestemmelser og om ~~grundene til deres indførelse~~ **begrundelsen for dem.**

6. Inden seks måneder efter meddelelsen som omhandlet i stk. 4 og 5 **vedtager** Kommissionen ~~bekræfter eller forkaster en europæisk afgørelse, hvori den bekræfter eller forkaster de~~ pågældende nationale bestemmelser efter at have konstateret, om de er et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, og om de udgør en hindring for det indre markeds funktion.

Hvis Kommissionen ikke har truffet nogen afgørelse inden for dette tidsrum, betragtes de i stk. 4 og 5 omhandlede nationale bestemmelser som godkendt.

Hvis det er begrundet i spørgsmålets kompleksitet, eller hvis der ikke foreligger risiko for menneskers sundhed, kan Kommissionen meddele den pågældende medlemsstat, at den i dette stykke omhandlede periode kan forlænges med en ny periode på indtil seks måneder.

7. Hvis en medlemsstat i medfør af [stk. 6] bemyndiges til at opretholde eller indføre nationale bestemmelser, der er en undtagelse fra en harmoniseringsforanstaltning, undersøger Kommissionen omgående, om den skal foreslå en tilpasning af denne foranstaltning.

8. Hvis en medlemsstat rejser et specifikt problem vedrørende folkesundheden på et område, der har været omfattet af tidligere harmoniseringsforanstaltninger, underretter den Kommissionen, der omgående undersøger, om den skal foreslå ~~Rådet~~ passende foranstaltninger.

9. Uanset den i [artikel 226 og 227] fastsatte fremgangsmåde kan Kommissionen eller en medlemsstat henvende sig direkte til Domstolen, hvis de finder, at en anden medlemsstat misbruger de i nærværende artikel fastsatte beføjelser.

10. De ~~ovennævnte i denne artikel nævnte~~ harmoniseringsforanstaltninger indeholder i de relevante tilfælde en beskyttelsesklausul, der bemyndiger medlemsstaterne til med en eller flere af de ikke-økonomiske begrundelser, der er nævnt i [artikel 30], at ~~indføre træffe~~ foreløbige ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser**, der er undergivet en ~~fællesskabs~~ EU-kontrolprocedure.

Artikel 96

Finder Kommissionen, at ~~bestående~~ forskelle i medlemsstaternes ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser forvansker konkurrencevilkårene på ~~fællesmarkedet~~ **det indre marked** og ~~derved~~ fremkalder en forbrejning, som bør fjernes, ~~holder den samråd~~ **rådfører den sig** med de pågældende medlemsstater herom.

Fører dette samråd ikke til **noget resultat, en aftale, som fjerner fjernes** den pågældende forordning **ved europæisk rammelov**⁷⁶. ~~vedtager Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen de dertil nødvendige direktiver. Kommissionen og Rådet kan træffe.~~ Alle andre formålstjenlige foranstaltninger, der har hjemmel i ~~denne traktat~~ **forfatningen, kan vedtages.**

Artikel 97

1. Når der er grund til at frygte, at ~~indførelse~~ **vedtagelse** eller ændring af en ved lov eller administrativt fastsat **national** bestemmelse fremkalder en forordning som nævnt i [artikel 96], skal den medlemsstat, som vil gennemføre foranstaltningen, rådføre sig med Kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterne ~~henstiller~~ **retter** Kommissionen **en henstilling** til de pågældende stater **om** at træffe formålstjenlige foranstaltninger med henblik på at undgå den omhandlede forordning.

2. Såfremt den **medlemsstat**, som vil indføre eller ændre nationale bestemmelser, ikke følger en henstilling, som Kommissionen har rettet til den, kan det ikke i medfør af [artikel 96] kræves, at de øvrige medlemsstater ændrer deres nationale bestemmelser med henblik på at fjerne denne forordning. Fremkalder en medlemsstat, som ikke har taget hensyn til Kommissionens henstilling, en forordning udelukkende til egen skade, finder ~~bestemmelserne i~~ [artikel 96] ikke anvendelse.

Afsnit VII

DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE POLITIK

Dette afsnit er i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003 ikke gengivet

AFSNIT VIII

BESKÆFTIGELSE⁷⁷

Artikel 125

Medlemsstaterne og ~~Fællesskabet~~ **Unionen** arbejder i henhold til dette [traktat] ~~afsnit~~ på at udvikle en samordnet strategi for beskæftigelse og især for fremme af en veluddannet, velkvalificeret og smidig arbejdsstyrke og arbejdsmarkeder, som reagerer på økonomiske forandringer, med henblik på at nå de mål, der er fastsat i [artikel ... 2 i ~~traktaten om Den Europæiske Union og i artikel 2 i nærværende traktat~~]⁷⁸ **i forfatningen.**

⁷⁶ Overgang til fælles beslutningstagning i overensstemmelse med tillægsmandatet af 29. april 2003.

⁷⁷ Indholdet af dette afsnit vil eventuelt skulle drøftes igen på baggrund af konventets konklusioner om rapporten fra Arbejdsgruppe XI vedrørende det Sociale Europa (CONV 516/03).

⁷⁸ Der indsættes en henvisning til udkastet til artikel om "Unionens mål" i første del (artikel 3 CONV 528/03).

Artikel 126

1. Medlemsstaterne bidrager med deres beskæftigelsespolitikker til at nå de mål, der er nævnt i [artikel 125], på en måde, som er i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og ~~Fællesskabets~~ **Unionens** økonomiske politik, som vedtages i henhold til [artikel 99, stk. 2].
2. Under hensyn til national praksis for så vidt angår arbejdsmarkedets parter ansvar betragter medlemsstaterne beskæftigelsesfremme som et spørgsmål af fælles interesse og samordner deres indsats i den henseende i Rådet i overensstemmelse med [artikel 128].

Artikel 127

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til et højt beskæftigelsesniveau ved at tilskynde til samarbejde mellem medlemsstaterne og ved at støtte og i nødvendigt omfang supplere deres foranstaltninger. **Den** respekterer i den forbindelse medlemsstaternes kompetence.
2. Målsætningen om et højt beskæftigelsesniveau skal tages med i overvejelserne ved udformningen og gennemførelsen af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og aktiviteter⁷⁹.

Artikel 128

1. Det Europæiske Råd overvejer hvert år beskæftigelsessituationen i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og vedtager konklusioner herom på grundlag af en fælles årsrapport fra Rådet og Kommissionen.
2. På grundlag af Det Europæiske Råds konklusioner ~~fastlægger~~ **vedtager** Rådet hvert år ~~med kvalificeret flertal på forslag på forslag af Kommissionen efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Beskæftigelsesudvalget i artikel 130~~ retningslinjer⁸⁰, som medlemsstaterne skal tage hensyn til i deres egne beskæftigelsespolitikker. **Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Beskæftigelsesudvalget.**

Disse retningslinjer skal være i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der vedtages i henhold til [artikel 99, stk. 2].

3. Hver medlemsstat forelægger Rådet og Kommissionen en årsrapport om de vigtigste ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser**, den har truffet til gennemførelse af sin beskæftigelsespolitik på baggrund af retningslinjerne for beskæftigelse, som nævnt i stk. 2.

⁷⁹ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten til artikel 3, stk. 2).

⁸⁰ Instrumenter, der ikke er retsakter, i overensstemmelse med tillægsmandatet af 29. april 2003.

4. På grundlag af de rapporter, der er nævnt i stk. 3, og efter at have hørt Beskæftigelsesudvalget foretager Rådet hvert år en gennemgang af gennemførelsen af medlemsstaternes politikker på baggrund af retningslinjerne for beskæftigelse. Rådet **kan efter henstilling fra Kommissionen vedtage**⁸¹ ~~rette~~ henstillinger⁸², **som det retter** til medlemsstaterne, ~~hvis det finder det hensigtsmæssigt på bag grund af gennemgangen.~~

5. På grundlag af resultaterne af denne gennemgang forelægger Rådet og Kommissionen Det Europæiske Råd en fælles årsrapport om beskæftigelsessituationen i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og om gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen.

Artikel 129

~~Rådet kan efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget~~ **Ved europæisk lov eller europæisk rammelov kan der fastsættes vedtage** tilskyndelsesforanstaltninger, der skal fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og støtte deres indsats på beskæftigelsesområdet gennem initiativer, der tager sigte på at udvikle en udveksling af oplysninger og gode erfaringer, og som skal sikre komparativ analysevirksomhed og rådgivning samt fremme fornyende metoder og evaluere erfaringer, navnlig ved hjælp af pilotprojekter. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

~~Disse foranstaltninger~~ **Den europæiske lov eller rammelov** indebærer ikke harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel 130

Rådet nedsætter⁸³ ~~efter høring af Europa-Parlamentet~~ **på eget initiativ og med simpelt flertal** et beskæftigelsesudvalg af rådgivende karakter, som skal fremme samordningen mellem medlemsstaterne vedrørende beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikkerne. **Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.**

Udvalget har til opgave:

- a) at overvåge beskæftigelsessituationen og beskæftigelsespolitikkerne i medlemsstaterne og ~~Fællesskabet~~ **Unionen**
- b) med forbehold af [artikel 207] at afgive udtalelser på Rådets eller Kommissionens anmodning eller på eget initiativ og at bidrage til forberedelsen af Rådets arbejde som nævnt i [artikel 128].

Udvalget hører under opfyldelsen af sit mandat arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat og Kommissionen udpeger to medlemmer af udvalget.

⁸¹ Det skal bemærkes, at det nuværende krav om positive stemmer i Rådet fra mindst ti medlemsstater, jf. artikel 205, stk. 2, andet afsnit, andet led i TEF, er udeladt i udkastet til artikel om "Ministerrådet" (artikel 17b CONV 691/03).

⁸² Instrumenter, der ikke er retsakter, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁸³ Instrument, der ikke er en retsakt, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

AFSNIT IX
DEN FÆLLES HANDELSPOLITIK

Dette afsnit angives ikke i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003

AFSNIT X

TOLDSAMARBEJDE

Artikel 135

Inden for ~~denne traktats forfatningens~~ anvendelsesområde ~~træffer Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 foranstaltninger til styrkelse af~~ **indføres der ved europæisk lov eller europæisk rammelo**~~foranstaltninger til styrkelse af~~ toldsamarbejdet mellem medlemsstaterne og mellem disse og Kommissionen. Disse foranstaltninger berører ikke anvendelsen af medlemsstaternes strafferet eller retsplejeregler.

AFSNIT XI

SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSPOLITIK, UDDANNELSE,
ERHVERVSUDDANNELSE OG UNGDOM

KAPITEL 1

SOCIALE OG ARBEJDSMARKEDSMÆSSIGE BESTEMMELSER

Artikel 136

~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne, der er opmærksomme på de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, som bl.a. er fastlagt i den europæiske socialpagt undertegnet i Torino den 18. oktober 1961 og fællesskabspagten af 1989 om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, har som mål at fremme beskæftigelsen, en forbedring af leve- og arbejdsvilkårene for herigennem at muliggøre en udjævning af disse vilkår på et stadigt stigende niveau, en passende social beskyttelse, dialogen på arbejdsmarkedet, en udvikling af de menneskelige ressourcer, der skal muliggøre et varigt højt beskæftigelsesniveau, og bekæmpelse af social udstødelse.

Med henblik herpå ~~iværksætter~~ **handler Fællesskabet Unionen** og medlemsstaterne ~~foranstaltninger, der tager~~ **under** hensyn til forskellene i national praksis, særlig på overenskomstområdet, samt til nødvendigheden af at opretholde EU-økonomiens konkurrenceevne.

De er af den opfattelse, at en sådan udvikling vil blive en følge såvel af ~~fællesmarkedets~~ **det indre markeds** virksomhed, der vil fremme en harmonisering af de sociale ordninger, som af de i ~~denne~~ **traktat forfatningen** foreskrevne fremgangsmåder og af den indbyrdes tilnærmelse af love og administrativt fastsatte bestemmelser.⁸⁴

Artikel 137

1. Med henblik på at virkeliggøre de i [artikel 136] fastlagte mål støtter og supplerer **Fællesskabet Unionen** medlemsstaternes indsats på følgende områder:

- a) forbedring af især arbejdsmiljøet for at beskytte arbejdstagernes sikkerhed og sundhed
- b) arbejdsvilkårene
- c) arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse
- d) beskyttelse af arbejdstagere ved ophævelse af en arbejdskontrakt
- e) information og høring af arbejdstagerne
- f) repræsentation af og kollektivt forsvar for arbejdstagernes og arbejdsgivernes interesser, herunder medbestemmelse, jf. dog stk. 5
- g) beskæftigelsesvilkår for tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt på **Fællesskabets Unionens** område
- h) integration af personer, der er udstødt fra arbejdsmarkedet, jf. dog [artikel 150]
- i) lige muligheder for mænd og kvinder på arbejdsmarkedet og ligebehandling i arbejdet
- j) bekæmpelse af social udstødelse
- k) modernisering af de sociale beskyttelsessystemer, jf. dog litra c).

2. Med henblik herpå kan ~~Rådet~~ **der**:

- a) ~~vedtage ved europæisk lov eller europæisk rammelov~~ **vedtages foranstaltninger** til fremme af samarbejdet mellem medlemsstaterne gennem initiativer, der tager sigte på at opnå større viden, udvikle udvekslingen af oplysninger og god praksis, fremme nytænkning og vurdere erfaringerne, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser

⁸⁴ Dette stykke forekommer at være retligt uforbindende.

- b) **ved europæisk rammelov** på de i stk. 1, litra a)-i), nævnte områder ~~ved udstedelse af direktiver vedtage~~ **fastsættes** minimumsforskrifter, der skal gennemføres gradvis under hensyn til de vilkår og tekniske bestemmelser, der gælder i hver af medlemsstaterne. ~~I disse direktiver~~ **I denne europæiske rammelov** skal det undgås at pålægge administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.

I alle tilfælde vedtages europæiske love eller europæiske rammelove efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.⁸⁵

3. Uanset stk. 2 vedtages europæiske love eller europæiske rammelove på de i stk. 1, litra c), nævnte områder af Rådet med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

~~Rådet træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget undtagen på de områder, der er nævnt i denne artikels stk. 1, litra c), d), f) og g), hvor Rådet træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og de nævnte udvalg. Rådet kan med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet beslutte at lade fremgangsmåden i artikel 251 finde anvendelse på nærværende artikels stk. 1, litra d), f) og g).~~⁸⁶

3. En medlemsstat kan overlade det til arbejdsmarkedets parter, efter en fælles anmodning fra disse, at gennemføre ~~direktiver~~ europæiske **rammelove**, der er ~~udstedt vedtaget~~ i henhold til stk. 2.

I så tilfælde sikrer den sig, at arbejdsmarkedets parter senest på den dato, hvor ~~et direktiv en~~ **europæisk rammelov** skal være gennemført ~~i overensstemmelse med artikel 249~~, har indført de nødvendige bestemmelser ad aftalemæssig vej, idet den skal træffe de nødvendige foranstaltninger for på et hvilket som helst tidspunkt at være i stand til at sikre de resultater, der er foreskrevet i ~~det~~ **den pågældende direktiv rammelov**.

4. Bestemmelser Europæiske love og europæiske rammelove, som vedtages i henhold til denne artikel,

- a) anfægter ikke medlemsstaternes mulighed for at fastlægge de grundlæggende principper i deres sociale sikringsordninger og må ikke i væsentligt omfang berøre den økonomiske balance i disse ordninger
- b) er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger, når de er forenelige med ~~traktat~~ **forfatningen**.

5. Bestemmelserne i denne artikel gælder ikke for lønforhold, organisationsret, strejkeret eller ret til lockout.

⁸⁵ Høringen erstattes af fælles beslutningsprocedure på de i artikel 137, stk. 1, litra d)-g), nævnte områder i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁸⁶ Hele dette afsnit er gengivet ovenfor.

Artikel 138

1. Kommissionen har til opgave at fremme konsultationen af arbejdsmarkedets parter på ~~fællesskabs~~EU-plan og ~~træffer~~ **vedtager** alle nødvendige foranstaltninger med henblik på at lette dialogen mellem dem, idet den samtidig sørger for en afbalanceret støtte til begge parter.
2. Med henblik herpå konsulterer Kommissionen arbejdsmarkedets parter om de mulige retningslinjer for en ~~fællesskabs~~EU-indsats, før den fremsætter forslag på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område.
3. Hvis Kommissionen efter denne konsultation finder en ~~fællesskabs~~EU-indsats hensigtsmæssig, konsulterer den arbejdsmarkedets parter om indholdet af det påtænkte forslag. Arbejdsmarkedets parter afgiver en udtalelse eller om nødvendigt en henstilling til Kommissionen.
4. I forbindelse med denne konsultation kan arbejdsmarkedets parter meddele Kommissionen, at de ønsker at indlede processen i [artikel 139]. Varigheden af proceduren må ikke overstige 9 måneder, medmindre arbejdsmarkedets parter og Kommissionen i fællesskab træffer beslutning om en forlængelse.

Artikel 139

1. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter på ~~fællesskabs~~ EU-plan kan, hvis parterne finder det ønskeligt, føre til overenskomstmæssige forbindelser, herunder aftaler.
2. Iværksættelsen af aftaler, der indgås på ~~fællesskabs~~EU-plan finder sted - enten efter de fremgangsmåder og den praksis, arbejdsmarkedets parter og medlemsstaterne normalt anvender - eller i spørgsmål under [artikel 137] efter fælles anmodning fra de underskrivende parter, ved **europæisk forordning eller en europæisk afgørelse**⁸⁷, som Rådet ~~træffer~~ **vedtager** på forslag af Kommissionen.

~~Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, undtagen n~~ Når den pågældende aftale indeholder en eller flere bestemmelser, der vedrører et af de i artikel 137, stk. 1, litra c), nævnte områder, ~~hvor der kræves enstemmighed i henhold til stk. 2], I så fald træffer Rådet afgørelse med enstemmighed.~~

Artikel 140

Med henblik på at virkeliggøre de i [artikel 136] fastlagte mål og med forbehold af de øvrige bestemmelser i ~~denne traktat~~ **forfatningen** fremmer Kommissionen samarbejdet mellem medlemsstaterne og letter samordningen af deres indsats på samtlige områder inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken, der er omfattet af dette kapitel, navnlig i spørgsmål vedrørende:

- a) beskæftigelse
- b) arbejdsretten og arbejdsvilkårene
- c) den almindelige og videregående faglige uddannelse

⁸⁷ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

- d) social sikring
- e) forebyggelse af arbejdsulykker og erhvervssygdomme
- f) sundhedsforskrifter for arbejde
- g) organisationsretten og retten til kollektive forhandlinger mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Med henblik herpå skal Kommissionen i nær kontakt med medlemsstaterne foretage undersøgelser, afgive udtalelser og tilrettelægge samråd både med hensyn til spørgsmål af national karakter og til spørgsmål af interesse for internationale organisationer.

Kommissionen hører Det Økonomiske og Sociale Udvalg, inden den afgiver de i denne artikel omhandlede udtalelser.

Artikel 141

1. Hver medlemsstat gennemfører princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi.
2. Ved løn forstås i denne artikel den almindelige grund- eller minimumsløn og alle andre ydelser, som arbejdstageren som følge af arbejdsforholdet modtager fra arbejdsgiveren direkte eller indirekte i penge eller naturalier.

Lige løn uden forskelsbehandling baseret på køn indebærer:

- a) at den løn, der ydes for samme akkordlønnede arbejde, fastsættes på samme beregningsgrundlag
- b) at den løn, der ydes for tidlønnet arbejde, er den samme for samme slags arbejde.

3. ~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg~~ **Ved europæisk lov eller europæisk rammeloV indføres** foranstaltninger, der skal sikre anvendelsen af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, herunder princippet om lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi. ~~Europa-Parlamentet og Rådet træffer afgørelse~~ **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

4. For at sikre fuld ligestilling mellem mænd og kvinder i praksis på arbejdsmarkedet er princippet om ligebehandling ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller vedtager foranstaltninger, der tager sigte på at indføre specifikke fordele, der har til formål at gøre det lettere for det underrepræsenterede køn at udøve en erhvervsaktivitet eller at forebygge eller opveje ulemper i den erhvervsmæssige karriere.

Artikel 142

Medlemsstaterne bestræber sig på at opretholde det bestående ligeværd mellem deres ordninger vedrørende betalt frihed⁸⁸.

Artikel 143

Kommissionen udarbejder hvert år en rapport om gennemførelsen af målene i [artikel 136], herunder om udviklingen i den demografiske situation i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**. Den fremsender denne rapport til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

~~Europa-Parlamentet kan opfordre Kommissionen til at udarbejde rapporter om særlige spørgsmål vedrørende den sociale og arbejdsmarkedsmæssige situation.~~⁸⁹

Artikel 144

Rådet nedsætter⁹⁰ **på eget initiativ efter høring af Europa-Parlamentet med simpelt flertal** et udvalg for social beskyttelse af rådgivende karakter, der skal fremme samarbejdet om social beskyttelse mellem medlemsstaterne samt mellem disse og Kommissionen. **Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.**

Udvalget har til opgave:

- a) at følge den sociale situation og udviklingen i politikkerne vedrørende social beskyttelse i medlemsstaterne og i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**
- b) at fremme udvekslingen af oplysninger, erfaringer og god praksis mellem medlemstaterne og med Kommissionen
- c) med forbehold af [artikel 207] at udarbejde rapporter, afgive udtalelser eller iværksætte andre aktiviteter på de områder, der hører under dets kompetence, på Rådets eller Kommissionens anmodning eller på eget initiativ.

Under udøvelsen af sit mandat etablerer udvalget hensigtsmæssige kontakter med arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat og Kommissionen udpeger to medlemmer af udvalget.

Artikel 145

Kommissionens årsberetning til Europa-Parlamentet skal indeholde et særligt kapitel om udviklingen af de sociale forhold i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**.

Europa-Parlamentet kan opfordre Kommissionen til at afgive redegørelser om særlige spørgsmål vedrørende de sociale forhold.

⁸⁸ Der er tvivl om anvendeligheden af denne bestemmelse.

⁸⁹ Dette stykke er identisk med artikel 145, stk. 2, og kan derfor udgå.

⁹⁰ Ikke-lovgivningsmæssig retsakt i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

KAPITEL 2

DEN EUROPÆISKE SOCIALFOND

Artikel 146

For at forbedre arbejdskraftens beskæftigelsesmuligheder inden for det indre marked og således bidrage til en højnelse af levestandarden oprettes der inden for rammerne af ~~nedennævnte bestemmelser~~ **dette [kapitel]** en europæisk socialfond, som skal lette arbejdskraftens adgang til beskæftigelse og fremme dens geografiske og faglige bevægelighed inden for ~~Fællesskabet~~ **Unionen** samt lette tilpasningen til industrielle ændringer og til ændringer i produktionssystemerne, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling.

Artikel 147

~~Fondens administration påhviler Kommissionen~~ **administrerer fonden.**

~~Kommissionen~~ **Den** bistås i dette arbejde af et udvalg, som ledes af et medlem af Kommissionen, og som er sammensat af repræsentanter for ~~regeringerne~~ **medlemsstaterne** samt for arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne.

Artikel 148

~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget gennemførelsesbestemmelserne~~ **Ved europæisk lov eller europæisk rammelo**~~ven fastsættes gennemførelsesforanstaltningerne~~ **vedrørende Den Europæiske Socialfond. Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

KAPITEL 3

UDDANNELSE, ERHVERVSUDDANNELSE OG UNGDOM

Artikel 149

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt at støtte og supplere disses indsats, med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed.

2. Målene for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats er:
 - a) at udvikle den europæiske dimension på uddannelsesområdet, navnlig gennem undervisning i og udbredelse af medlemsstaternes sprog
 - b) at begunstige studerendes og læreres mobilitet, bl.a. ved at fremme den akademiske anerkendelse af eksamensbeviser og studieperioder
 - c) at fremme samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne
 - d) at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, som er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer
 - e) at tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere
 - f) at tilskynde til udvikling af fjernundervisning.
3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med uddannelsesforhold, herunder navnlig Europarådet.
4. For at bidrage til virkeliggørelse af målene i denne artikel:
 - a) ~~vedtager Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget~~ **fastsættes der ved europæisk lov eller europæisk rammelov** tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget**
 - b) **vedtager Rådet** henstillinger ~~med kvalificeret flertal~~ på forslag af Kommissionen.

Artikel 150

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** iværksætter en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner med fuld respekt for, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne ligger hos medlemsstaterne.
2. Målene for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats er:
 - a) at lette tilpasningen til den industrielle udvikling, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling
 - b) at forbedre den grundlæggende erhvervsuddannelse samt efter- og videreuddannelsen for at lette den erhvervsmæssige integration og reintegration på arbejdsmarkedet
 - c) at lette adgangen til erhvervsuddannelse og begunstige mobiliteten for erhvervslærere og personer under uddannelse, navnlig unge

- d) at stimulere samarbejdet om erhvervsuddannelse mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder
- e) at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, der er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer.

3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med erhvervsuddannelsesforhold.

4. ~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget foranstaltninger, som kan bidrage~~ **Den europæiske lov eller europæiske rammelov bidrager** til virkeliggørelsen af de mål, der er anført i denne artikel, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

AFSNIT XII

KULTUR

Artikel 151

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet ~~den~~ respekterer den nationale og regionale mangfoldighed og samtidig fremhæver den fælles kulturarv.
2. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** skal ved sin indsats fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt støtte og udbygge medlemsstaternes indsats på følgende områder:
 - a) forbedring af kendskabet til og formidlingen af de europæiske folkeslags kultur og historie
 - b) bevarelse og beskyttelse af den kulturarv, der er af europæisk betydning
 - c) ikke-kommercielle udvekslinger
 - d) kunstneriske og litterære frembringelser, herunder i den audiovisuelle sektor.
3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med kulturelle forhold, herunder navnlig Europarådet.
4. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** tager hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til andre bestemmelser i ~~denne traktat~~ **forfatningen**, navnlig med henblik på at respektere og fremme sine kulturers mangfoldighed⁹¹

⁹¹ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

5. For at bidrage til virkeliggørelsen af målene i denne artikel ~~vedtager Rådet:~~
- a) ~~efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Regionsudvalget~~ **fastsættes der ved europæisk lov eller europæisk rammelov**⁹² tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. ~~Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artikel 251 omhandlede fremgangsmåde~~ **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Regionsudvalget**
- b) **vedtager Rådet** henstillinger ~~med enstemmighed~~ på forslag af Kommissionen⁹³.

AFSNIT XIII

FOLKESUNDHED

Artikel 152⁹⁴

1. Der skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og aktiviteter⁹⁵

~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats, der skal være et supplement til de nationale politikker, skal være rettet mod at forbedre folkesundheden og forebygge sygdomme hos mennesker samt imødegå forhold, der kan inde bære risiko for menneskers sundhed. Indsatsen skal omfatte bekæmpelse af de største trusler mod sundheden ved at fremme forskning i deres årsager, spredning og forebyggelse samt sundhedsoplysning og -uddannelse.

~~Fællesskabet~~ **Unionen** supplerer medlemsstaternes indsats for at begrænse narkotikarelaterede helbredsskader, herunder oplysning og forebyggelse.

2. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** fremmer samarbejdet mellem medlemsstaterne på de områder, der er omhandlet i denne artikel, og støtter om nødvendigt deres indsats.

Medlemsstaterne samordner indbyrdes og i kontakt med Kommissionen deres politikker og programmer på de i stk. 1 omhandlede områder. Kommissionen kan i nær kontakt med medlemsstaterne tage ethvert passende initiativ for at fremme denne samordning.

⁹² Ændring fra vedtagelse med enstemmighed til vedtagelse med kvalificeret flertal, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁹³ Ændring fra vedtagelse med enstemmighed til vedtagelse med kvalificeret flertal, i overensstemmelse med det supplerende mandat af 29. april 2003.

⁹⁴ Arbejdsgruppe XI vedrørende det Sociale Europa har foreslået, at anvendelsesområdet for denne artikel udvides til at omfatte "områder som alvorlige grænseoverskridende trusler, overførbare sygdomme, bioterrorisme og WHO-aftaler" (CONV 516/03, punkt 35).

⁹⁵ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med folkesundhed.
4. ~~Rådet bidrager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget~~ **Den europæiske lov eller europæiske rammelov bidrager** til virkeliggørelsen af målene i denne artikel ved
- a) ~~at vedtage at træffe~~ foranstaltninger til fastsættelse af en høj standard for kvaliteten og sikkerheden af organer og stoffer af menneskelig oprindelse, blod og blodprodukter; disse foranstaltninger er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger
 - b) uanset [artikel 37] ~~at vedtage at træffe~~ foranstaltninger på veterinær- og plantesundhedsområdet, der direkte har til formål at beskytte folkesundheden
 - c) ~~at vedtage at træffe~~ tilskyndelsesforanstaltninger med henblik på beskyttelse og forbedring af folkesundheden, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Den europæiske lov eller europæiske rammelov vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Med henblik på at nå målene i denne artikel kan Rådet ~~med kvalificeret flertal~~ på forslag af Kommissionen også vedtage henstillinger ~~med henblik på at nå målene i denne artikel~~.

5. ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats på folkesundhedsområdet respekterer fuldt ud medlemsstaternes ansvar for organisation og levering af sundhedstjenesteydelser og medicinsk behandling. Navnlig berører de i stk. 4, litra a), omhandlede foranstaltninger ikke nationale bestemmelser om donation eller medicinsk anvendelse af organer og blod.

AFSNIT XIV

FORBRUGERBESKYTTELSE

Artikel 153

1. For at fremme forbrugernes interesser og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau bidrager ~~Fællesskabet~~ **Unionen** til at beskytte forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser og til at fremme deres ret til oplysning og uddannelse og til at organisere sig for at beskytte deres interesser.
2. Forbrugerbeskyttelseshensyn inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af ~~Fællesskabets~~ **EU-politikker og -aktiviteter**⁹⁶

⁹⁶ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til at nå målene i stk. 1 ved:
- a) foranstaltninger, ~~som det der~~ vedtages i henhold til [artikel 95] som led i gennemførelsen af det indre marked
 - b) foranstaltninger, som støtter, supplerer og overvåger den politik, medlemsstaterne fører.
4. ~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg~~ **I den europæiske lov eller europæiske rammelo** fastsættes de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 3, litra b). **Loven eller rammelo** vedtages efter høring af **Det Økonomiske og Sociale Udvalg**.
5. Foranstaltninger, som vedtages i medfør af stk. 4, er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger**bestemmelser**. Disse ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser** skal være forenelige med ~~denne traktat~~ **forfatningen**. De meddeles Kommissionen.

AFSNIT XV

TRANSEUROPÆISKE NET

Artikel 154

1. For at bidrage til virkeliggørelsen af målene i [artikel 14 og 158] og give unionsborgerne, de erhvervsdrivende og de regionale og lokale administrative enheder mulighed for fuldt ud at udnytte de fordele, som etableringen af et område uden indre grænser medfører, bidrager ~~Fællesskabet~~ **Unionen** til oprettelse og udvikling af transeuropæiske net på transport-, telekommunikations- og energiinfrastrukturområdet.
2. Inden for rammerne af et åbent og konkurrencepræget markedssystem tager ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats sigte på at fremme de nationale nets indbyrdes sammenkobling og interoperabilitet samt adgangen til disse net. I denne indsats tilgodeses især nødvendigheden af at skabe forbindelse mellem på den ene side ømråder, indlandsområder og randområder og på den anden side ~~Fællesskabets~~ **Unionens** centrale områder.

Artikel 155

1. Med henblik på virkeliggørelsen af målene i [artikel 154]:
- a) skal ~~Fællesskabet~~ **Unionen** opstille et sæt retningslinjer omfattende mål og prioriteter samt hovedlinjerne i de aktioner, der påtænkes gennemført for transeuropæiske net; i disse retningslinjer fastlægges projekter af fælles interesse
 - b) skal ~~Fællesskabet~~ **Unionen** iværksætte enhver form for aktion, som måtte være nødvendig for at sikre nettenes interoperabilitet, navnlig inden for harmonisering af tekniske standarder

- c) kan **Fællesskabet Unionen** støtte projekter af fælles interesse, der støttes af medlemsstater, og som fastlægges inden for rammerne af de retningslinjer, der er omhandlet i **første led litra a)**, navnlig i form af forundersøgelser, lånegarantier eller rentegodtgørelser; **Fællesskabet Unionen** kan også gennem Samhørighedsfonden, ~~der er oprettet i overensstemmelse med artikel 161,~~ bidrage til finansieringen af specifikke projekter i medlemsstaterne på transportinfrastrukturområdet.

I ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indsats tages der hensyn til projekternes økonomiske levedygtighed.

2. I den europæiske lov eller europæiske rammelov fastsættes de i stk. 1 De i artikel 155, stk. 1, omhandlede retningslinjer og andre foranstaltninger vedtages af Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og . Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Retningslinjer og projekter af fælles interesse, der vedrører en medlemsstats område, kræver den pågældende medlemsstats godkendelse⁹⁷

23. Medlemsstaterne samordner indbyrdes, i kontakt med Kommissionen, den politik, der føres på nationalt plan, og som kan få væsentlig indflydelse på gennemførelsen af målene i [artikel 154]. Kommissionen kan i snævert samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert egnet initiativ for at fremme denne samordning.

34. **Fællesskabet Unionen** kan beslutte at samarbejde med tredjelande for at fremme projekter af fælles interesse og sikre nettenes interoperabilitet.

Artikel 156

~~De i artikel 155, stk. 1, omhandlede retningslinjer og andre foranstaltninger vedtages af Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.~~

~~Retningslinjer og projekter af fælles interesse, der vedrører en medlemsstats område, kræver den pågældende medlemsstats godkendelse.~~⁹⁸

AFSNIT XVI

INDUSTRI

Artikel 157

1. **Fællesskabet Unionen** og medlemsstaterne sørger for, at de nødvendige betingelser for udviklingen af ~~fællesskabs~~ EU-industriens konkurrenceevne er til stede.

⁹⁷ For at forenkle teksten er det nye stk. 2, som indeholder retsgrundlaget for Unionens indsats vedrørende transeuropæiske net, overtaget fuldt ud fra teksten til artikel 156; de anførte ændringer er de ændringer, der er foreslået til den nuværende tekst til denne artikel.

⁹⁸ Denne artikel kan udgå; jf. foregående fodnote.

Med henblik herpå tager deres indsats i overensstemmelse med et åbent og konkurrencepræget markedssystem sigte på:

- a) at industrien hurtigere kan tilpasse sig strukturforandringerne
- b) at fremme et klima, der er gunstigt for initiativer og udvikling af virksomheder overalt i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, navnlig små og mellemstore virksomheder
- c) at fremme et klima, der er gunstigt for samarbejde mellem virksomheder
- d) at fremme udnyttelsen af det industrielle potentiale i politikkerne for innovation, forskning og teknologisk udvikling.

2. Medlemsstaterne rådfører sig med hinanden i kontakt med Kommissionen og samordner om nødvendigt deres aktioner. Kommissionen kan tage de initiativer, den finder hensigtsmæssige for at fremme deres samordning.

3. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** bidrager til virkeliggørelsen af målene i stk. 1 gennem de politikker og aktioner, som den iværksætter i henhold til andre bestemmelser i ~~denne traktat~~ **forfatningen**⁹⁹ Rådet kan efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtage **I en europæisk lov eller europæisk rammelov kan der fastsættes** specifikke foranstaltninger til støtte for medlemsstaternes aktioner med henblik på virkeliggørelse af målene i stk. 1. **Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Dette afsnit danner ikke grundlag for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** indførelse af nogen form for foranstaltning, der kan fordreje konkurrencen, eller som indeholder fiskale bestemmelser eller bestemmelser vedrørende ansattes rettigheder og interesser.

AFSNIT XVII

ØKONOMISK OG SOCIAL SAMHØRIGHED

Artikel 158

For at fremme en harmonisk udvikling af ~~Fællesskabet~~ **Unionen** som helhed udvikler og fortsætter denne sin indsats for at styrke sin økonomiske og sociale samhørighed.

~~Fællesskabet~~ **Unionen** stræber navnlig efter at formindske forskellene mellem de forskellige områders udviklingsniveauer og forbedre situationen for de mindst begunstigede områder eller øer, herunder landområder.

⁹⁹ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

Artikel 159

Medlemsstaterne fører deres økonomiske politik og samordner denne med henblik på tillige at nå de mål, der er fastlagt i [artikel 158]. Udformningen og gennemførelsen af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politikker og aktioner samt gennemførelsen af det indre marked skal ske under hensyntagen til målene i [artikel 158] og skal bidrage til deres virkeliggørelse¹⁰⁰. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** støtter ligeledes denne virkeliggørelse med den virksomhed, som ~~det~~ **den** udøver gennem strukturfondene (Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling), Den Europæiske Investeringsbank og andre eksisterende finansielle instrumenter.

Kommissionen aflægger hvert tredje år rapport til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fremskridtene i forbindelse med virkeliggørelsen af den økonomiske og sociale samhørighed, og om hvordan de forskellige midler efter denne artikel har bidraget hertil. Rapporten ledsages i givet fald af passende forslag.

~~Hvis det viser sig nødvendigt med særlige~~ **Alle specifikke aktioner foranstaltninger** ud over fondene, ~~og med forbehold af de foranstaltninger, der træffes~~ **vedtages** som led i ~~Fællesskabets~~ **Unionens** øvrige politikker, **kan fastsættes ved europæisk lov eller europæisk rammelov**. ~~kan disse aktioner vedtages af Rådet, der træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251 og~~ **Europæiske love eller europæiske rammelove vedtages** efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Artikel 160

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling skal bidrage til at udligne de største regionale skævheder i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** ved at deltage i udviklingen og strukturtilpasningen af de områder, der er bagefter i udvikling, og i omstillingen af de industriområder, der er i tilbagegang.

Artikel 161

Med forbehold af [artikel 162] ~~definerer Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget,~~ **fastlægges** strukturfondenes opgaver, hovedmål og indretning, hvilket kan medføre en sammenlægning af fondene, ~~Rådet fastsætter også efter samme fremgangsmåde de almindelige regler, der skal gælde for fondene, samt de nødvendige bestemmelser for at sikre disses effektivitet og samordningen mellem fondene indbyrdes og med andre eksisterende finansielle instrumenter~~ **ved europæisk lov eller europæisk rammelov**¹⁰¹.

En samhørighedsfond, **der er oprettet i henhold til en europæisk lov**¹⁰², ~~der er oprettet af Rådet efter samme fremgangsmåde,~~ yder finansielle bidrag til projekter inden for miljø og transeuropæiske net på transportinfrastrukturområdet.

¹⁰⁰ Denne bestemmelse, der gælder horisontalt for alle politikker, vil sammen med andre bestemmelser af samme type kunne samles i en enkelt artikel (jf. fodnoten ad artikel 3, stk. 2).

¹⁰¹ Den samstemmende udtalelse ændres til fælles beslutningstagning i overensstemmelse med rapporten fra Arbejdsgruppe IX vedrørende Forenkling (CONV 424/02, s. 17) og det supplerende mandat af 29. april 2003.

¹⁰² Det foreslås, at der udelukkende henvises til en europæisk lov, idet retsaktens ikke kan være en rammelov, da der er tale om oprettelse af et finansielt instrument på EU-plan.

I alle tilfælde vedtages en europæisk lov eller europæisk rammelov efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

~~Fra den 1. januar 2007 træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, såfremt de flerårige finansielle overslag, der gælder fra 1. januar 2007, og den dertil knyttede interinstitutionelle aftale er vedtaget på dette tidspunkt. Hvis det ikke er tilfældet, finder fremgangsmåden i dette stykke anvendelse fra datoen for vedtagelsen heraf.~~

Artikel 162

~~Gennemførelsesbeslutningerne~~ **Gennemførelsesforanstaltningerne** vedrørende Den Europæiske Fond for Regionaludvikling **fastsættes ved europæisk lov eller europæisk rammelov.** ~~træffes af Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251, og~~ **Loven eller rammeloven vedtages** efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

For så vidt angår Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, og Den Europæiske Socialfond finder henholdsvis [artikel 37 og 148] ~~fortsat~~ anvendelse.

AFSNIT XVIII

FORSKNING OG TEKNOLOGISK UDVIKLING

Artikel 163

1. ~~Fællesskabet~~ **Unionen** har som mål at styrke det videnskabelige og teknologiske grundlag for ~~Fællesskabets~~ **Unionens** industri og at fremme udviklingen af dens internationale konkurrenceevne samt at fremme alle de forskningsaktioner, der skønnes nødvendige i medfør af andre kapitler i ~~denne traktat~~ **forfatningen**.
2. I dette øjemed opmuntrer ~~den~~ i hele ~~Fællesskabet~~ **Unionen** virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, forskningscentre og universiteter i deres indsats for forskning og teknologisk udvikling af høj kvalitet; ~~den~~ støtter deres samarbejdsbestræbelser, idet ~~den~~ i særdeleshed søger at gøre det muligt for virksomhederne at udnytte mulighederne i det indre marked fuldt ud, især ved at skabe fri adgang til de enkelte landes offentlige aftaler, ved at fastlægge fælles standarder og ved at fjerne juridiske og fiskale hindringer for dette samarbejde.
3. Alle ~~Fællesskabets~~ **Unionens** aktioner i henhold til ~~denne traktat~~ **forfatningen**, herunder demonstrationsaktioner, vedrørende forskning og teknologisk udvikling vedtages og iværksættes i **overensstemmelse med efterbestemmelserne i** [dette afsnit].

Artikel 164

Med henblik på at nå disse mål gennemfører **Fællesskabet Unionen** følgende aktioner, som skal supplere de aktioner, der iværksættes i medlemsstaterne:

- a) iværksættelse af programmer for forskning, teknologisk udvikling og demonstration gennem fremme af samarbejdet med og mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter
- b) fremme af samarbejdet vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i **Fællesskabet Unionen** med tredjelande og internationale organisationer
- c) formidling og nyttiggørelse af resultaterne af aktiviteter vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i **Fællesskabet Unionen**
- d) fremme af uddannelse og mobilitet for forskere i **Fællesskabet Unionen**.

Artikel 165

1. **Fællesskabet Unionen** og medlemsstaterne samordner deres indsats inden for forskning og teknologisk udvikling for at sikre den indbyrdes sammenhæng mellem de nationale politikker og **Fællesskabets Unionens** politik.
2. Kommissionen kan i nært samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert initiativ, der kan bidrage til at fremme den i stk. 1 nævnte samordning.

Artikel 166

1. ~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg~~ Det flerårige rammeprogram, som omfatter samtlige **Fællesskabets Unionens** aktioner, **fastlægges ved en europæisk lov¹⁰³. Den vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

I rammeprogrammet:

- a) fastsættes de videnskabelige og teknologiske mål, der skal opnås ved de i [artikel 164] omhandlede aktioner, samt prioriteringerne i forbindelse hermed
 - b) angives hovedlinjerne i disse aktioner
 - c) fastsættes det samlede maksimumsbeløb og de nærmere vilkår for **Fællesskabets Unionens** finansielle deltagelse i rammeprogrammet samt de påtænkte aktioners respektive andele.
2. Rammeprogrammet tilpasses eller udbygges på baggrund af udviklingen.

¹⁰³ Det foreslås, at der kun tales om en europæisk lov, idet retsakten, eftersom der er tale om oprettelse af en operationel ramme på EU-plan, ikke kan være en rammelov.

3. Rammeprogrammet iværksættes ved hjælp af særprogrammer, der udarbejdes inden for hver enkelt af aktionerne. I hvert særprogram angives de nærmere bestemmelser for programmets gennemførelse, varigheden af dette og de midler, der skønnes nødvendige hertil. Summen af de beløb, der skønnes nødvendige, og som fastsættes i særprogrammerne, må ikke overstige det samlede maksimumsbeløb for rammeprogrammet og for hver enkelt aktion.

4. Rådet, der træffer afgørelse ~~vedtager med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg~~ **europæiske forordninger eller europæiske afgørelser¹⁰⁴ om fastlæggelse af særprogrammerne. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Artikel 167¹⁰⁵

Med henblik på iværksættelsen af det flerårige rammeprogram ~~fastsætter Rådet~~ **fastsættes ved europæisk lov eller europæisk rammelov**

- a) ~~reglerne~~ for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse
- b) ~~reglerne~~ for formidling af forskningsresultater.

Europæiske love og europæiske rammelove vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel 168

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan der vedtages supplerende programmer, hvori der kun deltager visse medlemsstater, som sikrer finansieringen med forbehold af eventuel deltagelse fra ~~Fællesskabets~~ **Unionens** side.

~~Rådet vedtager~~ De regler, der skal finde anvendelse på de supplerende programmer, navnlig vedrørende videnformidling og andre medlemsstaters adgang, **fastsættes ved europæiske love eller europæiske rammelove. Disse vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Vedtagelsen af de supplerende programmer kræver de berørte medlemsstaters samtykke¹⁰⁶.

Artikel 169

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan **der ved europæisk lov eller europæisk rammelov** ~~Fællesskabet~~ i forståelse med de pågældende medlemsstater åbnes mulighed for deltagelse i forsknings- og udviklingsprogrammer, der iværksættes af flere medlemsstater, herunder deltagelse i de strukturer, der oprettes for gennemførelsen af disse programmer.

¹⁰⁴ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

¹⁰⁵ For at gøre teksten lettere at læse, er henvisningerne til de beslutningsprocedurer, der i øjeblikket er omhandlet i artikel 172 i TEF, blevet knyttet til de respektive retsgrundlag (artikel 167, 168, 169 og 171).

¹⁰⁶ Dette stykke svarer til sidste punktum i artikel 172 i TEF.

Europæiske love og europæiske rammelove vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel 170

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan ~~Fællesskabet~~ **Unionen** åbne mulighed for et samarbejde vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** med tredjelande eller internationale organisationer.

De nærmere bestemmelser for dette samarbejde kan fastlægges ved aftaler mellem ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og de pågældende tredjeparter, idet disse aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med [artikel 300].

Artikel 171

~~Fællesskabet~~ **Rådet** kan **på forslag af Kommissionen vedtage europæiske forordninger eller europæiske afgørelser¹⁰⁷, der har til formål at** oprette fællesforetagender eller enhver anden struktur, der er nødvendig for korrekt gennemførelse af programmerne for forskning, teknologisk udvikling og demonstration i ~~Fællesskabet~~ **Unionen. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.**

Artikel 172¹⁰⁸

~~Rådet vedtager med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg de i artikel 171 omhandlede bestemmelser.~~

~~Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg de i artikel 167, 168 og 169 omhandlede bestemmelser. Vedtagelsen af de supplerende programmer kræver endvidere de pågældende medlemsstaters samtykke.~~

Artikel 173

I begyndelsen af hvert år forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport omhandler navnlig de aktiviteter, der har fundet sted det foregående år inden for forskning og teknologisk udvikling og resultatformidling, samt arbejdsprogrammet for det igangværende år.

¹⁰⁷ Ikke-lovgivningsmæssige retsakter, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

¹⁰⁸ For at gøre teksten lettere at læse er bestemmelserne i denne artikel indsat i artikel 167, 168, 169 og 171.

AFSNIT XIX

MILJØ

Artikel 174

1. ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politik på miljøområdet skal bidrage til forfølgelse af nedennævnte mål:

- a) bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten
- b) beskyttelse af menneskers sundhed
- c) en forsigtig og rationel udnyttelse af naturressourcerne
- d) fremme på internationalt plan af foranstaltninger til løsning af de regionale og globale miljøproblemer.

2. ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politik på miljøområdet tager sigte på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**. Den bygger på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler.

I den forbindelse omfatter de harmoniseringsforanstaltninger, der skal iværksættes for at opfylde miljøbeskyttelseskravene, i relevante tilfælde en beskyttelsesparagraf, der giver medlemsstaterne bemyndigelse til af ikke-økonomiske miljøhensyn at træffe foreløbige ~~foranstaltninger~~ **bestemmelser**, der underkastes en ~~fællesskabs~~ **EU**-kontrolprocedure.

3. Ved udarbejdelsen af ~~Fællesskabets~~ **Unionens** politik på miljøområdet tages der hensyn til:

- a) eksisterende videnskabelige og tekniske data
- b) de miljømæssige forhold i de forskellige områder i ~~Fællesskabet~~ **Unionen**
- c) fordele og ulemper ved foranstaltningens gennemførelse eller undladelse af at gennemføre den
- d) den økonomiske og sociale udvikling i ~~Fællesskabet~~ **Unionen** som helhed og den afbalancerede udvikling i dens områder.

4. Inden for rammerne af deres respektive beføjelse samarbejder ~~Fællesskabet~~ **Unionen** og medlemsstaterne med tredjelande og med de kompetente internationale organisationer. De nærmere bestemmelser vedrørende samarbejdet, for så vidt angår ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, kan nedfældes i aftaler mellem **denne** og de pågældende tredjeparter, idet disse aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med [artikel 300].

Det foregående afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

1. ~~Rådet træffer efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget afgørelse om~~ **Ved europæiske love eller rammelove fastlægges** de aktioner, der skal iværksættes af Fællesskabet med henblik på at til gennemførelse af de mål, der er anført i [artikel 174]. **Disse vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

2. Uanset ~~den i stk. 1 nævnte fremgangsmåde for beslutningstagning og med forbehold af [artikel 95] vedtager Rådet~~ **med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget europæiske love eller rammelove om:**

- a) ~~bestemmelser~~ **foranstaltninger** af hovedsagelig fiskal karakter
- b) foranstaltninger, der berører
 - i) fysisk planlægning
 - ii) kvantitativ forvaltning af vandressourcerne, eller som direkte eller indirekte berører disse ressourcers disponibilitet
 - iii) arealanvendelse, bortset fra affaldshåndtering
- c) foranstaltninger, der i væsentlig grad berører en medlemsstats valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning.

Rådet kan **ved en europæisk lov**¹⁰⁹ ~~på betingelserne i første afsnit~~ **med enstemmighed** fastlægge de i dette stykke nævnte spørgsmål, om hvilke ~~det der skal træffes afgørelse~~ **træffer afgørelse** med kvalificeret flertal.

I alle tilfælde træffer Rådet afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

3. På andre områder¹¹⁰ **indføres der ved europæiske love eller rammelove** ~~Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget~~ generelle handlingsprogrammer ~~før~~ **med de** prioriterede mål, som skal virkeliggøres. **Disse vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.**

Rådet ~~vedtager på betingelserne i stk. 1 eller efter omstændighederne stk. 2~~ **De** nødvendige foranstaltninger for disse programmets iværksættelse **vedtages på betingelserne i stk. 1 eller efter omstændighederne stk. 2**¹¹¹

¹⁰⁹ Dette afsnit er ikke nævnt i det supplerende mandat af 29. april 2003. På grund af denne retsakts rækkevidde foreslås det, at der her skal vedtages en europæisk lov.

¹¹⁰ Disse ord kunne udgå, da Europa-Parlamentet og Rådet rent faktisk vedtager generelle rammeprogrammer.

¹¹¹ Dette afsnit forekommer overflødigt, da det blot henviser til beslutningsprocedurerne i stk. 1 og 2.

4. Med forbehold af visse foranstaltninger af fællesskabskarakter vedtaget af Unionen finansieres og gennemføres miljøpolitikken af medlemsstaterne.

5. Med forbehold af princippet om, at forureneren betaler, fastsætter Rådet såfremt en skal foranstaltninger, der bygger på bestemmelserne i stk. 1, og som indebærer udgifter, der skønnes uforholdsmæssigt store for en medlemsstats offentlige myndigheder, i den retsakt, hvorved pågældende foranstaltning vedtages, passende bestemmelser i form af i en passende form give mulighed for:

a) undtagelser af midlertidig karakter og/eller

b) finansiel støtte fra den Samhørighedsfonden, der er oprettet i henhold til artikel 161.¹¹²

Artikel 176

Beskyttelsesforanstaltningerbestemmelser, som vedtages i henhold til [artikel 175], er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltningerbestemmelser. Disse foranstaltninger bestemmelser skal være forenelige med denne traktat forfatningen. De meddeles Kommissionen.

AFSNIT XX

UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Dette afsnit gengives ikke, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

AFSNIT XXI

ØKONOMISK, FINANSIELT OG TEKNISK SAMARBEJDE MED TREDJELANDE

Dette afsnit gengives ikke, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

¹¹² Denne præcisering er overflødig, da der kun findes en samhørighedsfond.

FJERDE DEL

DE OVERSØISKE LANDES OG TERRITORIERS ASSOCIERING¹¹³

Artikel 182

~~Medlemsstaterne er enige om at associere de ikke-europæiske lande og territorier, der opretholder særlige forbindelser med Danmark, Frankrig, Nederlandene og Det Forenede Kongerige, med Fællesskabet~~ **er associeret med Unionen**. Disse lande og territorier, i det følgende benævnt "lande og territorier", er opregnet i ~~den liste, som er knyttet til denne traktat som~~ [bilag II].

Formålet med associeringen er at fremme den økonomiske og sociale udvikling i disse lande og territorier og at oprette nære økonomiske forbindelser mellem disse og ~~Fællesskabet~~ **Unionen** som helhed.

I overensstemmelse med principperne i ~~denne traktats præambel ...~~¹¹⁴ skal associeringen først og fremmest åbne mulighed for at tjene befolkningernes interesser i disse lande og territorier og øge deres velstand for herved at lede dem frem til den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling, som de tilstræber.

Artikel 183

Associeringen tilstræber nedennævnte mål:

- 1) Medlemsstaterne anvender i deres samhandel med disse lande og territorier samme regler, som de i henhold til ~~denne traktat~~ **forfatningen** anvender indbyrdes.
- 2) Hvert land eller territorium anvender i sin samhandel med medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier samme regler, som det anvender over for den europæiske stat, med hvilken det opretholder særlige forbindelser.
- 3) Medlemsstaterne bidrager til de investeringer, som den fremskridende udvikling af disse lande og territorier kræver.
- 4) For så vidt angår de investeringer, der finansieres af ~~Fællesskabet~~ **Unionen**, er deltagelse i licitationer og leverancer åben på lige betingelser for alle fysiske og juridiske personer, som henholdsvis er statsborgere eller hjemmehørende i medlemsstaterne eller i disse lande og territorier.
- 5) Medmindre der ~~træffes~~ **vedtages** særlige ~~bestemmelser~~ **foranstaltninger** i henhold til [artikel 187], gælder i forholdet mellem medlemsstaterne og disse lande og territorier uden nogen form for forskelsbehandling de i [kapitlet] om etableringsretten nævnte bestemmelser for deres statsborgeres og selskabers ret til at etablere sig, ligesom de dér nævnte fremgangsmåder finder tilsvarende anvendelse.

¹¹³ Associeringsordningen bør omtales i forfatningens første del.

¹¹⁴ Disse principper, der for øjeblikket findes i EF-traktatens præambel, bør medtages. De bør indgå i forfatningen og eventuelt i denne bestemmelse.

Artikel 184

1. Varer med oprindelse i disse lande og territorier nyder ved indførsel til medlemsstaterne godt af ~~det forbudet~~ mod told mellem medlemsstaterne, ~~som gælder i overensstemmelse med denne traktats bestemmelser~~ **der er fastsat i forfatningen**.
 2. Ved indførsel i hvert af disse lande eller territorier er told, der pålægges varer fra medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier, forbudt i overensstemmelse med ~~bestemmelserne~~ i [artikel 25].
 3. Disse lande og territorier kan dog opkræve sådan told, som er nødvendig for deres udvikling og industrialisering, eller som er finanstold og har til formål af skaffe midler til deres offentlige budgetter.
- Den i ~~foregående første~~ afsnit nævnte told kan ikke være højere end den, der pålægges varer, der hidrører fra den medlemsstat, med hvilken det pågældende land eller territorium opretholder særlige forbindelser.
4. Stk. 2 finder ikke anvendelse på de lande og territorier, der som følge af særlige internationale forpligtelser anvender en toldtarif, der ikke hjemler forskelsbehandling.
 5. Indførelse eller ændring af toldsatser for varer, der indføres i disse lande og territorier, må hverken retligt eller faktisk føre til direkte eller indirekte forskelsbehandling af varer, der hidrører fra forskellige medlemsstater.

Artikel 185

Såfremt toldsatsernes niveau for varer hidrørende fra tredjeland ved indførsel til et land eller territorium, når ~~bestemmelserne i~~ [artikel 184, stk. 1,] finder anvendelse, vil kunne fremkalde omlægninger af samhandelen til skade for en medlemsstat, kan denne begære, at Kommissionen foreslår de øvrige medlemsstater **at træffe de nødvendige foranstaltninger bestemmelser** for at afhjælpe denne situation.

Artikel 186¹¹⁵

Alternativ A - overgang til ordningen i artikel 187 i TEF

Med forbehold af bestemmelserne vedrørende folkesundheden, den offentlige sikkerhed og den offentlige orden **reguleres den fastsættes bestemmelser om** frie bevægelighed for arbejdskraften fra disse lande og territorier inden for medlemsstaterne og for arbejdskraften fra medlemsstaterne inden for disse lande og territorier ved ~~senere overenskomster, som kræver medlemsstaternes enstemmige godkendelse~~ **foranstaltninger vedtaget i overensstemmelse med artikel 187**.

¹¹⁵ Alternative tekster foreslået som opfølgning af det supplerende mandat af 2. april 2003 (afskaffelse af konventioner som instrument mellem medlemsstaterne).

Alternativ B - Sidestilling af behandlingen af arbejdstagere med behandlingen af selvstændige erhvervsdrivende i artikel 183, stk. 5, TEF

Med forbehold af bestemmelserne vedrørende folkesundheden, den offentlige sikkerhed og den offentlige orden **reguleres den fastsættes bestemmelser om** frie bevægelighed for arbejdskraften fra disse lande og territorier inden for medlemsstaterne og for arbejdskraften fra medlemsstaterne inden for disse lande og territorier ~~ved senere overenskomster, som kræver medlemsstaternes enstemmige godkendelse i overensstemmelse med bestemmelserne og under anvendelse af procedurerne i [kapitlet] om arbejdskraftens fri bevægelighed uden nogen form for forskelsbehandling, dog med forbehold af særlige foranstaltninger vedtaget i henhold til [artikel 187].~~

Artikel 187

Rådet vedtager **på eget initiativ/uden forslag fra Kommissionen**¹¹⁶ med enstemmighed med udgangspunkt i de opnåede resultater og på grundlag af de principper, der er nedfældet i ~~denne~~ ~~traktat ...~~,¹¹⁷ **enstemmigt foranstaltninger**¹¹⁸ **vedrørende** de nærmere retningslinjer for og fremgangsmåden ved disse landes og territoriers associering med ~~Fællesskabet~~ **Unionen**.

Artikel 188

~~Bestemmelserne i Artikel 182-187 finder anvendelse på Grønland, medmindre andet følger af de særlige bestemmelser for Grønland, der er fastsat i den protokollen om den særlige ordning for Grønland, der er knyttet som bilag til denne traktat.~~

2. *Denne traktat træder i kraft den 1. januar 1993, under forudsætning af at alle ratifikationsinstrumenter er deponeret, eller hvis det ikke er tilfældet, på den første dag i den måned, der følger efter den måned, hvor den sidste signatarstat har deponeret sit ratifikationsdokument.*

¹¹⁶ Ekspertene fra Rådets Juridiske Tjeneste mener, at man her bør anvende formuleringen "*uden forslag fra Kommissionen*" (se forklaring i punkt 9 i de generelle bemærkninger i indledningen til denne rapport). Det bør under alle omstændigheder bemærkes, at Rådet i praksis generelt handler på forslag af Kommissionen. Konventet vil måske finde det nyttigt at undersøge, om foranstaltningerne på baggrund af praksis ikke snarere bør vedtages på forslag af Kommissionen, da der er tale om EF-områder.

¹¹⁷ Se fodnoten ad artikel 182, stk. 3, i TEF, ovenfor.

¹¹⁸ Det supplerende mandat af 29. april 2003 fastlægger ikke, hvilke retsakter der skal anvendes i dette stykke.

FEMTE DEL
~~FÆLLESSKABETS~~ UNIONENS INSTITUTIONER

Denne del gengives ikke, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

SJETTE DEL
ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Denne del gengives ikke, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.

Del B

Bestemmelser fra traktaten om Den Europæiske Union (EU-traktaten)

Disse bestemmelser gengives ikke, jf. det supplerende mandat af 29. april 2003.¹

¹ I de bestemmelser, der gengiver afsnit V i EU-traktaten (bestemmelser vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik), bør der indsættes en specifik formulering for at tage hensyn til indførelsen af den generelle regel om afstemninger med kvalificeret flertal, jf. udkastet til artikel om Ministerrådet (artikel 17, stk. 3, i CONV 691/03), og reglen om vedtagelse af retsakter på forslag af Kommissionen, hvis konventet ikke ønsker, at disse regler automatisk skal gælde retsakter, der vedtages som led i denne politik.